
3 1761 07568934 9

ANSKE-PETER'S

SMULE HOLLANDSREJSE.

AF

VINCENT TRAFALL.

DANSKE-PETER'S

SMULE

HOLLANDSREISE.

FORTÆLLING

AF

VINCENT TRAFALL.

KJØBENHAVN.
FORLAGT AF V. PONTOPPIDAN.
TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE.
1889.

LIBRARY
APR 2 8 1976
SITY OF TO

I.

O guder, I svigefulde bestier, hvis I ikke skaffer mig penge inden imorgen middag, saa skal djævlene æde marven ud af eders benpiber!“ — sagde han halvhøjt med et ligegyldigt sideblik paa de forbifarende og slentrede videre med sit galgenhumør op gjennem *Boulevard des Arts,* med cylinderen duppende lidt ned i nakken og den brunskjoldede vaarfrakke, som oprindelig havde været sort, skjødesløst heftet sammen med en knap foran; han saa' med stiv trods ind i den tykke røggraa sky, som hang fantastisk over *Athenæum*, og holdt hænderne løst knæppet bag paa ryggen med den tynde spanskrørstok frit dinglende imellem et par fingre — „satans pengekniber!“ — udbrød han heftig igjen og kylte den udbrændte cigarstump mod brolægningen ved siden af, saa

ildgnisterne sprutede yr indunder benene paa en prustende droschkehest — „disse stædige mennesker der oppe, som ikke kan sende penge, naar de hører jeg trænger saa haardt til dem! pak!“ — dermed skraadde han over mod *Theatre Français* — „jeg holder det dægeren bepudre mine kreditorer ikke ud længer . . . imorgen til Holland og banke paa lykkens port . . . det koster jo ikke . . . det er ingen gjenstand!“ — en foroverbøiet snegl af en boudiner svingede i det samme op i spyttelinjen for ham og tvang Danske-Peter til at kaste et misundeligt blik paa hans nye frakke, der holdt sig i ærbødig afstand fra eierens knæskjæl. . . . Han tøflede foran ham ind gjennem gaden.

Det var en skyfuld oktoberaften, og klokken nærmede sig syv. Antwerpen laa varetyk og livstræt og døsede og snorkede under den tyngende taagedamp, som ség jævnt indover fra havet i nordvest. En flom af fortvivlet lys fra pragtfulde butiker og luksuriøse beboelsesleiligheder spyedes ud over centrums gader og smaa ængstelige plæner og skyllede overvældende ind over trætte fortouger og melankolske tramspor, jog selvtillidsfuldt op i spalten mellem tagraderne, hvor det slikkede taagevævens fine dun, og nede paa gaden lyste den dristig opmuntrende op i ansigtet paa travle mennesker

med brødnid i sindet og paa trællende bæst med hov eller klør, der med livets byrde sjokkede ilfærdig frem og skyndsomt forsvandt og fór ligenæset bort til alle sider med de tusinder af hemmeligheder og det utal af suk og bøiet haab, som tilværelsen i trængsel fører med sig.

De klumpede træskoknipper udenfor hos smaahandlerne hang der dvaske og resignerte og rugede over de uklare minder om en svunden „jomfrustand" i Jyllands bøgeskoge, hvor man vokste sig stor og sterk og levede fuldt og frit og ingen ting ante om en fremtidens skjebne. Poteteskogerne med de smaa vogne paa rad langs rendestenen sad der fattige, sammenkrøbne i den kolde luft under halvteltet og klaprede med træskone for at faa lokket blodet ud i ekstremiteterne igjen, mens de omhyggelig tællede de francs og centimer, som dagens bedrift havde indbragt, og vandet i gryden boblede i kog, jog muntert omkring med poteternes hvidfine legemer og sendte en hyggelig damp ud i luften, hvor den med begjærlighed blev opsuget. Værdige, elefantagtige nordmannergampe med stolt holdning, trodsig buet hals og gravitetisk gang skred sikkert og fodfast henad gaderne med den dyre last efter sig paa sporet, uanfegtelige, intet ænsende uden

det — at komme frem; en liden tyndklædt flamlænderkarl med spinkle lemmer, markerede træk og rødsprængte kinder af vin jabbede utaalmodig ved siden af uhyret, nu og da replicerende til „Hans Majestæt“ i en vistnok mindre ærbødig tone, som ikke blev saa ilde optaget paa høiere sted alligevel. „Socialistens“ bladtræl med et helt fange aviser i en kasse paa brystet gav sine enstonige stød i hornet paa hvert hjørne og gól en lang remse, mens han hændede ud til høire og venstre. Inde i nürnbergerbutikerne stod de leiede garçons i døren og deklamerede hele lange spalter for de forbipasserende. Alvorsfulde „st. bernharder“ med afmagret legeme og ømme ben pilte hæseblæsende afgaare med brød-, sand- eller frugtvogne, hylede og tudede, sprang og pæsede, og karlen havde sin arme nød med at følge med. Tram'er — eller sporvogne — svingede under klokkernes singlingkling glidende smukt om alle kvartaler . . . tyve af . . . tyve paa . . . altid fuldt . . . fort maatte det gaa — — „Voila Place Verte, madame!“ — — „Oui, monsieur, Tenier!“ — — „Afveien, gut! Pas dine ben; det koster at faa et par igjen!“ — — „Stop, Kusk! . . . en, som skal paa.“ — — „Javel, min herre, — Place de Meir . . . Musée Plantin!“ . . . „Lad gaa igjen!“

— 'Il carillionne, monsieur! — Kvarterringning i kathedralen. Huj og skrig til høire og venstre. Pjutter og pjatter til alle sider. Tusinder af lyd, en summen af toner, som steg brusende op i luften og samlede sig til et donnende hav af skrigende dissonnanser og abrupte hauk, der greb fanatisk ind i hverandre, trak over til sydøst og samlede sig i virkningsfulde masser for saa at gjennemskjære luften i et overvældende kor, der gled hen i en lang, fjern, svag dur . . . .! Folk, som piler, og folk, som springer; i hundredevis omfares de og ligger hverandre i vejen . . . farer paa . . . udenom, sa' Bøigen. — — „Pardon, mynheir!“ — „Din lømmel, som . . .!“ — Væk var han . . . alle travelt . . . forretninger, penge, konkurrance! Afdankede lirekasser, som græder glæden af sig. Tiggere i tyltevis, enkelte med pul i hatten, andre uden, atter andre uden baade haar og hat! Røde lygter med indskriften *Bal! Bal!* paa smaakneiperne i stræderne; dans og zitherspil og glassenes klirren og klinken indenfor; demimondedamer i tyltevis promenerende udenfor. Runners, ruffere, tyve af alle fag og grader. Slagsmaal i krikene. Arrestationer og høirøstet tale. Kvinder i barnsnød falder om i portrummene. Prangere af alle udgaver . . . fisk, muslinger, gulrødder, kaal, æbler, pærer og

apelsiner. Djævelske hyl og dyriske skrig. Børns graad og kvinders hvin. Hjemvendende fabrikspiger arm i arm, to og tre i bred, syngende og skraalende. Ud af danseboderne styrter fem, sek par og stanser ikke i galopen før midt ude i gaden. Almindelig spærring af passagen. Knurren, banden. Latter og morro. Danske-Peter skar tvært udenom og tørnede i det samme mod en stor mave, som snart skulde vise sig at tilhøre en hellig pater ved kathedralen; Danske-Peters blik mødte forskrækket paterens, der lynte . . . Han stønnede høit og stod der truende og mystisk som en aabenbaring — i den side sorte talar og den omfangsrige prælathat, hvis bræm gik i bølgegang — foran Danske-Peter, som med et sæt tog til sprangs, alt hvad sæler og tøi kunde taale, bent over gaden paa skraa og forsvandt i stimmelen paa den anden side; han gjorde sig smal som en snog, smøg liden og let indimellem forbi, og naar folkesværmen blev tilstrækkelig tynd, opmuntrede han sine spinkle underfogder til en liden galop, der snart løb ud i vildt firsprang; han sprang, og han rendte over gader, boulevarder og pladser, fniste og lo og stansede ikke, før han kom langt ind i Rue van Bray, hvor han løb lige paa porten i no. 46. Lukket! Han rykkede voldsomt i klokken, saa

hele portrummet stod i et eneste forskrækkeligt skrol.

„Helvedes by! . . . fortvivlede historier! . . . til Holland imorgen den dag, det er vist!“ mumlede han for sig selv og spidsede ører til porten, mens han glodde hult ned paa en gul kat, som i det samme smat undrende frem af en aabning — „fanden, kommer der ingen!“ — han kimede paa endnu en gang, og der hørte han en dør blive smældt i . . .

En kraftig haand vred nøglen om, og porten dansede som en pisksky cirkushest paa vid væg; midt i aabningen kom en bred, sværbygget, mørk flamlænderpige med dristige bryster, kraftige, bare arme og et par store, lysende øine tilsyne.

„Olaf at home?“ spørger Danske-Peter og løfter skjødesløst paa hatten.

Hun bliver staaende ubevægelig og glane stumt paa ham. Hun syntes at prøve, om hun kunde drage kjendsel paa ham; men det kunde hun nok ikke, og forstod ham gjorde hun øiensynlig heller ikke. Bare stirrede stort og maalte ham med et langt blik fra top til taa.

Danske-Peter trak paa et lunt smil; for først nu gik det op for ham, at det var engelsk, han i distraktion havde kommet til at overfuse hende med.

„Verstehen Sie — — parlez-vous — — compr —“ hakkede han — „uhm, est — ce qu'il demeure ici, monsieur Olaf Blaker?“ blev det endelig til.

Den flamske amazone gjorde en umiddelbar bevægelse til siden:

„Monsieur Olaf Blaker, oui“ — sagde hun raskt og pegte ret ned i gulvet; — det skulde nok betyde, at vedkommende bodde der i huset — „flams, monsieur!“ lagde hun til og gjorde forenede bevægelser med hoved og haand ind mod brystet paa sig.

„Jeg kan nok skjønne det“ — mumlede han lidt ondskabsfuldt ved sig selv; men det første forstod han derhen, at vennen maatte holde til underan i kjælderen, hvilket han nok fandt mindre sandsynligt; han gav sig alligevel til at stikke med næsen ud til høire og venstre for at se, om han kunde komme paa spor efter noget, som lignede en nedgang — —

„— — Non monsieur!“ — udbrød hun da og gav nogle ivrige gestuser til bedste — „monsieur Olaf“ — sagde hun og vinkede indover portrummet — „oui, oui . . .!“

„Saa sig det i tide, dit torskehoved!“ — brumlede Danske-Peter paa sit gamle modersmaal — „altid skal man ha' historier med disse folk, som ikke kan fransk!“ dermed sneglede

han surmulende forbi hende indover rummet. Han stansede imidlertid straks og gav sig til at glo tvivlraadig paa alle de døre, han saa' . . . Hun lukkede og skyndte sig efter ham.

„Non monsieur, non, non!“ sagde hun og rystede paa hovedet (et enkelt fransk ord havde hun allerede lært, som det lod til) — „hinauf!“ sagde hun og pegte op trappen. — Tysker maatte han jo være, naar han ikke forstod flamsk . . .

„Hvor har hun lært tysk?“ tænkte Danske-Peter ved sig selv og lagde behjertet til, saa det knagede i trappetrinene, og i lange hop paa to trin i skridtet skjød han sig opover foran hende; hun kom fjompende efter med sin tunge krop og holdt skjørterne samlet i et stort tag foran; hun pæsede og pustede og vinkede videre med et straalende smil; — for Danske-Peter havde stanset ved den første den bedste entredør og sat spørgsmaalstegn paa den.

„Saa til helvede med alle de trapper“ — tænkte han, og vips, var han allerede som en kastet vante midt oppe i den anden trappe igjen. I tredje etage pegte hun paa døren til venstre, og selv blev hun staaende paa øverste trin og vente, til han havde undersøgt, om nogen var hjemme.

Et rungende: „Entrez!“ hørtes indenfra, idet samme han pikkede paa; Danske-Peter tilkastede hende, der stod der med et smilende ansigt og støttede sig til gelendret, som tak et fornøieligt nik; dermed samlede han benene til sig og smat liden og nervøs som en gammel rheumatisk hankat ind gjennem døren, og amazonen styrtede lattersvanger under knald og brag ned over trapperne igjen.

„Naa godaften, kjære ven“ — sagde Blaker fra stolen, hvor han sad og lagde kabale; dermed kastede han kortene lige fra sig paa bordet og reiste sig — „saa du er i komplet levende forfatning endnu, og alle hanker sidder forsvarlig paa . . . jeg var borte paa hotelet i middagsstunden og saa' efter dig, som ingen steds var til at kare frem igjen! Hvorledes gaar det med pekunia da?“ lagde han til og rakte en cigar frem til vennen, der gik løs paa spidsen med kniven.

„Aa fanden, pengene!“ — udbrød Danske-Peter med et haabløst suk og rev af en fyrstikke — „pengene har ingen brug for mig, lader det til; derfor nytter det ikke, at jeg har brug for dem.“

„De kom ikke idag heller?“ — dermed fordybede Blaker sin lade krop ned i stolen igjen.

„Jeg skal vel ingen ha'" — sagde Danske-Peter og slap sig ligeledes ned paa en stol — „Gud ved, hvorledes klokkerne kommer til at kime denne juleaften . . ."

Blaker saa' opmerksomt deltagende paa vennen, mens han trak nogle lange drag paa cigaren og sendte store røgringe ud i værelset.

„Jeg gratulerer med dit nye logis, som ser ud til at kunne gjøre de provisoriske ungkarls-vilkaar taalelig udholdelige, og med din store godmodige samfundsseng, som nok er ligesaa gjæstfri som den forrige . . .!" — sagde Danske-Peter, idet han slængte sin hat langt ind paa sengen og kastede blikket ret op i taget ligesom for at opfange nye indtryk — „men gardinerne er nu de samme gule, hvor man vender sig hen her tillands" — lagde han til — „jeg tror de saa' bedre ud, hvis man aldrig lod vask vederfares dem . . . men du har da rigtig et spændstigt dyr af en velbygget flamlænderinde her: hun kan rigtignok ikke gale andet end flamsk: jeg havde en lang parlamenteren før med hendes snevre begrebsevne . . ."

Blaker brast ud i en trilrende latter og sprang op fra stolen:

„Du er den samme altid, du Peter Gottlieb, baade i medvind og modvind", sagde han og

gjorde nogle trevne vendinger fremme paa gulvet, mens han samlede jakken til en stor stuv ud i veiret bag . . . de prikkede øine bag lorgnetten forsvandt fuldstændig inde imellem hudens rynkninger, som latteren fremkaldte, og de tætte gulrøde børster paa det snauklippede hoved mindede frappant om guldglimmer i solen.

„Ja men nu ser det sort ud i papirerne alligevel, for at tale om det“ — sagde Danske-Peter og sendte vennen et sløvt blik fra de rødkantede øine, og vingerne paa den lange, lige næse stod trodsig spændt paa begge sider; han knipsede flot asken af sin cigar i det store østersbæger paa bordet — „i morgen bærer det til Holland med mig, forstaar jeg; Antwerpen er jeg færdig med; den har jeg faat nok af; hvis du ønsker i faa ord at faa et billede af denne de salige maleres forhenværende by, saa vil jeg sige: at naar du helder indholdet af en sæk med nürnbergervarer i én haug i gaden, saa en del blir liggende med hodet ned og de andre med benene i veiret, hulter til bulter om hverandre og paa hverandre, saa er det Antwerpen! — der er ebbe i pungen og flod i nøden (dette gjælder mig) sindet er indhyllet i mørke, og skjorten ser snart, Gud bedre mig, heller ikke lysere ud! Kjære ven, giv mig et raad!“

„Aa Gud hjælpe mig, arme stymper“ — sukkede Blaker og gik med et ubestemt smil og ludet hoved bortover mod vinduet, hvor han kastede et flygtigt blik ned paa gaden — „kan ti francs være dig til nogen hjælp?“

Danske-Peter hufsede let paa skuldrene med en ledsagende ansigtsgrimace:

„Ti francs er bedre end ti slag“ — sagde han — „naar meningen er god, maa gjerne tiggeren være en prest . . . Kommer jeg til Venlo, finder jeg vel haserne paa Kühn, og er han borger af dette liv mer, saa skal hans samfundssamvittighed faa svide for resten! Landsmandsskab er et daarligt og hjemme; men ude er det et friskt tospand.“

Blaker havde vendt sig og stod nu med hænderne støttet mod vindueskarmen bag og vuggede sig i denne stilling, mens han havde blikket altid rettet paa vennen:

„Hvad tænker du at ta’ dig for i Holland da, Peter Gottlieb?“ spurgte han.

„Ta’ mig for?!“ — gjentog den anden og skottede sky til siden op paa ham; saa greb han pennekniven og stak den i cigarstumpen til mundstykke. — „Hvad mener du?“ sagde han og lagde sig bred med en mine, som vilde han sige: kom an . . ., tilbage i stolen, mens han sirlig førte cigaren til munden og lagde den frie

haand over til støtte under albuen paa den anden.

„Jeg mener, om du har udsigt til noget ærligt erhverv?“

„Erhverv?! ærligt erhverv?!“ — gjentog Danske-Peter og gjorde en vuggende bevægelse med hovedet, idet han sendte bordpladen et missende blik og skjød læberne frem — „ærligt eller ikke ærligt, det overlades til omstændighederne; det doktrinære ligger ikke for mig . . .“ — sagde han — „det saa' forresten mørkt ud ofte, hvis alle skulde være nødt til at ernære sig paa en ærlig maade!“ lagde han til med et svagt smiltræk om munden.

„Ganske vist, kjære!“ brølede Blaker og sprutede ud i en knaldrende latter igjen.

„Livet blev fattigere, end det er, hvis alle var ærlige“ — vedblev Danske-Peter og gjorde et langt strøg nedover brystet paa sig med den ene haand — „det er ikke altid ærligheden, som kaster den sikre landgangsbro, der fører folk til magt og velstand. Buk, vil du i verden frem, heder det jo! — Sno dig, hvis det er trangt! Dersom et kongeligt dansk postbud pludselig fandt sig midt oppe i en studedrift, tænker jeg han smukt dækkede sin røde uniformsfrakke med, hvad han først kunde faa fat i, jeg!“ — dermed kastede han den udbrændte

cigarstump, som han skilte fra knivspidsen, ned i bægret og vendte sig pludselig om mod Blaker med en mere indsmigrende mine — „men det var nu heller ikke det, jeg vilde tale med dig om. Da nu de asens tatere deroppe i Jylland ikke vil løsne paa gjimet til pengesækken, staar jeg, kan du se, saa forbandet fast som saltstøtterne i Sodoma. Vil du hjælpe mig, kjæreste Olaf? men vent, til jeg faar talt ud! — Det er et øiebliks sag; jeg maa ha' mit tøi paa det tørre . . . du forstaar?“

Blaker nikkede forstaaende.

„Jeg kan ikke gjøre det kup alene, og i morgen maa jeg afsted . . . det maa foregaa i nat, mens værten slumrer, forstaar du; — for pengene, han skal ha', faar han faa sendt fra et eller andet sted, hvor skjebnen er mig gunstigst! De, der oppe i „Mesopotamiens land“ tænker at sætte mig i bét; men jeg tænker noget andet, jeg; Peter Gottlieb tænker neigu' nei, og han skal vel forstaa at fegte for sig, saa længe der er nogen erter igjen i fadet. — I nat, som sagt . . . Her bliver karantænestation . . . alt maa vi hamle med undtagen den største kuffert, som jeg sætter i stikken og lader staa igjen paa værelset; hvis min vei senere skulde falde her igjennem endnu engang, saa kan jeg jo gjøre den til min igjen . . .!“

Pigen kom i det samme i døren og meldte, at thén var paa bordet.

Blaker tilsagde ham sin bistand, og saa gik de sammen ned til de gamle frøkener, som ventede med dækket bord.

II.

Peter Gottlieb Fischer hed han; Danske-Peter kaldte han sig gjerne, naar han om aftnerne agede paa livets glade rutchebane i selskab med skandinaviske brødre, belgiske søstre og amerikanske, engelske, tyske bekjendte. Han stod nu i sit 22de aar og havde taget del i alt.

Han var en halvtysk søn af en hedengangen katholsk skomager fra Koblenz, der i sin ungdom havde forvilded sig til jydernes land, hvor han blev naturaliseret borger og opslog sin residens ligeoverfor „Landsoldaten“ i Fredericia; der trællede han hen sit fattige liv med en robust jydinde og ni børn i en kjælder oppe ved volden. Peter var den ældste af børnene, og straks efter konfirmationen blev han sendt til Kjøbenhavn, hvor han fik plads i en forretning. Ved gode mænds støtte i Fredericia blev det ham mulig at nyde en del privatundervisning,

især i sprog, og da han viste sig i besiddelse af gode evner, og da principalen var særdeles tilfreds med, hvad han gjorde i forretningen, lagde ogsaa han en støttende haand til, og efter tre og et halv aars forløb lykkedes det Peter Gottlieb ved hjælp af en varm anbefaling fra sin chef at opnaa ansættelse hos en dansk mand, der var skibshandler i Antwerpen. I den skandinaviske kolonni gaves adskillige unge mænd paa Peter Gottliebs alder, og neppe nogen af dem, han kom i nærmere berøring med, kunde siges at kimse just ad de flydende varer. Hver aften samledes de i en eller anden *estaminé*. i *Cafée Arabique* eller paa *Eldorado*, og aldrig fandt de veien hjem igjen, før klokken to om natten. Følgen af det blev, at Peter Gottlieb inden kort tid var halvt forfalden. Hans principal var bestyrelsesmedlem i den skandinaviske forening og vidste saaledes taalelig god besked med de forskjellige medlemmers intime liv; han var ogsaa en strengt religiøs mand, og derfor var det desto mere paafaldende, at han stadig lukkede sine øine for Peter Gottliebs svage sider; han lod, som han ikke mærkede, at den unge mand sad og halvsov ved pulten om morgenerne, og at tingene gik, som de kunde, og ikke som de skulde . . . Dog, da Peter Gottlieb tilslut tillod sig at komme en

hel time for sent i forretningen, kunde ikke principalen holde sig fra at ytre nogen misnøie; det blev dog med en advarsel den gang, og det saa nu en stund ud, som alt skulde være glemt, indtil det en dag viste sig, at et mindre beløb paa en eller anden mystisk maade var forsvundet udaf en skuffe; da saa' Peter Gottlieb sig nødt til at tage det paa sin kappe, og endskjønt han øieblikkelig betalte det tilbage, fik han samme dag sin afsked paa graat papir.

Der stod han da uden erhverv og uden en eneste skilling opsparet; ja det er ikke synd at sige, at han, hvad mere og værre var, havde betydelig Gjæld. Han flyttede øieblikkelig ud af det logis, han hidtil havde havt, og indlogerede sig i det lille hôtel „Luxembourg“ i Rue de la Station, hvor det var billigt. Han lagde vistnok alle aarer ud for at opdrive en ny ansættelse; men al hans anstrængelse var forgjæves. Og Olaf Blaker, kontorist ved „De forenede dampskibsselskaber“, der var den prægtigste og fornuftigste af alle hans venner og et par aar ældre end Peter Gottlieb, var ogsaa den eneste, som lagde en formildende haand under ham i faldet; han stormede mer end én kontordør og skrev mer end ét brev i sine fritider for at sé, om det ikke skulde lykkes at udvirke noget

for vennen; men det slog ogsaa klik for ham. De mænd i Jylland, som Danske-Peter i nødens tryk og angst havde anmodet om en pengeforstrækning i form af laan, udeblev ogsaa med hjælpen. Men saa gik det endelig op for ham, at han, der var døbt katholik, kunde have en del udsigter til en midlertidig hjælp hos oberern i Borgerhout kloster. Han lokkede derfor frem en gammel falmet attest fra en krog i sin lommebog, og med denne præsenterede han sig den næste dag for hans høiærværdighed. Besøget indbragte ham kun usle ti francs til reisepenge foruden en anbefalingsskrivelse til pater vicarius Keller ved dominikanerne i Venlo med anmodning om, at pateren vilde interessere sig for den unge mand og skaffe ham en post af et eller andet slags; men det var trøst nok for Peter Gottlieb, at han kunde komme bort fra Antwerpen og netop til Venlo, hvor hans fordums lærer, cand. phil. Kühn, skulde opholde sig; kanske han kunde hitte paa noget . . .

Olaf Blakers og Peter Gottliebs natlige ekspedition faldt godt ud; over midnat, efter at hele huset var gaat til ro, listede de sig raskt og forsigtig ned ad trapperne med de smaa haandkufferter under armene og forsvandt skyndsomt og uantastet med det gjennem gaderne til Blakers logis, mens en rasende skyl-

regn piskede susende ned over deres syndige hoveder.

Peter Gottlieb stod sent op den morgen. Og da han nede i restaurationen havde faat plukket en del mad i livet, sagde han til madamen, at hun ikke burde vente ham hjem til middag, da han havde al grund til at tro, at han skulde spise hos en ven.

Kl. 3 brød han op fra Blakers værelse, og da han havde taget en hjertelig afsked med de elskværdige gamle frøkner, fulgte vennen ham til nærmeste tram, hvor Danske Peter efter en del lykkelige underhandlinger med den lille halvsøvnige konduktør — som han paa forhaand vidste skulde lade sig afbarbere alle tjenstlige hensyn — fik lov til at placere sine lyssky kufferter ved siden af sig i vognen.

„O du uforlignelige Belgiens land! Guddommelig udødelige slaphed, du de reisendes underdeilige paradis . . .!“ sagde han ved sig selv paa sit gamle modersmaal, da det gled afsted til stationen, og han heldede sig tilbage ind i hjørnet, mens han i tanken lod sig vugge sammen med de mange minder om glade aftner og fortryllende blikke . . . i denne by, som han nu forlod, maaske for bestandig, hvor han saa længe havde spillet ivrig og høit paa livets lokkende tombola.

Pludselig fór han sammen ved tanken paa, at værten tilfældigvis kunde komme ind i samme tram og finde ham i fuld reisefærdighed!

Fattig og bleg og ængstelig speidende til alle sider med et prøvende blik krøb han ud ved stationen med begge hænder fulde og stak en biljet i postkassen med følgende indhold:

Hr. Tigerhelm!

„Fik desværre ikke tid til at komme tilbage til hotelet, da jeg pludselig blev bestemt paa at gjøre den omtalte tur ind i Holland idag. Min ven var netop fri . . . Toget gaar straks. Jeg kommer igjen om nogle faa dage. De vil være saa venlig at tage vare paa min kuffert.

Deres

P. G. Fischer.“

Han trængte sig frem med stort besvær til biljetlugen; thi pakkenellikerne indklinerede uheldig til belgiske knæskjæl og tysk hab' und gut og prestelige vadsække fra Wilworden og gjorde mislykket forsøg til kompromis med fruelige attributer og frøkenlige forlorne hoftetrøstere; men man maatte finde sig i en saadan sinkelse, da man gjerne ikke ustraffet sætter fra sig reisegods og vender ryggen til det paa en belgisk banegaard . . .

„Tredje klasse, Rürmonde-Venlo!" raabte han paa tysk ind gjennem gluggen til en spinkel. transversalttænkende tyveaaring med lorgnet paa „roret" og spørgsmaalstegn paa „sirenen".

„One ticket?" peb det astmatisk inden fra; — man antog ham altsaa for en spleenhest fra hint faraoernes land. —

Danske-Peter fandt spørgsmaalet noget utidigt, og han gjentog fortrydelig:

„Tredje klasse, Rürmonde!"

En satanisk fødders traatten hørtes:

„*One* ticket?" fistlede det med et fortvivlet spiritusagtigt snurrenrundt i stemmen.

„Hvad fanden vil fyren i England?" tænkte Danske-Peter ved sig selv og begyndte at finde situationen noget næsten kreperlig — „jeg skulde lukke op bagdøren til hans begrebsevne, jeg, bare jeg naadde i ørlapperne paa ham." — —

„— — Tredje klasse — —" begyndte han igjen drilagtig, da han med ét afbrødes af et skjærende:

„Sacramento!" der akkompagneredes af en slig forskrækkelig trampen med et par ben. at det hørtes bogstaveligt ud, som man traakkede livet af rotter . . . — „I ask you: one ticket? two tickets?" fræsede fyren ud gjennem gluggen til ham og stoppede aabningen helt til med sin rasende planet.

Danske-Peter saa' baade krigslysten og høist forbløffet paa sin kontrapart.

-- Da nærmede en herre sig (som i parenthese sagt: til al Guds lykke var begavet med ligesaa seigt taalmod, som han var yderst presseret for at faa biljet til første tog) og lagde sit taleapparat tæt indtil Danske-Peters øre, idet han med det velvilligste ansigt af verden betrodde ham paa tysk: at han var hollænder, og at biljetøren ønskede vide, hvormange biljeter herren pleiede bruge . . .

„Saa til helvede, én biljet — — ein — — one, one!" brølede Danske-Peter ind gjennem gluggen igjen og rystede over hele kroppen til de omstaaendes udelte munterhed.

Dermed blev det slængt i ham med en vis flothed, som ikke var besværet med det omstændeliges astma, og endel franske eder, som ogsaa havde det travelt, skranglede i det samme ned mellem tænderne paa manden hinsides udsigten.

Han rodde sig nu frem gjennem det folkelige hav for at finde den nærmeste sortie; men han syntes overalt at se knyttede næver, som hvilede truende over hovedet paa ham, fra sine mange utaalmodige medbeilere, og fler end et skiddengult matronegesicht sendte ham et krigerisk blik, da han dannede barrikader for

fødderne paa dem, han mødte, med sine fire kollis, som aldrig svigtede ham . . . Manden med uniformskasketten og de dybe „spyttebakker for kjærlighedsgudinderne“ i kinderne plukkede besindig til sig adgangstegnene til platformen; men for Danske-Peter spærrede han udgangen med det ene ben, indtil denne havde faat frigjort et par fingre og lirket frem tegnet af biljetlommen. Med en ubestemt blanding af hemmelig angst og letnende glæde styrtede han frem over platformen med en uhyggelig tanke om, at værten kunde være tilstede ved togets afgang . . . Haartjafserne vimplede vildt ved ørene paa ham, og øinene stod ganske stive i hovedet, mens han sprang med bøiede knæ og kastede et mistænksomt blik til alle togskilt, som stod der selvsikre paa stager til høire og venstre. Han læste og han sprang; han bandede smaat og tænkte lavt, og et brusende hav af ilfærdige og høirøstede reisebedrivende skvulpede rundt om ankler og albuer paa Danske-Peter. — — Der stod: Rürmonde-Venlo, langt bort paa den anden side. Hovedkuls afsted, over perroner, spor og gods og halvdrukne dragere . . .!

„Er toget til Rürmonde gaat, konduktør?“ spurgte han, nærmest for at ha' noget at sige.

„Der ser De det staar“ — svarede den

uniformerede med et nonchalant vink med haanden — „gaar om femten minuter, min herre!“

„Tak skal De ha'!“ mente Danske-Peter og følte nærmest lyst til at mynte en liden uforskammet ed: men det glemte han nok, da han netop i det samme kastede sine vrantne pakkenelliker bent ned for sig, der han stod, og gav sig til at tælle sine penge. Midt i spadseregangen laa det til skue for alle, som gik forbi: det miserable hattefuteral af pap, som laaget forlangte hel skilsmisse med, stod der og grén ad de forbipasserende, og en grøn, aldrende paraply med adskillige skavanker stak ud af remmerne paa den lille sorte haandkuffert, der lod til at være lige saa mæt af livet som øm i skindet; da laasen var ødelagt, var kufferten forsynet med et snøre rundt, for at den skulde holde tæt med, hvad der var betroet den . . . De reisende af alle aldre og kjøn, de af intetkjøn ikke mindst, glodde næsten hukommelsen af sig paa Danske-Peters uskyldige eiendele, og besidderen fandt ogsaa efter et fornyet blik paa tingen, at hans sager var noget kritikable; derfor stillede han sig truende op foran og sendte de nysgjerrige et strengt, knusende blik, som syntes at ville sige: Tag

næsen til jer. folkens; for ellers kan der falde smuds paa'n!

Ja videre stor var unegtelig ikke hans kassebeholdning: for med de ti kroner, Blaker forstrak ham med, beløb den samlede sum sig til 25 frcs og 8 centimer. — Og knapt var han færdig med tællingen, da det ringede, og vognene begyndte at proppes. Danske-Peter fik i en fart ombyttet sin skimlede cylinder med en liden rund reisehue og lukket hattetinen forsvarlig igjen, da han hørte, at dørene blev lukket, og saa i sidste øieblik stuvede man ham ind i en 3dje klasses kupé sammen med tretten andre tobenede skabninger, hvoraf den ene var en liden enøiet jøde uden reisetøi, den anden en skjævmundet hollænderkjøbmand, der ragede tre alen paa vei til det andet liv, naar han reiste sig, og som altid tøg paa en røgelig cigar til seks cents. Dernæst var der to tyske guldsmedsvende med blege ansigter, smaa hjerner og en pistende stemme, som saa' fattig ud paa livet, fem glatkindede belgiske bønder fra grænsen i bomuldsbluser, hvoraf den ene var begavet med en rund, kortbenet kone, og alle seks var de saare livlige og snakkesalige; endelig var der en voksen, tyklæbet, plump flamlænderpige i selskab med to smaa, hvilke sad

tause og iagttagende inde i hjørnet ligeoverfor Danske-Peter og jøden.

Under hakkende, knittrende pjutter og pjatter bar det afgaar'e indover de flade, frugtbare Belgiens enge med de utallige grøfter i den sorte jord og de smaa stille vande, der omgives af en fin linje velpyntede pile, popler og ahorn . . . yndige, stille landsbyer med de røde teglstenshuse hilste smilende i farten, og de flittige, beskedne beboere gav sig knapt tid til at se op fra hakken, spaden og børen . . . Vognene hoppede og dansede i overgiven ustyrlighed paa sporet efter alle fysikens love om svingninger, en idelig skratten og kaklen og larm, snart dæmpet snart mere høirøstet, medens passagerer og gods i angst og vrede kastedes ind paa hverandre og blev ufrivillig nødt til at dunke hverandre paa maven . . . skog, gjærder, træer, hysteriske vogterboliger og stupide telegrafstolper og hemmelighedsfulde klostre sprang op og styrtede i vild flugt afsted den modsatte vei, og jorden dansede rasende og forskræmt rundt for deres øine, omstyrtede i et øieblik alle proportionslove og kastede alt i en kaotisk forvirring langt indover. Danske-Peter blev fuldstændig svimmel af at se ud af vinduet, han blev søvnig, og inden kort tid var han seget tilbage mod væggen og slumret ind i sin

trykkende stilling mellem jødens runde skuldre og hollænderens brede side, og den snorede kuffert var dumpet ned paa gulvet mellem benene paa ham og sagde basta. I søvne forfulgte den samme læven og kommers ham, og han stod paa laaven og tærskede korn i Alslev hos tanten, da der pludselig brød et gjennemtrængende:

„Rürmonde, ti minuter! – byttes tog til Venlo!“ ind i hans forestillingskreds og spredte alle taager ad; en rødskjægget, robust konduktør i prøiserhue purrede ham ud og bragte ham lempelig tilbage til hans hollandsreise . . . De aabne vogndøre spyede søvndrukne passagerer ud paa platformen som et mylder af halvrøgte fluer, og Danske-Peter indgik et anstændigt kompromis med sin gnavenhed og steilede over til venlotoget med sine fire kollis mellem demonstranterne . . . Han satte sig nu ved vinduet og lod blikket glide sløvt udover de golde sandmor med den elendige furuskog, og dette skue fremkaldte en del forbauselse hos ham, der altid havde hørt, at Holland skulde sé ud som en eneste grøn, frodig kaalhave. Men det var vel bare paa grænsen, at det saa' saa fattigt og magert ud . . .

Han gad næsten ikke se efter, hvilke medpassagerer han nu havde faat; men han hørte

sig døv paa alt dette hollandske og flamske pjutter og vræl, der lød, som man brækkede tørre kviste eller rullede varme poteter i munden, naar man siger *mere mad.* Han lukkede sine øine og gav en god dag i alle stationer, og straks var han falden i slummer igjen. I Gladbach gjorde han en undtagelse for at bestyrke regelen, og da han var kommen ind paa plads igjen, opdagede han, at kupéen var blevet beæret med en ny trækfugl; det var en luvslidt ung mand paa tyve aar med dun paa hagen og noget sværmeriskt i blikket. Han sad ligeover for Danske-Peter, som længe ikke lod til at ville vise sine elskværdige sider; men da den fremmede uden videre gik løs paa ham med en del tyske substantiver, kom der snart en livlig passiar i stand. Han var tysk student, og da Danske-Peter havde afsløret sin nationalitet, blev de straks stiltiende enige om at sætte „64“ i glemmebogen . . . og den lange skabilken, som laa der foran ham i hele sin længde udstrakt paa bænken med en voksdukspakke under hovedet og saa' frit og tillidsfuldt op i ansigtet paa ham under replikskiftet, tiltalte Danske-Peter ikke saa lidet. — De blev næsten alene i kupéen til slut.

„De har det jo mørkt hele halve aaret ad gangen i Danmark?“

„Mørkt?! hvad mener De?“

„Jeg mener nordlyset!“

„Nordlyset?! — De tænker paa midnatssolen?“

„Ja, ja!“

„De mener — Norge?“

„Jeg mener midnatssolen!“

„Ja men midnatssolens land er ikke Danmark, høistærede!“

„Hvad er det da?“

„Norge!“

„Er Danmark Norge?!“

„Nei Danmark er ikke Norge; men Norge er midnatssolens land — —“

„— — Herrernes biljeter!“ — et par lange konduktørarme med en tang og en del merkede biljeter strittede ind af vindusaabningen. . . .

„Venlo!“

„Venlo!“

„Tak, begge! Det er godt!“ saa gled han bort.

Nu blev der talt en hel del om Danmark, om naturforhold, kunstforhold og sociale forhold, hvorunder Danske-Peter udmalede alt saa stort og smukt som muligt; for det lod ikke til, at den tyske bursch fra Gøttingen var videre godt bevandret i hans fædrelands geografi, hverken i den fysiske eller den topografiske. Tilslut aabnede han sit hjerte for Danske-Peter

og lagde sine mislige livsvilkaar ganske bare for ham. Han var fattig, uden erhverv og var taget ud i verden for at opdrive arbeide, som kunde føde sin mand. Han vilde tage, hvad han først kunde faa. — Om ikke Danske-Peter kunde vide noget for ham i sin hjemstavn? om han ikke havde forbindelser, hvorigjennem han kunde udvirke noget for ham? Kjendte han for ekspl. ikke en eller anden hoteleier, som hans anbefaling kunde hjælpe hos?

„Jo, vi har et *Hotel Bistrup*!“ sagde Danske-Peter med ét og kjæmpede hemmelig med en ondskabsfuld lattertrækning i mundvigerne — „jeg kjender rigtignok ikke eieren: men naar De noterer navnet, saa vil enhver kjøbenhavner, De spørger, kunne give Dem videre besked . . . jeg tror vist det gaar; de har ingen tyske opvartere før . . .“

Tyskeren reiste sig med et straalende ansigt og et eiendommeligt smil, der var udtryk for den umiskjendeligste glæde og taknemmelighed, og han trykkede Danske-Peters haand.

„Tror De, der er udsigt da?“ sagde han, som det syntes mest for at nyde lyden af den andens forsikrende ord.

„Ak ja, paa Bistrup er der god udsigt!“ mente Danske-Peter og trak op en cigar til syv centimer og bød sin antipode tvillingen.

I Venlo! Kl. var syv.

De tog en rørende afsked med hinanden paa perronen; men da Danske-Peter ønskede ham lykkelig reise til Danmark, udbad tyskeren med de to pakker i voksdug sig tilladelse til at besøge ham paa hotelet den næste dag, hvilket ogsaa indvilgedes.

Danske-Peter mønstrede med et flygtigt blik hotelkaprerne:

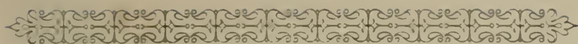
„Zweite Klasse . . .?“

„Ja, herre!“ kvækkede det i en liden pukkelrygget spidsnæse, der luntede frem mod ham; i det samme vinkede han til en seks og sekstiaarig mand paa tre alen uden skjæg og podagra, som han kaldte *Der alte Knecht*. Den gamle kom listende paa lette ben og løftede høflig paa huen for „hr. baronen“ og plukkede lempelig hans pakkenilliker ud af fingrene paa ham; derpaa gik den høie gamle foran igjennem ventesalen, hvor Danske-Peter fo'r med næsen lige op i et par høie bjørneskindshuer, der straks viste sig at skjule et par skjægrige soldaterhoveder, som sad paa et par stive, velbyggede kroppe, ganske ubevægelige som en panoptikonsfigur, og under haarkanten skimtedes halvskjulte øine, der bevægedes til begge sider som med mekanisme. Det strenge, aarvaagne i blikket

og hele den plastiske effekt imponerede Danske-Peter.

Den berømte hollandske renslighed slog ham straks i øinene fra de hvidskurede gulve med sandstrøing og fra de hvide, delikate vægge og tag. Der var luft, lys og landlig hygge over alt. De bekjendte svære vindmøller, der ragede høit over tagene til høire og venstre og ség flegmatisk i den svage vind, kjendte han godt igjen fra Vlissingen og nordsøkysten; det var en kjendelig forskjel paa en hollandsk og en belgisk jernbanestation; bare de første ansigter aabenbarede den slaaende modsætning mellem nationaliteterne. — Det bløde, flygtige, bøielige, det snedige og skvadronerende hos belgieren fandt en sterk kontrast i det haarde, trofaste, stive, i det ærlige og ordknappe hos hollænderen. Kraftløsheden og trældommen hos et fabrikfolk stak kjendelig af mod kraften og selvstændigheden hos en jævn nation af bønder, kjøbmænd og gartnere.

III.

Hotelet havde ingen eier, men to eierinder. Den ene var svær og moderlig rummelig som fader Noæ ark og kun to og førretyve aar, den anden høi og smækker og seks aar yngre. Begge hørgult haar og det samme godblide smil, og de vidste ikke rigtig, hvorledes de bedst skulde gjøre Danske-Peter opholdet behageligt. Efterat den lille mørke, kokete pige, som var en elskværdig kølnerinde, havde vist ham hans værelse, hvor han gjorde et par ubestemte helomvendinger midt paa gulvet og fandt, at der manglede kakkelovn, tog han sin skrivemappe under armen og søgte ned i spisesalen. Han forlangte nogle smørrebrød og en halv bajer, og saa satte han sig ved bordenden for at afslutte brevet til tanten, som i sin helhed kom til at lyde saaledes:

Anvers (Belgien) 19de oktbr.

Kjæreste tante og gudmoder!

Af mit sidste brev, som var lovlig kort, ved du: at baaden kæntrede . . . men jeg

hamler mig frem paa kjølen. Det er dog endnu ikke saa farligt, som det var ment, eller som det kan komme til at gaa. Olaf Blaker — du kjender nok den engel, i alle fald af navn vil jeg haabe — han er den mest satans herlige dragon, som din undertegnede Peter nogensinde har byttet pandebrasker med! For i nat hjalp han mig med at spille et krigspuds, som du ikke maa underkjende betydningen af. — Jeg skulde gjøre en lysttur til det Herrens land, hvor man har store oste og berømte malere, hvilket af Adam blev kaldt Holland, (ifølge 1ste mosebog, som du ved), og da der for øjeblikket ikke regner manna og sligt der, hvor jeg sætter fod mod jorden, har jeg set mig nødt til at lade mig stiltiende kridte for, hvad maven dagligen kræver; som følge af dette maatte mit tøi, der har saa ondt ved at skilles fra sin herre og husbond, varsomt praktiseres ud af huset om natten og til et tryggere sted, hvor jeg i en haandevending kunde fange det til mig o. s. v. Du forstaar nok, at det var af hensyn til værtens slettere natur, at vi to — Olaf og jeg — gjorde ryddigt hus, mens han ikke saa' det. Og han har heller ikke noget at klage over; for vi gjorde det rigtig saa pent og stilt, at han ikke fik et eneste kvint af sin velfortjente søvn spildt. — Desuden er det altid

hensigten, som helliger midlet, ved du! I den store verden syd for Eideren som i Jylland. Vi stak varsomme ben ned i trappen og listede os med rolig samvittighed ud i den mørke nat med de ængstelige pakkenilliker under armene; den største kuffert lod vi staa igjen som et varigt minde om mig, og at det var min hemmelige, privatpersonlige mening at vifte over havet til Kjøbenhavn i samme vagt, hvis Holland ikke havde noget i yvret for mig, det skrev vi selvfølgelig ikke paa laaget; men da vi stupte ud paa gaden med de skjønneste forhaabninger, allerede nydende triumfen paa forhaand, formørkedes tingen lidt for os, idet den mest sataniske regn af gudernes gamle gurglevand styrtede lige i toppunktet paa os, saa det susede uhyggelig om vore skyldbetyngede hoveder, og min arme skrale silkehat fik sig ved samme leilighed en rigtig ordentlig overhaling; den siger, at den endnu ikke har forvundet sin beklæmmelse. Modgangen gjorde os sterke og modige; vi lod os ikke slaa i hartkorn med dem, der synker i knæ og giver tabt, naar vanskelighederne taarner sig op om dem; jeg spændte min prøvede paraply, og som strudsen paa Afrikas livrige og fiendefulde vildmarker stak jeg hovedet bagom og følte mig saare tryg, og Olaf med en gulsottig, hollandsk „ølpibe“ i tygge-

apparatet og med en graa pandekageagtig bulehat pilte paa siden af mig med halen mellem benene som en pisket hund, mens vi begge i luntetrav gav brostenene paa hovedet og glade lagde gaderne bag os med vort kjære bytte under armene; vi sprang og bandede lidt, lo og pæsede svært og blæste alt i et vek de næsevise regndraaber, som trillede enkeltvis krislende ned efter snabelen; vi skulede skrupuløst til luvslidte betjente. Og en enkelt halvsovende, forpjusket noksagt, der gik der med nebbet i brostene og sukkede efter afløsningens stund, da en liden rødmundet flamlænderinde staar paa post bag en smal løndør etsteds, tæller minuterne og tager godt imod en, fløi vi vel ogsaa over; men vi kom helskindet hjem til Olaf, og vor mission var end med godt resultat.

Dette skete inat. Nu er klokken to, og om en time overantvorder jeg mit skrøbelige legeme med samt alt, hvad jeg eier af timeligt gods, til jernbanen, der hjælper mig over i de glade hollænderes fede land.

Venlo (Holland) 19de aften.

Efterskrift.

Jeg sendte værten et kort, da jeg sagde Belgien godnat, og bad ham ikke tage sig den ting saa nær. Tiden læger alle saar, og hvis han

skulde sætte pris paa at se, at jeg er en ærlig mand, saa kan han jo faa pengene sendt: — vi har jo tiden for os.

Nu sidder jeg pent paa et hvidskuret anden klasses hotel i den by Venlo, der er mindst saa stor som Veile, og skriver dette til dig, mange, mange mil borte fra Olaf Ryes by og udødelige land med Lorias og Jomtaus berømte hovedstad. Du husker nok, hvorledes det ser ud i Skive. Venlo ligger ligesaa langt fra stationen som sallingernes udødelige hovedstad; men der er ingen bakker her, og heller ikke risikerer man at drukne i ælte under den fem minuters marsch, som man gjør i Skive. Jeg kan ikke godt give mig til at skildre byen for dig, for det var mørkt, da jeg kom . . . Kun vil jeg sige dig, at du ikke maa tro' jeg er séget saa langt ned paa den anden side af jordkloden, at jeg spiser kørvelsuppe i oktober; hellerikke faar jeg noget af den sild, tyskerne kalder *Bückinger*; hellerikke saa langt inde i ugudeligheden, at frimurerne slagter menneskebørn og spiser . . . Men det værelse, de har givet mig her, er vel luftigt; for naar jeg træder ind, farer vinden i saa store strømme igjennem sprækkerne i vinduet, at den faar haarene til at reise sig paa mit gisne hoved, og kakkelovn kjender gjæsterne bare af navn. Jeg har i alle fald ingen; derfor

udsætter jeg med at gaa til sengs saa længe som muligt, forat pinen kan blive saa kort som muligt; men senge har de, som ikke kimser til store breddemaal, og dynerne er saa tunge, at det knager i ribbenene under dem, naar man har lagt sig. Og flotte vaskevandsstole har de ogsaa; de er af egetræ som alt møblement for øvrigt, og pladen søger at nærme sig marmor — imiteret marmor, som det heder paa kragemaalet. Støvleknegten er hele alen lang og skriger giv agt, naar man tager efter den, og støvlerne pudser man selv. Iaften er her kun to reisende foruden mig; de løber just begge foran mig paa gulvet og sukker med en slunken mave efter mad, mens jeg taalmodig som lammet og pligttro som sulten skriver til min søde tante; den ene er en tysk probenrøiter i graa klæder, en smuk, høi ung mand med en skjelm i øiet; den anden er en undersætsig tyk fyr paa 40, uden talegaver og med et egte jysk flegma; hans nationalitet lader jeg ham om; han minder mig om en skipper, der har seilet skuden i sænk; han nøjer sig ikke med den maane, som sidder paa himlen og lyser for godtfolk om natten; men han holder en til for sin egen private fornøielses skyld.

Jeg haaber at faa listet mig paa en eller anden erhvervskilde her; men hvis jeg ikke faar

foden imellem døren og stokken, saa slaar jeg porten i og forsvinder straks. I saa tilfælde er jeg hjemme hos dig om en maaneds tid.

Jeg kan ikke opgive nogen adresse denne gang; men du faar snart brev fra mig igjen, og faar du intet, saa faar du i det mindste være rolig; for har jeg ikke tid til at skrive, er jeg undskyldt, og tilstøder der mig ikke noget ondt, har jeg intet at skrive om; men skulde jeg finde paa at dø, saa skal jeg nok skrive (for saa har jeg ikke andet at gjøre), og trænger jeg rigtig haardt til penge, saa skal jeg ogsaa skrive. — Altsaa, saa længe du intet hører: er jeg baade pent i live og jeg har penge til nødtørft. — — Daugaard sendte ingen sedler, den knibetang!

Din uforglemmelige
(om forladelse: som aldrig glemmer dig)
Peter Gottlieb.

Saa kom den elskværdige kølnerinde med mad og øl, og Danske-Peter gav sig til at skrive i dagbogen, mens han spiste.

Venlo d. 19de oktober kl. 9 aften.

Olaf Blakér sagde, da jeg skiltes med ham, at jeg ikke var mere radikal end en salt sild, som ligger i lage . . . Jeg protesterede naturligvis; men hvad hjalp det.

Idag kl. 3.25 blev jeg forløst i Antwerpen efter at have bestaat en hed dyst med en forpuppet stupiditet af en biljetør, som ikke var tør bag ørene, og hvis fatteevne léd under total formørkelse . . . . Den mest sataniske vugge, jeg nogensinde har gynget mig i . . . sad indeklemt mellem en jødes og en hollænders stædige sidestykker, som tilslut skruede mig op til en spæd tvintraad, og jeg kunde merke, at hjertet stjal sig et kys paa lungespidsen, saa smal var jeg blevet . . .

I Rürmonde skiftedes tog. Der tog jeg et sikkert tag over maven, før jeg reiste mig, for at støtte, mens den videde sig ud i naturlig stilling igjen; thi jeg ynder ikke rystelser . . . Jeg gabte lidt ud i veiret en stund, tog mig en frisk skraa og nikkede op til min navne. St. Peter, bag skyerne. . . .

I Gladbach holdt „Svarten“ i ti minuter og tog ind vand. Jeg benyttede tiden til at tage lokaliteterne i kikkerten, og tilsidst gjorde jeg mig en svip ind til jomfrun i restaurationen, som rigtignok ikke holdt af, at man kyssede paa fingeren (jeg véd ikke, om hun holdt mere af at faa dem paa munden). „Har De smørrebrød?“ — — „Jo da; med ost eller kjød?“ — — „Helst begge dele“ — sagde jeg uden at tænke over det, for mine øine sad boret fast inde i

hendes smukke ansigt, og tankerne løb rundt. Jeg fik; det gik godt, og jeg spiste og fortærede det med en sand lyst, men glemte at spørge, hvad det kostede, indtil det var for sent. Den sidste bit gled mig katteagtig smal ned gjennem halsen, da jeg pikkede selvtilfreds paa portemonnæen og spurgte, hvad fornøielsen skulde drage efter sig. — — „Førretyve centimer pr. stykke!“ lød svaret, og hun kigede mig generende lige ind i kassebeholdningen. mens jeg sóknede med et par fingre efter et franksstykke. — — „Saa blir jeg vel ikke sulten før imorgen igjen heller?“ sagde jeg. — — „Det er ikke godt at sige,“ mente hun og saa' stort paa min talskive. — — „Jeg kommer denne vei tilbage om et par dage; det kan vel bero med betalingen til da?“ — men hun syntes bedst om at faa det med én gang. — Man ved, hvad man har; man ved fanden mortere sig ikke, hvad man faar! sa' konen, da hun havde skaaret manden levende ud af strikken igjen....

— Hvis solen var sort, behøvede man ikke at holde haanden for gabet, naar man gisper. . . .

— Den tyngste byrde, jeg har baaret, er min urokkelige vilje. . . .

Finale.

Danske-Peter hørte selvfølgelig ikke de fortvivlede eder og lysende forbandelser, som værten paa *Hotel Luxembourg* — der ikke havde været hjemme den hele eftermiddag — netop i dette øieblik udslyngede over hans færd; for madamen modtog ham i døren med den delikate efterretning, at pigen havde fundet Fischers værelse næsten tomt, og nu var et kort kommet med posten med den meddelelse, at han allerede var paa veien til Holland. Men herregud, hvad hjalp det og at bande og fortvivle! Efter al sandsynlighed saa' han ikke mer hans aasyn i dette liv; men paa den anden side behøvedes der kun en time godt og vel til at overskride grænsen, og dermed var vel de 42 francs skjebne afgjort!

Den næste morgen ved titiden, da han vel og grundig havde stillet sin mave tilfreds, bestemte han sig til at aflægge dominikanerobererrn et besøg. Det var kun fem minuters gang fra hotelet, og *Der alte Knecht* blev ham attacheret. . . .

Underveis underholdt Danske-Peter sig livlig med den meget lakoniske gamle, der gik der lang og mager ved siden af ham som en halvhundredaars furu. Der alte Knecht spurgte tilslut sin „herre“, om man havde nogen klostre i Danmark.

„Nei“ — svarede Danske-Peter kort — „bare *Bistrup* og *Vartou.*“

Den anden saa' paa ham med et prøvende blik og lod ikke til at forstaa ham saa ganske.

„Har De nogensinde hørt Grundtvigs navn nævne?“ begyndte Danske-Peter uden videre.

Der alte Knecht saa' igjen forundret paa ham:

„Nei“ — sagde han — „Grundtvig, hvad er det for en institution?“

„Nei Gud fri og bevare Dem da“ — udbrød Danske-Peter — „har De virkelig aldrig i Deres lange levetid hørt tale om den store mand, Grundtvig?“

„Var han prest?“

„Um — ja, det var han ogsaa; men han var meget mer!“ sagde Danske-Peter eftertrykkelig i det han skottede fra siden op paa gamlingen, der gik der stiv i nakken som en brud med krone.

„Var han rigtig kristen?“

„Om han var — —?!“

„Ja, var han romersk katholsk?“

„Nei!“

„Ja saa kunde han vel ikke føre nogen i himmeriges rige!“ mente den gamle; han trak lidt retnende paa den lange luvskygge og saa' inkvisitorisk ud for sig.

Danske-Peter saa' medlidende paa ham igjen.

„Hvad var han saa forresten?“

„Omtrent det samme som hollænderen Erasmus Rotterdamus!“ sagde Danske-Peter efter en kortere nølen.

„Naa saa!“ — udbrød den gamle og smilte haanlig — „da ved jeg straks, hvad der bodde i manden! Erasmus Rotterdamer var en slet mand!“

„Er De katholik?“ spurgte Danske-Peter.

„Ja, det var jeg fra modersliv af, lovet være Jesus Christus!“ mente *Der alte Knecht.*

„De var tidlig ude“ — mumlede Danske-Peter for sig selv; dermed blev det ikke mer, for der var de allerede ved klosterporten, og *Der alte Knecht* fik lov at vende næsen hjemover.

Da Danske-Peter havde opmuntret den gamle skranglebjælde til et par klunk, viste en munk paa sek, syv og tyve aar sig i porten; han havde plumpe ansigtstræk, gulligt, vandkjæmmet haar med en blank stjerne i kronen, og han tog sig noget spøgelseagtig ud i sin hvide „dominikanerserk“; hans aabne, eiegode ansigt vandt halvveis Danske-Peter for manden, og med den mest udmerkede forekommenhed førte han ham til pater vicarius' modtagelsesværelse og afkrævede ham kort, hvorpaa han forsvandt ind en anden dør. — Danske-Peter havde allerede paa forhaand dannet sig et

bestemt billede af pateren; oberer'n i Borgerhout havde blandt andet betegnet ham med ord som „en kordial mand“. Det var vel en velnæret, stormavet, rødmusset epikuræer som alle Vincent Lerches munke, der har hager som smaa forter — med glacie og escarpe; han var vel naadig-god og sødlig-blid og faderlig nedladende . . . Han vandt knapt at kaste et flygtigt blik paa det nødtørftig møblerede værelse, hvor der stod et større, firkantet bord midt paa gulvet med fire smaa stole omkring, altsammen hvidpoleret egetræ, før en sidedør gik let og lydløst op, og en høi, slank, smuk mand paa omtrent femti aar traadte ind; et blidt, noget mildt melankolsk træk hvilte om de store, udtryksfulde øine, og hans haar var sølvgraat, og den hvide, fodside talar med korset foran paa brystet bredte noget vist høitidelig festligt over ham. Danske-Peter bukkede ærbødig, og paterens lille bløde haand raktes ham, endnu før han fik sagt det første ord . . .

Det var den mest slaaende modsætning til den mand, han havde forestillet sig.

Den elskværdige pater bød Danske-Peter en stol, og paa en meget jævn, imødekommende maade spurgte hans høiærværdighed, hvad han kunde være ham til tjeneste med. Medens

Danske-Petér foredrog, hvilte paterens intelligente, yderst opmærksomme blik paa ham.

„— Ah, De er dansk!“ afbrød han ham: men da Danske-Peter efter et let henkastet ja bare fortsatte sin fortælling, støttede pateren den venstre albue mod bordkanten og heldede hovedet ind mod haanden og var lutter øre igjen, — kun et lidet venligt nik engang iblandt.

Danske-Peters udvikling blev noget lang, og den blev heldet i pateren paa mangelfuld tysk; men som det lod til, forstod hans høiærværdighed ham meget godt, og var ikke Danske-Peters skildring af, hvorledes han var kommet ud af sin stilling, altid saa nøie i overensstemmelse med virkeligheden, saa var hans ansigt desto mere overbevisende . . . Da pater vikarius havde udfyldt en liden pause med at gjennemlæse Danske-Peters attester og anbefalingsskrivelsen fra oberer'n i Borgerhout, lagde han dem besindig fra sig paa bordet og sagde med et hjerteligt blik, men som paa samme tid udtrykte en vis fjernhed:

„Jeg ser af brevet fra oberer'n, at De hos os ønsker en midlertidig ansættelse som timelærer i novitiatet; men jeg beklager meget, at jeg ikke ser mig istand til at imødekomme Deres ønske, da der ikke er nogen saadan post ledig!“

Danske-Peter drog et suk, sagde intet, men blev end mere alvorlig end før.

Med et eiendommeligt, noget tvetydigt smil tilføiede hans høiærværdighed:

„Hvad tænker De helst at undervise i da?"

Danske-Peter løftede øinene varsomt op paa paterens ansigt, syntes at tænke sig vel om, og saa kom han usikkert med det:

„I engelsk eller fransk." — Tysk var vel det, han nærmest vilde have sagt; men da pateren, som det lod til, var indfødt tysker, saa varede han sig vel for at give anledning til slutninger, som var mindre smigrende for ham selv. — „oberer'n i Borgerhout kloster vilde dog vide, at Deres høiærværdighed netop havde en post ubesat, og derfor tillod jeg mig at spørre . . . —" lagde han til.

Pater vicarius rystede næsten umerkelig paa sit ærværdige hoved:

„Nei det maa være en misforstaaelse, min herre" — sagde han og lod blikket glide hele knapperaden ud i Danske-Peters jakke — „der har ingen vakancer været paa et halvt aar!" han lagde den ene haand over den anden og strøg den sagte frem og tilbage, mens han sad og ligesom tænkte efter noget, som han vilde have sagt; men i det samme — ringede det i taarnet, og let som en fjer sprat han op fra stolen . . .

— Kl. var tolv. Pater vicarius gjorde korsets tegn og ilede hen til sin bedeskammel, som stod inde ved vindut; der knælede han ned, og Danske-Peter havde reist sig ligesaa hurtig og stod nu fremme paa gulvet med korslagte hænder og bøiet hoved som til bøn. Han hørte kun et enkelt ord af den lange latinske remse, som pater vicarius fremsagde ganske sagte og langsomt; imens lagde Danske-Peter sine — planer . . .

Atter saa' han korsets tegn blive gjort af hans høiærværdighed, og:

„In sæcula sæculorum!“ var det sidste, som naadde frem til Danske-Peters øre.

Pater vicarius indtog atter sin forrige plads, og saa sagde han uden videre nølen:

„Er De tysk fuldtud mægtig?“

„Tak skjebne!“ tænkte Danske-Peter og stjal et flygtigt, prøvende blik paa pateren — „saa bar det i vaagen med mig alligevel!“

„Som Deres høiærværdighed hører, saa forsøger jeg at tale tysk“ — svarede han alvorlig og ydmygt — „jeg har vistnok ikke saa megen øvelse, men jeg har tilstrækkelig theori . . .“

„Nu ja“ — sagde pater vicarius og nikkede beroligende med et eiegodt smil — „men jeg tror ikke De er ganske kvalificeret til at over-

tage en lærers stilling hos os, og det derfor: at undervisningen her foregaar paa tysk, og vi sætter det som den første betingelse, at den undervisende skal besidde fuldstændigt herredømme over sproget! det forstaar De nok ikke kan være anderledes?“

Danske-Peter kunde vel ikke andet end give hans høiærværdighed ret i det der.

Men da Danske-Peter spurgte, hvor han skulde finde kandidat Kühn, som jo var ansat ved klosterskolen, kunde pater vicarius give ham den overraskende oplysning, at kandidat Kühn var reist derfra for flere maaneder siden, at han aldrig havde havt ansættelse, men kun nogle smaa skrivearbejder for hans høiærværdighed selv. Han kunde ikke bestemt sige, hvor han for øieblikket var, men formodentlig i Potsdam, om ikke i Kjøbenhavn.

Danske-Peter som var kommet her til Venlo med relativt lyse forhaabninger, begyndte straks at finde tingen uhyggelig trist, og da han kom til at ymte sin frygt for, at hans reisepenge var noget smaa til at tøie veien hjem igjen med, hevede brynene sig i pater vicarius's ansigt, og saa spurgte han forsigtig, om han ikke maatte faa lov til at spæde lidt paa pungen for ham.

— Han var altfor god for Danske-Peter;

men naar hans høiærværdighed ønskede det saa meget, saa kunde Danske-Peter ikke andet end vise sin taknemmelighed og erkjendtlighed igjen ved at modtage tilbudet.

„Ja jeg har et lidet fond, som er dannet af rige meningsfæller“ — sagde pater vicarius og raslede lidt med nøglerne i sin lomme — „det er til at formilde reisen med for fremmede retkristne. Hvormeget tror De De behøver?“

„Hvis Deres høiærværdighed overlader til mig selv at bestemme det, saa vilde jeg være lykkelig ved at nyde et laan paa sytti francs!“ sagde Danske-Peter.

„Ja laan gi'r vi nu ikke“ — mente pateren og ledsagede det med en undskyldende bevægelse med haanden — „men sytti francs er ogsaa mange penge; det er ikke saa store beløb, jeg disponerer over!“

„Deres høiærværdighed maa ikke tage mig det ilde op, naar jeg gjør opmerksomt paa, at for det første er det stridende mod mine principer at modtage penge under anden form end laan, og for det andet er veien lang“ — sagde Danske-Peter — „ingen kan heller garantere for, at der straks ligger et skib færdig til at afgaa fra Rotterdam; maaske faar man vente i hele fjorten dage!“

„Sandt nok“ — mente pater vicarius og

lod til at gjøre et samvittighedsfuldt overlæg . . . — „Kan De ikke hjælpe Dem med førretyve mark, tror De?“ lagde han til med en nervøs bevægelse og et halvtvungent muntert sving i stemmen, ligesom han slog det fast med én gang — „naar De kommer til Rotterdam, kan De jo aflægge oberer'n ved redemtoristerne et lignende besøg . . . han forstrækker Dem vist ogsaa med et lidet beløb; — han raader ellers over større summer end jeg. — Dette, hvis jeg faar lov at foreslaa Dem det?“

Danske-Peter takkede mange gange og reiste sig; han vilde gjerne modtage de førretyve mark og i det hele følge hans høiærværdigheds velmente raad.

Saa plukkede pateren frem pengene af et lidet skrin, som stod paa arbeidsbordet i sideværelset. Danske-Peter tog en rørende afsked med hans høiærværdighed, og et — „Gud være med Dem!“ fik han med paa reisen.

— Da klostrets port atter lukkedes efter ham, hoppede hjertet glad i livet paa Danske-Peter, der nu „blinkede nok saa fornøiet ud paa tilværelsens rester“.

IV.

Danske-Peter syntes godt om Venlo, den flittige, halvt middelalderlige klosterby og den rolige, halvt idylliske landsby. Da han tilfældigvis havde faat efterretning om, at det varede mindst fjorten dage, før noget skib gik fra Rotterdam til Danmark, bestemte han sig ogsaa til at blive her nogle faa dage længer; det kostede jo alletider mere at bo i en stor by. Der var flere ting ved Venlo, som tiltalte ham, ikke bare det rolige, strævsomme liv, som førtes der, og som han kunde nyde, fordi han kom fra en stor by med riftede trommehinder og ømme nerver; men om det ikke var andet end de to rader simple, røde murhus paa to etager langs gaden, hvor et enkelt nyt, der var hvidt, var indsprængt imellem, saa syntes han godt om det, de smaa gammelagtige, fordringsløse kirker med gamle plumpe billeder paa væggen og det mere nymodens posthus,

der havde overraskende lighed med det gamle hjemme i Fredericia.

Menneskene var ligefremme, aabne, behagelige og troskyldige som en sydtysk landsbybefolkning; alle var vindskibelige, i virksomhed fra solen stod op, til den gik ned, altid tilfreds med det, de havde, og sjælden saa' man en i pjalter eller nogen, som mangled det, han skulde stille sin hunger med. Danske-Peter vandrede meget ude. I udkanterne af byn streifede han daglig omkring et par timers tid og drev øinene paa flugt udover de endeløse sletter med høie vindmøller, buskfrie enge og fjerne landsbyr, hvilket mindede ham om Ribe omegn. En og anden gang mødte han en jernbanefunktionær eller en officier og blev derved rykket ud af det rolige hollandske element og sat lige op i det haarde, raslende prøiseri; thi disse folk havde et paafaldende tysk snit; i alle fald skrød den sterkt op, den høie prøiserhue med den kageflade pul og de røde beiser i sømmene.

Oftere gjorde han for motionens skyld en tur til stationen og saa' paa de reisende, som kom og forsvandt, og her kunde han, ret som det var, møde en barhodet dominikaner i den hvide kappe, som med en beskeden voksdugstaske i haanden sled landeveiens sten og støv. Budenes og dragernes forsamling var især det, der fængs-

lede hans opmerksomhed; den rolige maade, som de rev af sig vittigheder paa, og det gode, harmløse plir med øinene, som altid ledsagede ordene, og den ærlighed og retsskiften i omgang, som de altid udøvede, — og først og sidst deres morsomme — i hans ører — løierlige sprog bandt ham mer end én gang til stedet hele tre fjerdedele af en time for at nyde, høre, sé, være forundret, nære sympathi og lé.

Men én ting vakte frem for nogen hans sande forbauselse, og det var det forbandet nøie kjendskab, disse folk besad til alle myntsorter, og den fabelagtige hurtighed, hvormed de omsatte en mynt til en anden. I førstningen forstod han det ikke rigtig, eller han vilde ikke tro sine øine og ører; men da Der alte Knecht, som altid talte tysk, kom til stationen med de reisendes gods, fór han lige løs paa benranglet med en hel masse stakate spørgsmaal og fik da halet langsomt, sikkert, men forsvarlig udaf den høie, magre skabilken en del velgjørende oplysninger. Der alte Knecht kunde betro ham, at der her i Venlo fandtes alverdens pengesorter, og at næsten alle sammen var lige gode, bare man tællede rigtig og ikke gav for lidet igjen. Og nu kunde Danske-Peter bedre forstaa, hvorfor francs, mark, gylden, pund og kroner vandrede saa ugeneret om hver-

andre i fingrene paa grever, prester, kjøbmænd, arbeidere og prangere. Der alte Knecht vinkede en skakkjort drager til, som gjorde et grundigt greb ned i sin dybe bukselomme og trak op en fyldt næve med penge af guld, sølv og kobber af alle størrelser og med de forskjelligste præg og kongeskjæg, — og cents, centimer og groschen og pens, de skubbede saa ufarlig kinderne ihob som løvinden og faaret og barnet i paradisets have. — Danske-Peter var ikke af de stiveste i pengesager overhoved og slet ikke i kjendskabet til myntsorterne. Der alte Knecht maatte give ham en del forhaands instruktioner, og før han gik derfra den dag, var han et godt stykke af en vekseller.

Paa tilbageveien aflagde han ogsaa en koparret pibehandler et besøg og handskede lidt paa de smukkeste af hans „ølpiber“, og efter mange overvindelser spænderede han ogsaa fem og tredve cents paa en, som blev hans eiendom. Og hos skrædderen i sidegaden hentede han sin skimlede frakke, som om morgenen blev bragt did for at faa nye kantebaand paa sig. I denne spankulerede han nu stramt afgaar'e i retning af posthuset, og netop som han havde faat vendt roret paa næsen i en ny direktion med hotelet for øie, kom der en tarvelig, spinkel mand med svaleøine og røde, stive

barter slidende paa fliserne, og denne personnage fik Danske-Peter en uimodstaaelig lyst til at gjøre fortouget trangt for; han anholdt ham, men bare for at faa en del tilstrækkelige oplysninger om, hvor literaturen havde sit sæde der i Venlo. Manden, der senere fortalte, at han var forhenværende, afdanket postbud og sled paa det fem og tredevte aaret, lagde sit ansigt i saa behagelige folder som muligt og viste herren med den største tjenstagtighed af verden den gade, han skulde tage for at lugte op boghandlerne, og det var slet ikke nok med det; han viste sig ogsaa ret hjertens tilbøielig til at følge ham et stykke paa vei, og trods de mange taksigelser fra Danske-Peters side med en tanke af aftakning i minespillet blev den forhenværende bytraver dog ved at følge, give oplysninger, spørge smaat og tale meget og om alverdens ting. De var straks oppe ved kirken: der maatte han betro Danske-Peter, at han for det ærlige erhvervs skyld havde kastet sig over paa artesisk brøndgravning, at han var en ærlig mand, som aldrig havde begaat hverken indbrudstyverier, selvmord eller gjort sig skyldig i overfald paa sagesløs mand, at for ham eksisterede kun raadhuset i navnet, og aldrig modtog han noget for intet . . ., at han kjendte godt det herrens land paa mange øer; som hed Dan-

mark, da han som velbestaltet kongelig hollandsk postbud havde ekspederet masser af pakker fra det land og mer end én gang beundret de smukke danske frimerker. Danske-Peter var straks tilbøielig til at antage fyren for en fuldblods skjælm, og at der krislede en bagtanke om penge bag ørebruskene paa ham, kunde der neppe være tvivl om . . . Et kort stykke fra boghandleren stansede manden pludselig og begjærede høfligst at faa titte i reisekortet med Danske-Peter; han viste sig nu saa ivrig for at gjøre den vandrende dæne noie bekjendt med Hollands geografi, og han overskyllede ham med en saadan flom af oplysninger om ost, smør og kaalhaver, at Danske-Peter tilslut fik en satanisk nysning og holdt paa at springe bent ud af permissionerne. Han vilde gjerne have det travelt; men det havde ikke den anden, som det var tilstrækkeligt syn for sagen for, og trods alle mislykkede tilsprang fra Danske-Peters side til at flyve ud af fingrene paa ham lod den afdankede fliseslider, som han ikke forstod hans hemmelige tilbøieligheder, men bare blev ved at tage skridt for skridt med og tale og udmale, saa fort møllen kunde snurre; følgen af det blev, at de tilslut blev staaende der stolpelig fast paa flækken, og Danske-Peter gav sig saa fyren foreløbig fanden i vold og

lod ørerne hænge slap ned, mens han satte stiv trods mod *douchen*, og lod det i Guds navn staa til. Den rødnebbede raslede og støiede rundt ørerne paa ham med hollandsk-tyske substantiver, tyske verber og ubestemmelige, lybske adjektiver, til Danske-Peter blev fuldstændig mor som en banket tørfisk og forpuppede blikket i sløv resignation. — Hvis herren siden paa dagen skulde behøve en veiviser, saa var han til tjeneste naar som helst; han vilde finde ham i det lille ensomme hus ved kastellet, og han var kjendt som dødssynden i nord og i syd; der var ingen fare for det.

Danske-Peter blev tilslut saa bestialsk rasende inde hos sig selv, at han satte i en vild, tvetydig skoggerlatter af bare purt sinne, som den anden studsede lidt over, da han ikke rigtig begreb det. Og med ét kylede han fem og tyve cents i haanden paa den belevne hollænder og tog flugten ind i butiken med et flygtende farvel. Han forlangte en jernbaneplan over Mellemeuropa med pristakst; den skulde være tysk; den fik han ogsaa med en vis fart; men i døren igjen tørnede han næse mod næse med en mand, som dækkede den halve aabning til, og ved nøiere eftersyn viste denne mand sig at være ingen ringere end den gamle bekjendte fra gaden, der spilte op munden for et par ord,

som imidlertid kom for sent, da Danske-Peter allerede var smuttet forbi og vips langt borte i gaden . . .

I det han halvt forpustet stovede ind gjennem tværsmuttet til hotelet, overraskede han en liden otteaars pige ved vandposten midt i gaden, som var datter af den tyske uhrmager ved siden af, og som han flere gange havde talt med paa hotelet, hvor hun ofte stod i kjøkkendøren, naar han gik gjennem gangen, og slog af en sladder med kvinderne.

„Nei, goddag, min kjære Lerchen!“ sagde han og stansede brat op foran hende, mens han bedækkede hendes kloge ansigt med et pulisk smilende blik — „hvor har du faat det gule krusehaar fra? det har jeg glemt at spørge dig om før.“

Hun hang i veven med begge hænder og søgte paa en tarvelig maade pendelbevægelsen med sit spede legeme og streifede hans ansigt med et ufrit, blygt blik. Han nærmede sig hende og lod sin haand glide gravsende gjennem den rige haardusk, som bredte sig i stride storkrøller udover hovedet og hørte pludselig op nede i nakken; — hans blik var fremdeles spørgende.

„Jeg har faat det af far?“ sagde hun omsider forsigtig og sænkede blikket ned i gaden

Han blev rent fortryllet af den rørende naivetet, som gav sig udtryk i disse simple ord; — aldrig havde han heller set et stridere haar, og paa afstand saa' det ud, som det var isprængt med graae lag. Han blev staaende stum en stund og betragte hende.

„Har du faat det af far, du?“ sagde han omsider ligesom i aandsfraværelse.

Hun hevede atter blikket op paa ham og fandt intet mistillidsvækkende i hans.

„Ja han havde det, da han var liden!“ sagde hun og saa lidt drømmende ud for sig.

Danske-Peter følte noget krible sig fremmed gjennem kroppen ved disse ord; det var som grunden svingede under fødderne paa ham. Efter et øiebliks pause, som han udfyldte med at staa og tænke over, hvorledes han saa' paa tilværelsen i sin otteaars alder, sagde han:

„Hvor mange kjærester har du?“

„Ne—i“ sagde hun langt og fjernende og bøiede hovedet i undséelse helt ned mod brystet — „jeg har ingen!“

„Har du ingen? skal du ikke ha' nogen da?“

Hun nølede lidt, hængte sig atter i veven og slængte med kroppen som før, idet hun nu og da fra siden stjal et ufrit blik paa ham,

som stod der ubevægelig og nistirrede paa hende med det strengt spørgende i sit.

„Jo—o“ — sagde hun endelig næsten uhørlig — „naar jeg blir stor saa . . .“ — hun sænkede atter hovedet ned mod brystet og holdt fast i veven med begge hænder — „saa skal jeg nok ha’ en!“

Det flimrede for øinene paa Danske-Peter.

„Er du *sikker* paa det?“ spurgte han.

„Ja.“

„Hvad skal man med en kjæreste da?“

Hun lagde hovedet bagover og saa’ en stund ubestemt op mod skyrne med et sværmerisk blik og med en mine, som tænkte hun efter noget: Jo jeg synes, at der ikke er noget ved at leve, naar man ikke er gift . . . for saa faar man ingen børn“ — sagde hun — „de er saa morsomme.“

Danske-Peter vidste ikke, om han skulde tro det var drøm eller virkelighed, skulde han tro sine ører? Endelig sagde han:

„Er det saa morsomt at ha’ børn, synes du?“

„Ja“ — svarede hun og saa’ frit paa ham med et lyst smil — „saa kan man bære dem paa sine arme som dukker!

— Moderen kaldte i det samme paa hende fra vindut, og Danske-Peter stod lidt og saa’

efter hende; derpaa forsvandt han ind af hotelets gadedør med et venligt nik til farvel, som hun opfangede.

Idag skulde han bryde op derfra. Mens han sad inde i spisestuen og skrev i dagbogen, kom den ældste værtinde i hele sin korporlige vidde ind til ham og spurgte, hvad han helst ønskede til middag idag; hun havde flere ting; han kunde vælge.

Danske-Peter lagde pennen betænksomt ned og rodede lidt om i hjernekisten:

„Har De pølse?“ — sagde han — „ja stop lidt, hvad er det nu pølse heder igjen paa tysk, skal jeg sige?“ lagde han til og plantede næsen i den ene haand, mens han gav sig til at føle paa hjernekistens tangenter. — Nei, han kunde slet ikke komme paa det.

Værtinden stod der med begge hænder afstivet mod de forbjergagtige hofter paa begge sider og med et pulisk smil om munden, idet hun iagttog ham og morede sig hemmelig over hans besvær med at holde styr paa tankerne. Det var hende umuligt at lugte, hvad han mente.

Han saa' halvt fortvivlet ud; han saa' spørgende paa hende; hun var stum og raadløs. Saa opfordrede hun ham til at beskrive, hvorledes tingen saa' ud.

„Ja, det er rundt som en pøls — . . . det er rundt og langt!“ sagde han.

Hun forstod ikke, hvad det kunde være.

„Har De smagt det her i Holland, eller er det kun i Danmark — —?“ sagde hun.

Danske-Peter reiste sig med ét, blev staaende og pikke sig paa panden med et par fingre:

„Nei, jeg har ingen pølser faat i Holland!“ svarede han ligesom i aandsfraværelse.

Hun saa' interesseret paa ham og lod til at være lige klog.

„Det er rundt, fyldt med hakket kjød!“ sagde han ivrig.

Hun lo og rystede paa hovedet og den freidige mavespids: „Var det pølse, De kaldte det?“

„Ja, pølse; det heder saa paa dansk!“ lød svaret.

Dermed vraltede hun uden et ord mere bent ud i kjøkkenet og talte om tingen med kvindebestanden; men Danske-Peter forstod ikke et korn af, hvad de frø der pludrede ud af sig.

Pludselig lød det dumpt i gluggen, og et bredt pløseansigt stoppede hele aabningen til.

„Det er ikke kjødrul, De mener?“

„Nei det er *pølse*!“ raabte Danske-Peter helt nervøs af ærgrelse, og tankerne løb i zigzag i hovedet paa ham — „nu har jeg, min

salighed, aldrig set magen: at jeg ikke kan faa halet frem igjen det der intrigante ord da!" brumlede han for sig selv og gav dagbogen et puf, saa den fór forskrækket bortover mod den trivelige opsats, som stod paa bordet og skreg tomt paa sennep.

„Pøls — pølt — pøltke — pøls — pølste — pølse!" gól de i munden paa hverandre der ude i kjøkkenet.

Danske-Peter fandt noget drilagtigt i det.

— Der løb i det samme nogen op trapperne, formodentlig en af pigerne. Igjennem den halvaabne dør til salen kunde han høre, at der blev banket paa en dør deroppe.

„— Ved De, hr. Käse, hvad pøltse er?" blev der spurgt.

— Banker paa en anden dør:

„Ved De, hr. Fahrmarkt, hvad pøltse er?"

Danske-Peter hørte hr. Fahrmarkt styrte ud paa gangen med et helt fange med knaldrende spørgsmaalstegn og stupe ned over trapperne; han sprang først ud i gadedøren, siden ind i kjøkkenet og spurgte til kvindernes store, høilydte munterhed, hvad det var for dyr . . . „Er her vandrende menagerier?"

„Nei, hr. Fahrmarkt" — sagde den vidtomfattende værtinde inde imellem latterud-

bruddene — „De har misforstaat; der er ikke tale om nogen dyr; det er pølse!“

„Pøltse, pøltse, pøltse, pist?! udbrød hr. Fahrmarkt og gav sig til at danse paa tværks inde paa kjøkkengulvet foran dem — „hvad er det, De siger?“

Saa gik værtinden foran ind i spisesalen, hvor Danske-Peter sad med halvgabende mund og ikke vidste, om han skulde lé eller tude; hr. Fahrmarkt fulgte i kjølvandet af hende. Hun fortalte noget om pølser, som hun ikke vidste, hvad var, men at det var dansken, der vilde fortælle . . .

„Er her spøgelser?“ spurgte den graaklædte handelsreisende, som Danske-Peter kjendte igjen fra forrige aften, og nærmede sig ham clownehoppende og viste et drilagtigt ansigt.

„Her er ingen spøgelser før, min herre!“ lød det tørt og kort fra Danske-Peter.

„Det er pølse, som . . .“ sagde værtinden igjen og lagde en af sine brede hænder paa tyskerens arm.

„Sacramentum, pøltse, pøltse, he? Hvad? er det noget ondt?“ brølede tyskeren og saa' fra den ene paa den anden.

„Det er noget, man spiser, som er rundt og godt?“ sagde hun og lo igjen.

„Donner Wetter“ — brølede tyskeren og

hoppede op med begge ben, som vilde han redde sig for en improviseret vandflom — „macaroni vel!"

„Nei, nei, — kjød . . .!"

„Benløse fugle, for satan da!" raabte tyskeren.

Danske-Peter lo nu, saa maven gik i bølgegang paa ham: „De ser, Gud hjælpe mig, ud som benløse fugle hele fyren!" tænkte han inde hos sig selv og førte lommetørklædet til øinene for at samle op taarerne.

„Det er langt, rundt, — pølse!" sagde værtinden igjen og lo, saa hele skikkelsen svaiede . . .

„Langt, rundt! pøltse, kors i Jess — —!" brølede tyskeren og vred sig som en fornærmet metemak.

— Ind trén løitnant Hooghenten i fuld uniform med sin rødglinsende talskive og med en glubende appetit i øinene.

Værtinden fór ham imøde med sit lattermilde ansigt og gik løs paa ham med det samme thema:

„Nei ved De, hr. løjtnant, hvad pølse er? Det er noget, som spises, er kjød, rundt, langt og smager godt?" sagde hun.

Tyskeren skraldede ud i en allerhelvedes latter, saa det gamle, runde speil paa væggen holdt paa at vippe helt om, og kastede sig

sprellende bent ned i sofan; kvinderne stod hode ved hode i døren og lo og glante, og Danske-Peter holdt næsten paa at forgaa af latter der paa den anden side af bordet . . .

„Hvad slags dessert er det, kjære lille frøken?“ sagde løitnanten meget rolig og saa' hende med et uskadeligt smil ind i camera obscura.

„Det er ingen dessert, det er rundt, langt — —“ længere kom hun ikke, for hele huset stod nu i en eneste tordnende latter, som overdøvede hende ganske.

„Det er ikke rotter med afkappede ekstremiteter?“ spurgte han og løste gehænget af sig.

„Rotter! fy, hr. løjtnant!“ sagde hun og tilkastede ham et bebreidende blik.

„He, da jeg gjorde tjeneste paa Java, stegte vi, gammelen himle med mig, ofte smaa nydelige hvide rotter og fyldte skindet med hakket hestekjød og lavede würste af det; — De kunde godt kysse mig nu for det, kjære lille frøken!“

„— Würste! würste! würste . . .!“ skreg Danske-Peter og sprang op fra bordet med fegtende arme i luften.

„Würste, würste! ha — ha — ha — ha — aa a!“ skraldede det fra tyskeren paa stolen, der gabte, skreg og slog sig paa laaret som en gal chimpanser.

„Würste, würste, min Gud!“

„Würste, würste!“ lød det fra alle struber ude i kjøkkenet.

„Ikke noget værre!“ mumlede løitnanten og plantede sin fede korpus ned paa en stol ved bordet.

„Das wussten Sie nicht!“ hikkede tyskeren og nikkede rallende til Danske-Peter, som netop var ifærd med at samle det flygtende blækhus og den hysteriske pen til sig igjen — „würste würste! ha — ha — ha — aaa, aaa!“ brægede tyskeren og flød ud af døren med haanden paa maven . . .

— Men den, som ingen würste fik den dag, var Danske-Peter; — for det var det eneste, værtinden ikke havde . . .

V.

Klokken et kvarter til fire skulde tog gaa til Rotterdam. Da *Der alte Knecht* kom stablende op paa værelset for at tage tøiet, fandt han alt *Hab' und Gut* i orden; men herren selv var ikke til at opdage i nogen krog. Saa maatte han være gaat i forveien, tænkte den gamle; han havde formodentlig et eller andet erinde i byn. Men i kjøkkenet kunde de oplyse ham om, at Danske-Peter endnu ikke havde sagt farvel! Der alte Knecht havde ingen tid at spilde; han luntede da afgaar'e til stationen i det haab at fange fuglen underveis. — Der var folk, som løb med tungen ud af halsen, folk, som sprang med pakkenillikerne i hænderne, nogne, som rullede raskt forbi med trætte kufferter og migraine; gnavne reisende i et vognhjørne; ved stationen var der et eneste stridt hurlumhei, travle væsner, livlige bevægelser, nervøse ansigter og angstfulde miner. Danske-Peter fandtes ikke inde imellem her. Der alte Knecht fløi lige paa kassen til den gamle dydsdragon

af en halvdrukken drager fra forrige dag og afkrævede ham et kristeligt svar paa, om han havde set den danske herre idag.

„Skal han med toget?“

„Javist!“

„Løb, løb din gamle skrammel! — han gik netop ind paa toldkammeret; du maa sætte fuld damp op, gamle; toget gaar om et par minuter! træk ham ud efter ørerne!“ skreg han og hugde kramserne i en stor kolli, som ogsaa havde isinde at gjøre turen med.

Der alte Knecht humpede da ivei mod toldkammeret ved siden af stationen, og der inde midt paa gulvet snublede han over sin kjære eftersøgte, der slet ikke var oplagt paa at laane synderlig øre til den gamles forestillinger; thi han var i en mere ophidset tilstand og stod der ved skranken velsignende en liden sekstenaarings valne fingre, der aldrig kunde faa kradset ned de faa ord, som udleveringsbeviset krævede. . . . Han stod med løjtnant Hooghentens graa, voluminøse regnveirshat paa og gjorde et paafaldende imponerende indtryk; nu og da gjorde han nogle nervøse bevægelser paa sig, og traakkede utaalmodig med benene.

„Naa herre“ — sagde Der alte Knecht igjen — „nu er det paa tide, at De vender Deres hjerte og tanker mod Rotterdam; toget — —“

„— — Dægeren rende i den grønne kylling der borte ved pulten“ — brølede den anden paa godt dansk og fegtede fortvivlet med armene: fra øinene drev der lyn og den bredskyggede hovedbedækning skalv foruroligende over hele kroppen — „nu har jeg staat her i en hel evighed“ — henvendte han til Der alte Knecht, som spidsede noget tvetydigt paa munden og lagde ørerne fladt til — „det er mit uhr, det gjælder; min ven i Antwerpen sender det efter o. s. v. De skriver øverst og nederst og síger og driver næsten bukserne af sig, men kan aldrig blive enig med sig selv om at blive færdige; si'r jeg et ord til dem, rynker de bare paa næsen og griner og viser tænder! Kan ikke De træde i skranken for mig, gamle? — Hvor er toldinspektøren?“

— I det samme gaar sidedøren op, og en gammel, tykfalden mand med udslukte øine, udviskede ansigtstræk og kortklippet, graasprængt haar og skjæg og guldbroderi paa kraven plumper ind med en dampende cigar i munden; han ser sig stivt omkring, skuler lidt ondskabsfuldt op paa Danske-Peters store republikanerhat, der sad noksaa uanfegtelig paa den unge mands lug; han rynker lidt misfornøiet paa næsen, kaster et utilfreds sideblik hen paa den grønne kylling og vender sig derpaa brat om

mod Danske-Peter med cigaren i 45° og med de ord:

„Vi ta'r af os hatten her!"

Røgskyn slog uforskammet lige op i øinene paa den tiltalte og gjorde ham end mere hed, end han forud var; han blev vid som en kampberedt kat; — men han søgte straks at slaa over i en anden tone, end han først tænkte, og lod, som han ikke forstod meningen med bemerkningen:

„Det kan jeg desværre ikke forbyde Eder" — sagde han — „den hjælper mig saa lidet, den oplysning til at skaffe mig det uhr i hænde, som jeg nu snart en halv time har staat her og hængt fingre for! — Han kan vist ikke skrive, det pattebarn der?" lagde han til og gjorde en visende bevægelse med hovedet indover mod pulten.

Toldforvalteren saa' strengt paa Danske-Peter.

„De har altsaa ikke forstaat, at jeg ønskede, at De tog huen af Dem her inde?" pressede han frem.

Danske-Peter satte et forsorent ansigt op:

„Det gjør mig virkelig ondt, at De skal gjøre regning uden værd!" — sagde han; det dirrede i stemmen af undertrykt raseri — „De kan komme til at leve længe paa jorden og

spise mangen tallerken grød, før De faar dette beskedne ønske opfyldt, høistærede; — jeg trodde jeg stod paa et kontor! Kan De sætte Dem ind i den situation, at jeg skal med toget?“

„Saadan tiltaler man ikke en embedsmand, min unge herre!“ — udbrød toldforvalteren heftig og slængte cigarstumpen hidsig hen mod døren. — „De, der skal med toget, pleier ellers indfinde sig saa betids paa toldkammeret, naar de har noget at hente der, at vi faar tid til at ekspedere!“ dermed satte han sine udkogte øine dristig lige op i Danske-Peters brede planet og med et blik, som vilde han blæse ham ud af kontoret med engang — „forstaar De, at jeg kan lade folk tilkalde og ekspedere Dem uden for, i tilfælde Deres opførsel bliver generende?“ peb han.

Der alte Knecht smuglede sig nu paa en eller anden uforklarlig maade frem til disken og stod med ét lige midt imellem kamphanerne; med sit lange, tørre ansigt skjærende omenagtig ind i høitideligheden:

„Deres høivelbaarenhed!“ tog han rolig tilorde. — —

„— — Saa for syv tusind bukkekillinger, er det ogsaa en høivelbaarenhed!“ mumlede

Danske-Peter for sig selv paa dansk mellem de skjærende tænder.

„Dette er en gentil herre“ — vedblev Der alte Knecht — „han er fra Danmark; han gjør intet menneske fortræd; De maa bære over med hans ivrighed; han har vist ventet lovlig længe; det er ikke spøg for den, som reiser i et fremmed land, at komme for sent til toget!“

„Det rager ikke mig, hvilke dyder den herre besidder, eller om han er dansk eller fransk!“ skreg toldforvalteren op i Der alte Knechts himlende bryn.

„Men det rager mig“ — faldt Danske-Peter ind — „om det er en kongelig hollandsk toldforvalter eller om det er en gadegut, jeg møder paa toldkammeret; i det øieblik jeg skal have gods ud paa dette sted, er De min tjener i følge landets love . . .!“

Toldforvalterens næsevinger vibrerede sterkt, og munden spiledes tiltagende op:

„Vil De gaa ud øieblikkelig; der er døren; jeg viser Dem den!“ skreg han og hevede sig truende frem over disken — „De faar straks Deres sager efter!“

Danske-Peter stod i vildt kog; han havde vanskelighed med at betvinge sin ophidselse; — dermed griber han raskt ned i inderlommen paa sin frakke og rykker en notisebog frem, sætter

sig i position med blyant og blad og giver tegnerens rolle og mine:

„Ønsker De at blive foreviget?" — sagde han med en paataget komisk mine — „ . . . i et eller andet blad f. eks.?" — saa gik han løs paa næsen med blyanten . . .

Toldforvalteren blev i samme øieblik saa flad som en pandekage; barometret sank. Han blev staaende der ganske forfjettret og vidste ikke, hverken hvad han skulde sige eller gjøre; han stirrede bare raadløst med et sky blik paa den anden.

Der alte Knecht stod der med et forslagent, diskret blik og hængte ører, mens han slikkede sig lidt hemmelig fornøiet om munden: „En satans raptænkt panter, den danske, forlade min synd!" tænkte han ved sig selv og stjal et uskyldigt øiekast paa toldforvalteren, som stod der og vred sig kujonagtig uden at turde vove at søge den nærmeste udgangsdør engang.

— Der peb toget! en tyk graa dampsky sprøitedes op om vindurne, og saa susede det kaklende afsted for øinene paa dem. Danske-Peter gjorde et sæt, som vilde han springe efter tværs igjennem vindut.

Toldforvalteren greb nervøst ud efter det velsignede papir, som øringen stod der læbende

med mellem fingrene; uden at se paa Danske-Peter sagde han:

„Her skal De faa det; vil De følge med ind i det andet rum!“ dermed pegte han paa udgangsdøren og gik selv ind af den dør, han kom igjennem.

Danske-Peter stoppede bogen med et haansk flir ned i lommen og mumlede et citat mellem tænderne:

„Dem Menschen kann es oft passieren, dasz man vergleicht ihn mit den Thieren!“

Der alte Knecht tog et langt skridt henimod døren og aabnede for ham, idet han samtidig sendte Danske-Peter et fortroligt nik:

„Her maa vi gaa; — det er den trange vei . . .!“ sagde han.

I døren til det andet værelse tørnede de mod sidestykkerne paa en høi, knoklet olding med langt patriarkalsk skjæg; han saa' med en detektivs mistænksomme blik paa de indtrædende, men vandt ikke spørge, hvad de vilde, før Der alte Knecht allerede var i fingrene paa ham med den saa mange gange velsignede seddel; han lod til at være i tvivlsmaal om, hvorvidt han vilde tage imod den eller ei — udleveringstiden var nemlig forbi; — han mimrede noget med læberne og hængte et par fingre i lappen, idet han med en fjollet mine gjorde en

vending paa sig hen imod toldforvalterens dør; denne stod der straks i egen høie person paa tærskelen og gjorde en indvilgende bevægelse med haanden.

Danske-Peter havde for sikkerheds skyld taget hatten under armen . . .

Idet gamlingen vendte sig om, henkastede han naadig til ham:

„Her har vi hatten paa!" og saa greb han ind i en hylde, hvor der laa en del pakker. Toldforvalteren vendte om igjen og forsvandt i det indre af kontoret.

Danske-Peter maalte den gamle, som stod der og famlede foran ham, med et ringeagtende blik og tænkte han skulde have ofret en tirade paa hans veltjente ryg; men han lod det foreløbig bare blive med at beholde hatten under armen.

„Det var nu som fanden og" — tænkte han ved sig selv — „er de da virkelig blevet enige om at egge den laadne side ud paa en stakkels reisende! Jeg tænker dog, at man pent beholder hatten under armen, hvis man er saa tilsinds; de vil da vel ikke kommandere mig til at gjøre brud paa høfligheden?" — dette var det netop, han vilde have sagt.

— Men saa kom den graaskjæggede trækkende frem med en lang, smal pakke, som nær-

mest kunde antages for et halvt dusin gardinstokke i god indpakning. Nu fik Danske-Peter et sligt satans anfald af lattertrækninger, at han sprutede ud en knaldrende salve, og den gamle toldbetjent fór høist overrasket tilbage et par skridt og blev bare staaende og nistirre paa Danske-Peter, hvis ansigt fløtd i de kosteligste maveknibsgrimacer. Der alte Knecht strøg sig lidt tvivlraadigt om munden og holdt sine lyster i bedre tømme; saa forsøgte Danske-Peter at føre motiverne i marken:

„Er — — er det — -- tilladt at — — at spørre, om det der skal være et uhr?“ sagde han demonstrerende lidt for graaskjæggens lange ror og satte atter i at le, saa det gnældrede uhyggelig i alle væggerne.

„Er De syg?“ spurgte toldbetjenten og lod den lange pakke bukke sig ned mod gulvet.

„Nei, men er De kortsynet?“ spurgte Danske-Peter og tørrede taarerne væk fra øinene og smattede lidt med munden til tegn paa, at det letnede noget ... — „jeg kan laane Dem et par gòde briller; for nu har vi tid nok, da toget er gaat; — De ser maaske ikke, at der staar „kronometeruhr i kasse“ paa seddelen?“

Den gamle satte et næsestyveransigt op og gav sig nu til at underkaste det skrevne et

fornyet eftersyn; derpaa kastede han de hypothetiske gardinstokke ind i hylden igjen:

„Jeg bér om undskyldning!“ — sagde han tørt og tvungent — „jeg havde kun set paa numeret, og det havde jeg læst feil!“ Saa ravede han ivei henimod en anden hylde og fik endelig vel og vakkert sine fingre i det eftersøgte.

Danske-Peter gispede et letnelsens suk ifra sig, og toldforvalteren kom nu ogsaa kvabsende ind til dem. Han tog i egen høie person et brudt brækjern henne paa det lille bord ved væggen og gav sig til at brække op den lille trækasse, som var heftet sammen med smaa søm.

„Er den ny?“ spurgte han, endnu før han havde faat viklet ud det sidste papir; derpaa aabnede han uhret, men lod, som han ikke saa', at kapslen var slidt . . .

„Ja!“ svarede Danske-Peter tankeløst, men angrede det straks, naar han tilstrækkelig havde gjort sig klart, hvad hensigten med spørgsmaalet var.

„De har at betale otti cents!“ sagde toldforvalteren og klæmte uhret igjen.

„Hvad vilde det have kostet, hvis det var et brugt uhr da?“ spurgte Danske-Peter forsigtig.

„Saa vilde det ikke have kostet nogenting!“

„Ja saa si'er vi det er gammelt“ — sagde Danske-Peter utvungent med et fint smil i mundvigerne — „er De enig med mig heri?“

Toldforvalteren skottede forundret op paa ham, men sagde intet, før han atter havde aabnet uhret og kiget „dyret“ nøie efter i sømmene:

„Ja, saa kan De ha' ret“ — sagde han og rakte ham uhret med et surt ansigt — „men hvorfor staar De og bilder mig ind, at uhret er nyt, naar det er gammelt?“

„Fordi jeg trodde De var gammel nok, og at Deres kunst havde staat sin prøve allerede!“ mente Danske-Peter og stoppede uhret klokkebytteragtig i vestlommen; dermed satte han hatten paa og tilføiede — „det var jo Dem, som skulde se efter; men nu skal De ha' saa mange forbandede tak for godt makkerskab; — forevigelsen tror jeg ikke det bliver noget af; for jeg finder, at De ikke har fortjent nogen . . .!“ Saa bydde han farvel og forsvandt skyndsomt med et sarkastisk smil paa læben ud gjennem døren med Der alte Knecht fjompende efter sig i støvskyn.

VI.

„Men mynheir!“ — udbrød det gamle benrangel, da de var kommet vel og vakkert udenfor igjen — „jeg tror De har løitnant Hooghentens hat?“

„Aa bryd De Dem ikke om noget“ — sagde Danske-Peter og lagde til med tre alens skridt bortover veien mod byn — „... et lidet tyveri for en gangs skyld!“ føiede han til og slog pokkerivoldsk ud med haanden.

„Se, mynheir spøger!“ mente Der alte Knecht og lo inderlig godt, i det han skjæftede ærlig indpaa med benene.

„Er der nogen told paa det da?“ sagde Danske-Peter og satte et spøgefuldt ansigt op.

„Nei vist er der ikke nei; det er ganske toldfrit!“ smaalo den gamle udaf sig — „men det kan nok hende, at mynheir forstod at pudse den bagbæstiske toldforvalter, saa han husker det et helt halvt aar efter!“ lagde han til og skar ansigt og hikrede op en tør latter.

Saa fortalte da Danske-Peter, hvorledes han

var kommet i besiddelse af hatten. Han og løitnanten gik en tur ude paa forterne for at tage disse nærmere i kikkerten. Der stødte de paa en del arbeidere, som var beskjæftiget med at rense gravene, og ret som de der stod og gabte over dem, kom et improviseret vindkast og drev Danske-Peters livstrætte cylinder til himmels. Den faldt til slut ned borte paa den lille indsø, og glubske krager kastede sig med sultne korpers begjærlighed over den og hakkede hul paa hul i pullen, til hele hatten sank. Nu maatte løitnant Hooghenten for honnørens skyld tilbyde ham sin store republikaner til at indgjærde høilandskvæget med paa reisen, — da det var ham, som havde narret ham ud.

Kl. 7 gik næste tog til Rotterdam. Gode tolv minuter før tiden indfandt Danske-Peter sig med sin gamle adjudant, Der alte Knecht, paa banegaarden, og da Danske-Peter stillede sig forhaabningsfuldt og med et letnelsens suk op foran biljetlugen, stod dragerne bag og skar skadefroe ansigter til hans stoiske rygstykker. For en egen fyr maatte dog den dansker være.

En dump lyd hørtes ved lugen; den blev skudt fra.

„En biljet, tredje klasse, tur, Rotterdam! kun tur!“ sagde Danske-Peter med den gjenvundne sindsligevegt til en fyr med umage

kjæveben, som stod indenfor og glodde ugleagtig paa ham.

„To gylden og tredve cents!“ lød det orakelagtige svar.

„Aa gaa De og læg Dem med Deres utidige gylden og cents!“ mumlede Danske-Peter fortrodent paa dansk og gav sig til at lokke nogle markstykker op af den bekymringsfulde pung — „han kan selv tage sig betalt“ — tænkte han og skøv pengestykkerne raskt indover til ham — „jeg gider ikke regne efter!“

Biljetøren saa' spørgende paa ham og skøv dem samme vei tilbage igjen:

„Jeg sa' gylden! — Vi ta'r ikke imod fremmed mynt; jeg skal ha' hollandske penge!“ sagde fyren med ugleblikket.

„Hvad behager?“ fór det ramlende udaf struben paa Danske-Peter.

„Hollandske penge!“ raabte den anden heftig.

„Ja! jo! — dægeren, han anfegte alle mine arvesynder, om jeg nogen sinde har været udsat for flere skjærmydsler paa en gang heller!“ udbrød han og blev staaende der med en fortvivlet mine og se paa pengestykkerne i haanden — „jeg tror, katten klore mig, hele verden er oplagt paa abekatterier, jeg! De tirrer snart skjorten fast til kroppen paa en stakkels for-

armet sansculotte, og hvis ikke jeg undertegnede, Peter Gottlieb, snart faar en kronisk nyrebetændelse paa nakken af bare ærgrelser og græmmelser, saa maa gjerne solen falde ind af døren hos „Mor i Krogen"!" dermed gjorde han en tvær helomvending; — jo, rigtignok, der stod Der alte Knecht lige bag ham og bøiede paa nebbet — „var det ikke her tillands, høistærede, at alle penge var lige gode?" sagde han med et laaddent blik og rakte haanden med markerne i ud mod det gamle benrangel.

„Jo" — svarede den anden og drev automatisk ivei ind mod ham — „ja, hm, det vil sige, mynheir, at her paa biljetkontoret ta'r de kun statsmynt for gode varer!"

„De ser, Gud straffe mig, omtrent ud som den rene statsmynt, hele fyren!" udbrød Danske-Peter paa dansk og vrægede lidt uhyggelig med underkjæven, idet han skjevede fientlig til ham — „hvorfor lired' De ikke visen ud med det samme og gav mig den oplysning straks, at jeg maatte sætte mig i besiddelse af nogle lumpne gylden, til jeg skulde glæfses med en hundsk biljetør om et jernbanepas?" sagde han paa tysk.

Det gamle benrangel stod lidt og ludede trætmæragtig med hovedet, mens han kjæmpede

tappert med et hestehandlerflir, som absolut vilde frem i mundvigerne:

„Mynheir er jo *reisende* . . .!“ sagde han omsider forsigtig, men saa' noksaa sikkert ind i øinene paa ham, da Danske-Peter fangede hans blik.

Danske-Peter saa' stivt igjen paa ham:

„Af profession, mener De? – tak skal De ha' for paamindelsen! Men Vorherre har vist ikke gjemt et lam i en rævepels, naar han skabte Dem, skulde man næsten tro!“ sagde han og vendte sig i sin trøstesløse afvæbnethed helt om mod væggen, hvor han satte næsen lige op i byn Antwerpen paa et kart.

„Men kjære mynheir – –“

„– – Ja, ja, saa lad mig bare være reisende!“ – afbrød Danske-Peter ham og stoppede pengene i lommen igjen og tog et skridt til siden – „men jeg er *rasende,* er jeg!“ lagde han til og kastede ham et harmløst blik i ansigtet.

„– – Inde i 1ste klasses restauration faar De vekslet!“ brølede biljetøren, som endnu stod sprækkefærdig i gluggen med biljeten og ventede utaalmodig paa, hvad enden paa historien vilde blive.

„ – Ja i 1ste klasses restauration, mynheir!“ gjentog Der alte Knecht og bjuklede lidt

med begge de lange ben, mens han pegte paa døren for ham.

Danske-Peter dansede afgaare i let galop uden et ord, slog døren paa vid væg og sjokkede i et eneste løb helt ind til disken, hvor han gav sig til at demonstrere for en gammel stormave med graat, kortklippet haar og glatbarberede kinder og trodsige smaa øjne, der stod og glante uforskammet inde i høsen paa ham:

„Maa jeg faa vekslet fem mark eller fem francs i hollandske penge?" sagde Danske-Peter hæseblæsende; — han huskede ikke paa det kneb at forlange noget . . .

Restauratøren saa fjernt og ringeagtende ned paa ham og svarede uden den mindste bevægelse:

„Nei, min herre!" og vendte sig saa bent ifra ham for at skylle glasser.

Danske-Peter gjorde en djævelsk grimace og tog kort omkring:

„Saa til helvede med hele tombolan!" mumlede han mellem tænderne og fór næsestødt ud af salen igjen, ligesaa fort som han kom — „hei, du gamle skabilk — . . . De, kjære ven, si' mig, hvormange minuter der er igjen!"

„Ni, mynheir!" sagde Der alte Knecht — „De fik vekslet?"

„Nej vist fik jeg ej!“ brummede Danske-Peter vrantent og fór cirkelbeskrivende omkring paa gulvet som en nicotinforgiftet flue og fegtede foran den gamle, mens han tænkte op og ned for at komme paa et raad.

„Her straks ovenfor jernbanestationen er der en vekseller“ — udbrød Der alte Knecht og stod allerede paa spranget — „vi løber . . . vi kan nok række det! kom, mynheir!“

Dermed styrtede de begge to ud gjennem gangdøren og satte otti punds damp op. Der alte Knecht skrævede stort som det nittende aarhundrede, og Danske-Peter trippede kringt som kjæpper i hjul med sine to stikpinder; de løb og de sprang, saa støvet stod i byger til alle sider, bandte smaat og pustede dybt og saa' paa klokken hvert andet minut og naadde omsider forpustede op til vekselløreren, — som allerede havde stengt for den dag. Men Danske-Peter kimede rigtig behjertet paa, og pigen kom som en kastet vante og rykkede døren op. I den indre dør stod en sortsmusket fyr med sure øine og kigede, og da det var penge, det gjaldt, saa blev han alligevel sluppet ind.

„Værs'go'!“ tilkastede han ham paa en nederdrægtig skjødesløs maade, idet han svang sig indenfor disken, — og Danske-Peter tænkte saa smaat, hvis han bare ikke havde havt saa

knapt om tid, at tage ham lidt under sin behandling til baade for fyrens gode opdragelse... Det var halvmørkt derinde; en liden lampe blev tændt, og den sortsmuskede spurgte:

„Hvad ønsker De?“ paa engelsk; – Danske-Peters graa bulehat var aarsag til valget af dette sprog . . .

„Jeg taler helst tysk, dernæst fransk; jeg er dansk!“ svarede Danske-Peter med en tilfreds mine og pikkede paa laasen til pungen – „jeg vilde saa gjerne veksle fem mark i hollandske penge; jeg skal med toget . . .!“

„Det maa De faa!“ sagde jøden i en satans nedladende tone med en umaadelig vigtig mine, som han skulde have havt hele Holland i pungen, og trak sikkert ud en skuffe i disken, som flød i baade guld og sølv og papir.

Danske-Peter sukkede halvhøit uforskammet paa sit gamle modersmaal, idet han slængte et begjærligt blik ned i mammons brede bug:

„Der kan man rigtignok se, hvorledes det gaar israels børn, naar de i følge monsr. Heine udsættes for en styrt af sølvern manna fra himlen; – de faar vist ikke huller i hovedet af det, og deres cylindre (hvis de har nogen) blir heller ikke skamferet!“

„Vær saa god!“ – flæbede den sortsmuskede og gabte et langt gisp, i det samme han

slængte nogle lyssky pengestykker frem paa disken til ham.

– Danske-Peter var allerede oppe med en tjenstvillig blyantstump, som han stemmede tvivlende mod bagsiden af en fillet konvolut; som forsigtig diplomat vilde han jo se, hvad man gav ham . . . det gjaldt om at være stiv i kursen; det glippede dog lidt . . .

Da blev jøden høilig fornærmet, og kort for hovedet, som han lod til at være af naturen, sopte han pengene med et raskt fei ned i mammons brede bug igjen og udbrød:

„Nei, min herre, hvis De ikke . . . det er, som jeg siger . . . det kan være det samme forresten . . . det er en bagatel for mig!“

Danske-Peter blev først staaende og gabe over sin egen forbløffelse med den impertinente blyantstump stikkende drilagtig frem mod den vrantne vekselIers formørkede gesicht, og det var ganske forgjæves, at han søgte at tolke sin store forbauselse og halvt om halvt tryglede om pardon; han kom ham ikke ind paa livet igjen. „Man tror, hvad en hæderlig mand med „offentligt“ kontor siger!“ det var, som han havde sagt; men nu kunde han ha' saa mange tak; han vilde ikke gjøre nogen forretninger med ham; en gammel vekseller gjør sig ikke

saa megen uleilighed for lumpne fem marks skyld.

— Og Danske-Peter fandt det raadeligst at plante sin republikaner sikkert paa toppen igjen i tide; for det truede næsten med, at han skulde blive sendt paa fuglevis ned af trappetrinene igjen. — Døren blev slaat haardt i efter ham, og Der alte Knecht rystede betænkelig paa observatoriet . . .

Danske-Peter svor og skjældte af fulde lunger, saa det klirrede vildt i vindusruderne rundt omkring i gaardene, og forbandede saa hjertelig den jord, han stod paa, at gaden begyndte at gaa i bølgegang for Der alte Knecht, der dansede helt fortumlet rundt i gaden foran den beaandede danske og kastede nu og da et ængsteligt blik op paa den gamle skrale kirke, der rokkede med spiret og følte tidens tryk gaa sig knagende gjennem sammenføiningerne; enkelte dominikanere, som tilfældig gik forbi, løftede paa kutten og sprat for hvert udbrud som skvætne katte i lange hop bortover brostenene!

— Pludselig med ét tog Danske-Peter tilsprangs bent ifra Der alte Knecht og lagde veien om hjørnet, og da den anden kom humpende efter ind i sidegaden, saa' han flygtningen skyde sig ind i gangen paa hotelet. — Danske-Peter

rev døren til kjøkkenet op paa vid væg og satte hele kvindebestanden i en sand forskrækkelse . . . til side med formaliteterne . . . op med pungen og gyldnerne . . . fem mark vekslet . . . toget gaar straks . . . alt er paa kant og fanden er i papirerne . . . det var ingen sag at komme til Venlo med penge paa lommen; men komme derfra igjen kan man ikke for penge!

Frøknerne brast ud i en gnældrende latter og holdt næsten paa at falde om paa gulvet, der de stod, af bare lattertrækninger; pigerne skottede dumtgabende paa hinanden med lattersvangre ansigter og forstod ikke et kvæk af alt, hvad han sagde.

Den ældste gjorde et dybt greb ned i sin vidtomfattende lomme saa raskt, at den foldfrie kjole svaiede mellem høire og venstre og den nysgjerrige maveklippe rokkede lidt med toppen; de tykke flæskefingre fik taget nogle slidte landstrygere paa kornet og lært dem, hvor Adam kjøbte øllet, og paa en slump blev de smuglet over i Danske-Peters nervøse fingre mod de betuttede 5 francs; for med fem og tredve cents til eller fra fik det ikke være saa nøie i en snæver vending, hvilket faktum siden bekræftede — i favør af den lykkelige modtager. Og saa fór Danske-Peter hovedstupende

ud af døren med et fuldt „farvel og tak“ til ligelig fordeling paa læberne og firede forsigtig de vrantne hollandsslanter ned i sin kosmopolitiske bukselomme og lod næsen dirigere resten . . . Nedenfor trappen paa gaden snublede han over *Der alte Knecht*, som holdt paa at tabe baade næse og mund i det samme, og med den rake maistang som spidspatrulje bagud støvede han af veien i luntetrav til stationen. — „Nei fanden blokkere hele Holland da“ — mumlede Danske-Peter ovenpaakarsligt mellem tænderne — „*Mammon* kan gjøre sig saa vid, han har hjertelag til; men han skal pent sprække, før han formørker solen for Peter Gottlieb!“ han vinkede med haanden til *Der alte Knecht*, som søgte den rette vinkel med knærne, mens han sprang — „rap paa benene, gamle hanrei! Nu har vi for meteren; det er langt frem, sa' fanden, da han saa' sig tilbage!“ Danske-Peter lagde endnu mere ud og trak paa et lumsk smil — „hvis den dragon havde saa mange haar igjen paa hovedet, som han har synder paa sin samvittighed, saa er jeg bange for, at Vorherre ikke vilde gjøre ham til menig gardist engang!“ — mumlede han ved sig selv, — „for saa bød han vel religionen godnat og kastede sig over den kvindelige side af livet . . .!“

Med bankende hjerte og skjælvende haab styrtede Danske-Peter ind paa perronen og fik i sidste liter fingrene i toget, og ved hjælp af en kraftig konduktørs spændstige arm blev han slængt langt ind paa gulvet til nogle fortrykte væsner af begge kjøn, som sad der og led total mangel paa thema . . . Han blev hilst med en rungende lattersalve fra velkonserverede lungers mægtige dyb, da han reiste sig og hilste.

„Det er bedre sent end aldrig, ærede medborgere! og det fine ligger altid i máaden, man reiser sig igjen paa, ved De! — Falde kan nogen hver af os; men det er de færreste, som kommer op igjen; derfor vælger de mindst evnende altid at have benene under sig, skal eg si' eder!“ sagde han og strøg sig over albuen for at forvisse sig om, at den hang sammen . . .

Der alte Knecht kom travende forpustet efter med biljeten, som han havde faat penge til . . . og Danske-Peters evig hengivne, forpjuskede pakkenilliker, som heller ikke denne gang svigtede ham, blev relativt lempelig praktiseret ind gjennem aabningen til ham under den utaalmodige konduktørs brumning og smaavelsignelser, som var mindre skadelige. — Nu huskede han netop paa, at han dog havde en

liden rund reisehue i kufferten, som havde sterk lighed med en tyrkisk paschas hovedbedækning, og med et raskt tag fik han revet hysingbaandet op og trukket den frem fra dødvandet. Da han forsvarlig havde trykket *Der alte Knechts* visne haand til endeligt farvel og ladet et halvfrancstykke blive klæbende igjen i hans love som en passende opmuntring for tilbageveien, tog han uden videre varsko den graa republikaner af sit underfundige hoved og kylede den lige i ørebruskene paa den gamle, som blev ganske hed om ørerne og gav sig til at gabe og spile øine:

„Hils løitnant Hooghenten saa mange tak for velgjort“ — sa' Danske-Peter. — „Nu har jeg fundet mit eget hoved igjen, og det passer bedst for mig; jeg tænker selv en hollandsk løitnant finder brug for et hoved, naar Bismarck tænder lunterne engang! Farvel, gamle; tak for godt makkerskab; vi sés hisset! — Nu gaar det!“

Under en øredøvende bifaldssalve, der skyllede ned over Danske-Peters lille nervøse legeme i mere eller mindre artikulerede enkeltheder, skaklede de afgaar'e i retning af Gladbach og Bühle med Rotterdam som maal. Danske-Peter slap sig ganske flegmatisk ned i et trangt hjørne,

lukkede øinene og gav en god dag i baade fanden og hans oldemoder.

Men, om forladelse, sa' bjørnen, da han béd bagen af ræven i saksen! — Den ene hollænder, som var en slags kjøbmand i Gladbach, og som med sin gigantiske kone med to alens skulderbredde og sine velnærede tre døtre med *liebaugen,* sort haar og lægger som bropiller var stationeret lige overfor den raske danske, havde nok stor lyst til at erfare, hvad der bodde mer i manden; han pikkede ham venlig paa kassen med et par gode ord, og da Danske-Peter blev enig med sig selv om at aabne laagene igjen, spurgte hollænderen, hvem han var.

Danske-Peters ansigt fortrak ikke en mine; han søgte at gjøre sig saa glat som muligt, og med den største oprigtighed af verden sagde han:

„Det er saa ondt at si', høistærede, her tillands, hvor alle har sin egen kone! Jeg er forresten kongelig, guldbeslaat overkok i Hans Durchlauchtighed sultanens harem! — Men det skal De ikke bry' Dem noget om!“

Hollænderen blegnede med ét; Danske-Peters fordægtige øine gled apatisk hen over hans kvindeudstilling og gik straks diskret tilbage i sig selv igjen.

„Det er ikke sandt! De spøger, min herre?“ sagde hollænderen, som helst vilde sé at trøste sig selv og — sine.

„Er det ikke sandt?!“ udbrød Danske-Peter og reiste paa sig — „jo saagu' er det vel sandt nok!“ — mente han og saa' bestemt igjen paa ham — „jeg er godt vant . . .!“ dermed heldede han sig med en blaseret mine tilbage i hjørnet igjen og lod blikket glide sløvt udover markerne.

Hollænderen sad en stund maalløs; men omsider fattede han sig, — flyttede hele sin kvindelige velsignelse in pleno over til den anden side af kupén; for nu syntes ogsaa han, at det lugtede tyrk af fyren, og selv satte han sig lige over for ham, mens han fik et par andre hollændere til at udfylde mellemrummene.

„Det er vel en bra' post det?“ sagde han saa.

„Jo tak, man har det lige varmt paa begge sider . . .!“ sukkede Danske-Peter, som var han træt af det; dermed lukkede han dybt begge sine øine og fandt tilsyneladende snart en god slummer.

Hollænderen sad med et aarvaagent blik og vogtede nøie paa hans øienregion, helt til de var i Gladbach; Danske-Peter kunde med forsigtighed erfare det gjennem øienhaarene. Et

spændt, glubsk blik, fiendtligt, halvt forskræmt, halvt tvivlende, altid ufravendt. — Lydløst, uden et ord stak kvinderne af ved stationen, én for én; manden sidst og hans store, krumme næse allersidst.

VII.

Den slakmavede. blege drager med de tyve almanakaar paa bagen, som stod der og frøs, saa tænderne skranglede i munden og de lyse lokker dinglede om ørerne paa ham, da Danske-Peter stupte ud af ventesalen i Rotterdam, gjorde et langt, lydløst loppehop henimod den husvilde danske og tilbød sig i al ydmyghed for tyve cents og et godt ord at trække afgaar'e til et hotel med ham.

Danske-Peters humør var imidlertid sunket betydelig ned under frysepunktet, da han var blevet hjemsøgt af saa forskrækkelige revolter i maven, at han spændt trodde han uforvarende havde slugt en korketrækker; han grén lidt stratenrøveragtig over forslaget, gjorde et par vridninger med kroppen og snappede raskt efter veiret:

„Ja, saa lad handelen gaa da“ — sagde han — „hvis De bare har et lidet

billigt et, som De lover at lade Dem hænge for?“

„Jo, min herre!“ — paa godt tysk med falske esser — „her straks om hjørnet har vi *Hotel Koblenz;* værten er tysker og musiker; — men Deres *gepäck* . . .?“

„Tøiet taler vi foreløbig ikke om“ — sagde Danske-Peter — „det véd pakhusformanden bedre besked med . . . Jeg blir neppe i byn mer end én dag; af praktisk omsigt gjør vi saadanne smaa separationer iblandt!“ Han gjorde et par utaalmodige fodbevægelser, som den blege drager udtydede derhen, at manden nok kjærede sig om at faa givet brostenene lidt paa hovedet straks.

I hidsigt løb satte de afgaar'e ud til venstre, og efter at have sneglet tause med kurtiserende albuer igjennem et par trangere smut og under en spøgelseagtig bro, hvor det var mørkt, men hvor dog ingen snigmorders blinkende knive susede i luften, fløđ de straks ind i den lille trangbrystede gade, hvor hotelet skulde ligge. Og der nede, næsten ved kanalen, som pludselig skar gaden tværs over, gjorde den haarfagre med den himlende næse pludselig holdt, pegte med snabelspidsen paa et sort hus paa tre knebne etager, og over gadedøren hang en liden blyg lygte, som sendte et ængsteligt, rødt lys ind-

over talskiverne paa dem; til nød kunde man ogsaa læse sig til *Hotel Koblenz* i mørke bogstaver, der saa' ud til at have levet lovlig længe paa sultekur, og der abonneret de paa dørstokken.

I skyldig ærbødighed mod den gamle sagatradition: at den, der sidst gaar ind, gaar først ud igjen og omvendt, blev det Danske-Peter, som først løb over barrièren . . . og inde i den lille, undersætsige restauration med store *redstarlinekarter* paa de isabellafarvede vægge gik en sortladen mand med langt fuldskjæg gaasegang mellem de smaa, sparsomme, firkantede borde af furutræ; hans noget lærde centralstation kastede et spleenmandsblik ved hjælp af et par utydelige, halvhundredaarige øine igjennem guldbrillerne hen paa de indtrædende, og ganske *gelassent* kom han dem imøde og puttede sin lange, myndige næse lige ind i fingrene paa Danske-Peter, endnu før denne havde faat givet noget af sirenen, og spurgte til hans intimere ønsker.

Danske-Peter sagde ganske oprigtig, at han var en reisende plattenslager; han ønskede tag over hovedet for en nat, naar det ikke drog mer efter sig, end han kunde taale.

Værtens fjerne blik fulgte Danske-Peters fandenivoldske tale med det absoluteste flegma

og et undertrykt suk. — En gammel, udslidt madam med melkeveien midt efter hovedet, furet pande og fattige bevægelser logrede snusende omkring benene paa ham og viste hans paaklædning den tilbørlige opmerksomhed, og inde i et af værelsets fire skarpe hjørner sad en tyk, rødskjægget ølsvamp af moderat alder og hostede sønderrivende over den store, godmodige seidel tysk bier, som maatte holde for hvert tredje minut; opreist ved siden af ham med den ene askegraa haand støttet mod bordpladen stod en tynd, gjennemsigtig fyr, mørkhaaret og lokkerig med spids næse, der demonstrerede for det øverste af kakkelovnen, og sendte et sværmerisk blik ud paa livet bag et par aldrende staalbriller, der ikke skjøttede mer om horizontalplanet, end at det ene glasøie hang langt nede paa kindet; han mindede Danske-Peter paafaldende om en genganger fra wertherperioden . . . De pludrede tysk i lange baner, de to, og saadan en gang i forbigaaende laante de ogsaa Danske-Peter nu og da et knapmaalt blik. Drageren foretrak imidlertid straks døren igjen med tyve cents mer i lommen.

Danske-Peter følte sig lidt generet af det athmosfæriske tryk derinde; men han var ikke den mands søn, som saa let lod sig skubbe ud af ligevegt. Med en fuldstændig diskret mine,

hængende ører, enfoldigt neb og halvlukket ansigt gjorde han et par skjødesløse skridt bortover mod det første det bedste bord midt paa gulvet, løste paa den brunskjoldede frakke med splinterny fløielskrave og silkebaand, hvilket skyldtes venloskrædderen, og nedlod sig besindig paa en stol med front mod den slunkne buffet, som for nærværende var overladt til sig selv; men Danske-Peter vilde ikke lade den dø i synden. — En rødmusset smækker, nok saa kraftig rund og fuldstændig sund og karsk hollænderinde paa én og tyve med gulhvidt haar i en kam over hovedet, freidigt blik og bare, deilige arme helt op til skulderskjellet kom trippende ind fra stuen med den halve engelske porter, han havde forlangt til at trøste sig med, mens det gamle hakkebræt fik gjort det omtalte værelse istand; den lyse sylfide med det *liebevolle* i øienvigene satte brættet med en vis aplomb paa bordet og slap sig uden videre omsvøb ned paa stolen midt imod Danske-Peter for — som det siden gik op for den undrende danske — at kaste minuterne i *Lethe* for ham. „De' æ mang' facongan paa smusdaasan!“ huskede han trønderen hos Glyksdorff i Antwerpen altid sige . . . Danske-Peter vidste ikke rigtig, hvad han skulde tro; han vovede sig ikke til at klappe hende paa den bare, bløde arm eller maale

læber med hende, som han havde saadan en trang til; — han satte dog foreløbig spørgsmaalstegn paa huset . . . Men da han ellers intet kunde opdage, hverken den aften eller senere, som vilde sætte byfogdens hellige navn mod hans tvivl, og da han den næste dag af en cigarhandler *en gros* paa torvet, som ogsaa talte et secundadansk, lod sig belære om, at det var en uskyldig tradition der tillands, at restaurationspigerne tog plads hos gjæsterne og lod drikkevarerne tage to veie for én, — blev det bare med en stille selvbebreidelse hos Danske-Peter over, at han ikke havde fugtet hendes gane.

Det kostede kun én og en halv gylden om døgnet at ligge under den nidkjære „musikers" beskyttende vinger og blive delagtig i de luculliske nydelser, som han til daglig hengav sig til. Og stort billigere syntes rigtignok Danske-Peter heller ikke en bereist gentleman kunde bo, i alle fald for honnørens skyld.

Da værtinden langt om længe havde faat hans gemak i tilbørlig stand, kom hun krækende ned og sagde ham til. Han tog sin tyrkerhue og slavetro paraply i haand og fulgte med opover de mørke, smale trapper, som begyndte bag buffeten. Det knagede og skreg slig i dem for hvert stég, at Danske-Peter noget nær blev

uhyggelig tilmode ved det, og da han endelig tillod sig at spørge det gamle banketræ, om fanden havde for vane at være lidt løs her, fik han det svar:

„Tror De hollænderne kan bygge et ordentlig hus da, det rakkerpak?"

I anden etage overraskedes han pludselig af en væmmelig stank, som slog ham glufsende imøde: Danske-Peter gjorde pludselig holdt og maatte klamre sig fast til gelendret; thi han frygtede for, at han skulde besvime i skone paa stedet. Men med ét tog han et raskt tilsprang og løb i vild flugt opover trapperne efter den gamle madam, som allerede var naat op paa rummet i tredje. Han funderede sig baade gul og grøn over, hvad den stank kunde være for noget: men han kom sig ikke til at rette noget spørgsmaal til hende angaaende det.

Den tandløse snuskjærring stod i døren og og ventede utaalmodig, og hun viste ham ind paa et større værelse, hvor møblerne gik paa gravens rand, hvor der stod to forborgne senge ved hver sin væg; og de havde vist sin historie, tænkte Danske-Peter. Hun overvældede ham slig med hele mundfulde spidse, tyske esser, naar hun gav af kværnen, at det formelig skar i kjødet paa den hypernervøse Peter Gottlieb. Brættet med de tre stykker belagt og den

halve pot nysilet melk, som han havde forlangt, havde hun slængt bortpaa det ene natbord; der stod et halvt lys i en stage, der nærmest havde en stilling som det skjeve taarn i Pisa; og det var det eneste, der paatog sig ansvaret for oplysningens fremme paa det skumle rum.

Da hun rakte ham „De reisendes bog", skrev han possementmagersvend efter navnet. Endnu før den skranglende peberkværn var naat døren, langede han ud og holdt hende igjen efter veven, idet han paa en pen maade lod hende forstaa, at han ikke kjærede sig meget om at faa en medbeboer slængt ind af døren til sig senere . . .

Den gamle mimrede lidt med læberne, og saa sagde hun:

„Der kommer ikke flere tog iaften!" hun viste i det samme sine skjevslidte hugtænder, som stod enstake igjen i apparatet.

„Ja jeg mener, at det gjælder alle dage, De har den fornøielse at ha' mig her!" sagde Danske-Peter raskt og skjevede træt til hende, mens han lirkede op kronometret og gav det de reglementerede omgange af nøglen.

Den gamle snuskjærring lagde hænderne over sin side bug, mimbrede med læberne igjen et øieblik, gabte lidt tvivlende over det; men da hans ønske var forsynet med saa bestemt

en form, lod det til, at hun fandt det vel voveligt at gjøre indvendinger; dermed sagde hun sit ja til hans beskedne ønske og smøg lydløst ud gjennem døren med et skjødesløst godnat.

Danske-Peter drev lidt op og ned paa gulvet og søgte at rette paa sit galgenhumør igjen; Gud skulde vide, hvor den dragergavtyven havde faat puttet ham hen og! Før han betrodde sine kosmopolitiske skanker til den brede, hemmelighedsfulde seng, vilde han dog gjøre en ronde ned i anden etage for at sé, om det skulde være muligt at komme paa spor efter, hvad de der havde lavet . . . Da han aabnede døren, var snuskjærringen kommet ned; det var ganske mørkt og tyst i trapperne, han tog lyset i haanden og listede sig ned trinene. — Den væmmelige stank tog næsten veiret fra ham; men der paa bagsiden af trappen, i svingen, faldt hans øine paa en liden dør, og da han fattede den skjebnesvangre idé at glytte paa den, erfarede Danske-Peter til sin haarreisende overraskelse, at det var en velstillet nødtørftsanstalt.

VIII.

Da Danske-Peter om morgenen tung i hovedet og mørk i hu stupte ind i restaurationen fra trappen og vilde søge ud paa gaden i samme skoft, fór den guldbebrillede „kunstner“ ham imøde med et:

„Morjen, Hrr. —! De har intet *gepäck;* jeg skal ha' én og en halv gylden af Dem!“ —

Danske-Peter havde ingen slettere hensigter end at dukke sig ud i gaden og faa lidt frisk luft i lungerne før frokosten. Han saa' først lidt forbløffet paa den sortskjæggedes magre planet; men saa gréb han raskt ned i sin høire vestlomme:

„Ja, hm, værsgo'!“ — sagde han med en aparte mine og plukkede til ham en del smaamynt, til værten blev fornøiet — „det er maaske tilladt at ta' flugten nu?“ — lagde han til med et drilagtigt træk om læberne — „det var nu forresten ikke min mening at snyde Dem, før jeg i det mindste havde set, hvad slags frokostbord De holdt!“

„Nei, men De undskylder nok; jeg er vant til saa forskjelligt!“ tantrede den sortskjæggede og løb mod døren til stuen.

„Ja *det* kan jeg nok undskylde, var der intet andet, som tyngede Deres samvittighed!“ mente Danske-Peter og var i det samme ude af den anden dør.

„Jo fanden stethoskopere min skjebne, jeg er kommet rigtig net op i det med begge benene, jeg!“ mumlede han ved sig selv, da han stod ude paa trappen; saa gav han trinene hver deres klap paa hovedet og gjorde et par tamme „paleba“ bortover det forsømte fortoug mod kanalen. Der stillede han sig paa trods noget ovenpaakarslig op med fremskudt mave og begge hænder i bukselommerne, mens han lod den friske bris rive sig lidt opmuntrende gjennem hovedet, og sendte et kys paa fingren over til en jomfru paa en forbiglidende engelsk damper. Saa fik han paa en gang den usalige idé at kige lidt i kassebeholdningens rester.

Da han omsider havde inddelt de hollandske sølvgrenaderer i roder og tællet dem, fandt han til sin bragende forskrækkelse, at hele banken stod paa tre gylden og tretten hollandske samt ti amerikanske cents, og dette skulde han reise hele Holland igjennem for?!

„Jeg tror, djævelen kviste min synds ud-

vekster, at gyldnerne braaner i lommen paa mig, jeg!“ — udbrød han og gav sig til at rode rundt med hænderne i begge; men der var ikke et bøs at faa fingrene i — „hvor fanden er de da blevet af, pengene i slig en braahast?“ han begyndte at gjøre et efterslag; men han opgav det paa halvveien, klappede „niksen“ igjen, sendte den rasende ned i venstre bukselomme og labbede tilbage til den nidige „musikers“ frokostbord tung i sindet og saar paa lævren.

„Ak ja, det helder, sa' manden, da han allerede laa drukken i vandet og flød“ — sukkede Danske-Peter, idet han skjød sig ligeglad op trappen til hotelet — „men nu sidder jeg snart saa godt i det som en stakkels væggelus i en uhrfjer! — Der maa trækkes blankt . . .!“

Inde i restaurationen kom den lyse sylfide ham imøde med et sødt smil og et par blomstrende kinder og viste ham ind i stuen, hvor frokosten ventede hans kjendelse.

Der inderst inde i værelset foran en stol med noder paa med ryggen mod døren sad værten og trampede takten til en vals med en komavet tøffel, mens han hidsig persede taarer af en *antediluviansk* fiolin; Danske-Peter betænkte sig øiensynlig lidt, før han vovede sig indenfor dørstokken med sine spinkle ben. Ved siden af den gamle stod han med det sværme-

riske blik fra igaar og pistede med paa en slidt skrigefele; over det sterkt kuperede rygparti havde han en sort lastingsjakke, og albuerne havde for længst takket af . . . Danske-Peter blev staaende lidt forlegen borte paa gulvet og gabe over dem begge to; men værtens forkrøblede svigersøn, som Danske-Peter ikke fik et eneste solglimt af iaftes, dukkede pludselig op af vedkassen ved ovnen, nærmede sig den hypothetiske possementmagersvend i smaa fattige skridt og bad ham hjertelig tage for sig af bordets goder. Og Danske-Peter kylede et baade glubsk og mistænksomt blik tilsiden paa de af ælde sammenskrumpede stykker belagt paa en bliktallerken.

De to skraalede ustanselig væk paa sine instrumenter. Danske-Peter ønskede sig vel og vakkert ude af huset igjen; han gjorde et behjertet skridt indmod det seksalens bord og plantede forsigtig kø'n oppe ved vindut og gik endelig løs paa det første stykke med vaabnerne. Det var saa haardt, at han rev tandrødderne tilblods; men der maatte jo gjøres alvor udaf det: og en stor hankkeløs kop halvfyldt med sort sikorikaffe, som ikke havde gaat forbi noget flødeudsalg, overfusede ogsaa den gamle snuskjærring ham med.

Den fattiggutagtige, blege svigersøn af gam-

lingen tog med et beskedent suk plads paa bænken foran og lod spilverket laate lidt for Danske-Peter, mens brødskorperne rev ham som værst i halsen; de gled dog ikke hurtigere ned for det, bragte han i erfaring; men Danske-Peter lagde sig til en katagtig mistanke om, at det vel nærmest var for at tælle tandtagene, at fyren sad der. Han fik dog til gjengjæld saa mange rare ting i pulterkamret, som uden pusterum blev skovlet til ham i store og smaa portioner imellem og over og under de melankolske beter; — for fyren var først og fremst forhenværende velafrettet frisør; siden var han gift; men det gik ikke godt for dem, trods det konen hvert aar lagde sig til en ny skrigsæk. Man kunde ikke leve af ungerne, og ungerne kunde ikke leve af dem, og saa var den sénkloge svigersøn blevet nødt til at gjøre fælles skrammelbod med sin ærede hr. svigerfar, som heller ikke var for katten; men det gik da for saa vidt godt, som alle havde begge sine øine i god behold endnu, og den ene fille slog gudskelov ikke ihjel den anden paa kroppen. Som regel havde han sin plads ved buffeten — —

— „Se, fyren har da ernæringsvid“ — tænkte Danske-Peter saa smaat ondskabsfuldt og bad den sidste brødskorpe drage til helvede med sig — „det er det tykkeste paa hele pølsen det

ja — at staa ved buffeten! Det er næsten ligesaa fedt som at være galant overkok i sultanens harem.“

— Han med de lange lokker og de englelige øine der borte var ogsaa musikus; ja han var næsten musiker og han; det gik heller ikke godt for ham; han fik ikke saa mange elever, som han vilde, og kompositionerne levede ogsaa foreløbig for bare lud og koldt vand. Men han var født i Koblenz, hvor saa mange store folk før ham første gang havde sét dagens lys; han var græsselig begavet og edderkoppelig grisk efter berømmelse; men fattig var han som en kogt faarekylling, og af den skjæreste kristelige barmhjertighed fik han lov til at bo der, spise, spille og slippe at betale.

Det var dog ikke bare saadan fod i hose for tyskere at strække klør i Holland; for de hersens fortølprede kaalorme af nogle indfødte holdt altid forbandet fast paa sit, stængte de fremmede ude og lod tyskeren gaa som numer sidst ind til det afspiste bord. En tysker fik sulte sorgen af sig, hvis han kunde leve af det, naar han vilde søbe Guds friske kaalluft i Holland.

Danske-Peter kom pludselig i tanker om, at spisningen snart kunde have en ende; han

lagde lemmerne over og afbrød blegnebbet tvært:

„Kan De si' mig, om der snart gaar skib til Danmark her fra pladsen?"

Krølpullingen saa' lidt uforberedt paa Danske-Peter; de bratte overgange laa ikke for ham; han kløb lidt prøvende paa de hvide tanker af mustasjer, der havde sat smaat rod paa læben, og som knapt var saa tykke som en voksen metemak:

„Det gjør det vist!" sagde han.

„Hvor skal jeg faa det at vide lidt mere bestemt?" spurgte Danske-Peter utaalmodig med et hop paa bænken og anglede i det samme ud efter tyrkerhuen med den høire.

„Hos konsulen! hos mæglerne!"

„Hvem er konsulen?"

„Det faar De vide paa posthuset! paa børsen!"

„Hvilke er mæglerne?"

„Mange! Meijnkerr, Berten for eksmpl!"

Danske-Peter rev hurtig op en notisebog af lommen og noterede navnene:

„Tak, tak!" — sagde han, fór med et op, plantede tyrkerhuen paa toppen og styrtede ud gjennem døren.

Der langt oppe i gaden saa' han en uniformeret øltønde med bred boug, der rodde sig tungt

frem efter fortouget og snød ham for et gadeprospekt, og som Danske-Peter straks var tilbøielig til at sé en lidt kongelig hollandsk konstabel i. Han satte i et rasende sprang efter fyren, indhentede snart hans vimplende frakkeskjøder og tog manden under sin behandling.

„Kan De, der lever af at slide paa brostenene her i byn, si' mig, hvor den danske konsul bor?" spurgte Danske-Peter og satte et par troskyldige øine op i den stive, hummerrøde politimands observatorium, som dampede af konjak.

Den omtaagede snushane stansede brat op, tog sig lidt forsigtig over maven, hikstrede et par gange, forsøgte at paatage sig en egte politimine og strøg endelig Danske-Peters fordægtige talskive lidt med et paa engang koagtig stort, dumt og naadigt, embedsmandsmæssigt blik; saa rystede han paa hovedet:

„De, De, De er jo tysker? Jeg, jeg forstaar ikke Deres sprog! Henvend Dem til formanden paa kaien der henne!" grøtede han udaf sig paa et slags plattysk, som var sterkt isprængt med hollandsk; han vinkede ud med haanden og skraadde dermed tværsover gaden bént ifra ham.

„Hellige Urania, aa kast en klode i hovedet

paa ham der!" udbrød Danske-Peter og lagde raskt til opover kaien.

Straks der oppe i dokken laa en hel del bryggesjouere og flød mellem fustasjerne; Danske-Peter styrtede midt ind i flokken og raabte godt op, saa alle mand maatte lægge nebbet i hvil:

„Har I en formand her?"

De saa' forundret paa hverandre; ingen lo, og ingen svarede.

„Forstaar I tysk?" — skreg Danske-Peter — „saa si' det, for pokker!"

„Tysk?!" — brumlede det i en fordrukken tyksak, der talte, som han skulde bære næsen i en klud — „ingen tysker her!"

Danske-Peter trampede utaalmodig med benene.

„Er det et tysk skib, De søger, min herre?" spurgte en høi, ranglet fyr med faaremine; han var katkindet og bar blaa overtrøie til forskjel fra de andre, som arbeidede uden; manden slog døren til materialboden i og nærmede sig Danske-Peter i langsomme skridt med en skraa i næven.

Det var altsaa formanden —

„Jeg søger intet tysk skib" — sagde Danske-Peter alvorlig og med en vis knusende foragt i øienvigene — „jeg spør kun, om nogen af

disse gentlemen kan slaa af en sladder paa tysk?"

„Nei" — svarede formanden og sendte endelig skraan til sit bestemmelsessted, midt udi kanalen — „men jeg forstaar urimelig godt, hvad tysk bety'r; jeg har en bro'r, som sidder i celfængsel i Tyskland!"

Danske-Peter saa' gjentagne gange noget afkantende paa manden; men omsider sagde han:

„Ja kan De da ikke gjøre mig fortrolig med, hvor den danske konsul bor?"

„Den danske konsul?" — gjentog den katkindede og strøg sig med frakkeærmet over panden, som var tæt besat med smaa svedperler, mens han samraadede sig lidt med sine tankestumper — „Ja det er jo Helgesen det?" sagde han omsider paa et gyseligt tysk og vendte sig om mod en anden kant — „De har — —"

„— — Det er lige meget, hvilket navn manden lyder!" afbrød Danske-Peter ham og gav tyrkerhuen et lidet knips foran, saa den stupte langt ned i nakken.

„Ja men han bor deroppe i den næste dok til venstre, naar De kommer over den første bro" — sagde formanden og pegte ud med haanden i den retning, Danske-Peter skulde

gaa — „paa høire haand, naar De kommer ud af den lille tværgade der!"

Det kaudervælsk, han brækkede udaf sig, var saa tykt, at Danske-Peter ikke kunde øine bunden igjennem det; og næsten lige klog var han.

„Jeg skulde have stor lyst til at kunne forstaa Dem" — mente Danske-Peter — „men det hjælper mig saa lidet, da jeg ikke har faat et bøs af det altsammen i kassen! Men vil De ikke behage at være saa ubegribelig artig at tegne det op paa dette papir? — Kan De „grave" karter?" han stod med notisebogen aaben og rakte den frem mod ham tilligemed en blyant, som havde været i felten en gang før.

— Nei karter, det var noget ganske nyt for ham; men saa megen børnelærdom havde han vel faat, at han i nødsfald uden at faa et haardt ord kunde male ned en dok og en bro og en gade og navnet Helgesen. Ja saa lagde han ivei med det der; bogen holdt han støttet mod knæt, og de tykke sælepinder af nogle fingre, som han havde paa haanden, kløb blyanten baade sort og blaa underveis; for den vilde ikke altid lystre; men Danske-Peter skjønte dog, at der tilslut vilde blive noget udaf det.

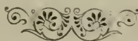
Efter syv lange og ligesaa mange brede, et par eder og en frisk skraa blev det præsenteret den længselsfulde danske, som nu forsøgte at lægge ansigtet i saa velvillige folder, som situationen tillod, og efter et længere studium og et par strenge øiemaal paa lokaliteterne pr. distance begyndte ogsaa Danske-Peter ikke at holde det for ganske umuligt længer at finde rosinen i pølsen; men den laa ikke midt i: herregud, det gjorde den nu saa sjeldent forresten . . .

„Ja, ja, min gode mand“ — sagde han endelig og holdt papiret lidt ud fra sig og slap et naadigblidt smil ned i mandens smaa langhaarede griseøine — „hjertelaget er der; men forresten er det bare saa som saa; imidlertid skal De nu ha' saa mange forbandede tak, og Gud give De aldrig maa faa en udød! Jeg skal vel lugte mig frem alligevel! Tusind tak! Farvel!“

Med bogen i haanden og tegningen for øie, tyrkerhuen helt nede i nakken og spanskrørstokken i horizontal stilling i den høire steilede han afgaar'e langs med kanalen til bron. Alle sammen fulgte de ham med øinene, helt til han kom ind i tværgaden paa den anden side; der vinkede han frank af til dem og flød

dermed ind i folkesværmen. Væk var han! — Gad vide, hvad det var for en fyr?

„Der kommer og gaar saa mange; man sér dem aldrig igjen!“ sagde formanden og krob atter ind i materialboden til sit arbeide.

IX.

Da Danske-Peter svingede om hjørnet af tværgaden paa den anden kai, fik han straks øie paa et stort konsulatskilt, som stod der og glitrede i solen ved siden af en flagstang tre huslængder fra ham.

Paa kontoret, som laa over gaarden i første etage, fandt han tre skrivende herrer med nebbet i pulterne; de gad næsten ikke sé op paa Danske-Peter, da han fløđ ind af døren. Den, han først snublede over, var en mørkeblond, dvask firskaaring paa henved de fem og tredve; han gabte og gispede for hvert tredje ord, han kradsede ned, og brede, røde rænder havde han langs med det hvide i øinene.

Da Danske-Peter i betragtning af stedet gjorde brug af sit gamle modersmaal, afslørede fyren sig straks som en ubestridelig landsmand af ham. — Men konsulen var rigtignok ikke tilstede; hvis han ønskede tale med ham per-

sonlig, fik han komme igjen klokken ét eller ved femtiden.

„De kan ikke være saa artig at si' mig, naar der gaar skib til Danmark?“ spurgte Danske-Peter.

„Desværre De, det kan jeg ikke si'!“ — lød svaret — „Det faar De sikrest at vide hos mæglerne.“

„Hvor falder jeg dem indaf døren?“

„Aa her lige ved siden af har vi én, Meijnkerr! De følger kaien helt op til hjørnet ved den kanal, som danner ret vinkel med denne; der bor han i hjørnehuset; kontoret er paa anden *sal!*“ sagde fuldmægtigen og lagde pennen fra sig.

Danske-Peter sagde saa mange tak for oplysningen og travede atter afgaar'e. Ude paa gaden dukkede han sig ud i de travle forretningsfolks brusende strøm og kjæmpede den fortvivledes hidsige kamp om fodsbredderne med vraltende kurvkoner, sendrægtige sømænd med bly i hatten og med fremfærdige kjøbmænd, der stormede afsted for at fakke en mand, som der skulde gjøres forretninger med . . . Og alle sammen gjorde de Danske-Peters fremtrængen vanskelig. Det hjalp lige meget alle de kunster, han fandt paa for at faa dem til at trække følehornene til sig og respektere

fortougsretten; i det stykke fandt han de lignede kjøbenhavnerne lidt; han sparkede en paa tærne; han kastede pludselig et knusende blik ind i øienstenene paa en anden; men de var allesammen enige om, at man burde tage det med ro. Uforvarende kom han til at sparke stokken udaf haanden paa en velnæret borger, som stavrede foran ham. Danske-Peter tog raskt til huen, bad meget om forladelse og gjorde mine til at ville tage den op igjen; men manden smilte lidt overlegent:

„Gener Dem ikke, min herre; værs go' fortsæt!" sagde han og tog den selv op.

„— Det var da som bare fanden" — mumlede Danske-Peter ved sig selv og lagde ud, alt hvad han evnede — „jeg tror, satan i mig, hollænderne vil ta' luven fra selve overkokken i sultanens harem i retning af vitser, jeg!"

Mæglerens kontor løb han straks opefter skiltet paa; det krævede ingen synderlige kunster at finde det.

Danske-Peter feiede en to tre døre op med en vis resoluthed og stod der kjæk midt paa gulvet i kontoret:

„Er De hr. mægler Meijnkerr, min herre?" spurgte han med en komplimenterende gebærde henimod en liden herre tilaars med glatragede

kinder, høie fadermordere og et par smaa, spillende øine.

Jo, det var ikke saa galt truffet alligevel.

„De kunde ikke være saa venlig at oplyse mig om, naar der gaar skib til Danmark vel?“ sagde Danske-Peter.

„Skal De til Danmark?“

„Helst!“

„At De ikke opsøgte mig igaar, min herre!“ udbrød mægleren — „iaftes gik det sidste!“

Danske-Peter trak paa et fint smil:

„Det vilde jo været synd“ — sagde han — „om jeg skulde have forladt byn samme dag, som jeg kom; for da havde ikke Rotterdam faat æren af at huse mig en eneste nat engang!“ — han bekvemmede sig ikke til at sige: huse en forhenværende overkok i sultanens harem, som egentlig var hans tanke.

Mægleren lo lidt hjertelig godt over den uforknyttede danskes tirade.

„Ja, men det værste er, at efter alt det, jeg véd, gaar der intet paa tre uger igjen!“ sagde mægleren.

„Paa tre uger?!“ udbrød Danske-Peter og vendte øinene i høsen, mens han tog et halvt skridt mer indmod mægleren som for at læse om igjen i hans mine; den var uforanderlig; Danske-Peters ansigt formørkedes paa engang

— „ja, det var rigtignok ikke videre godt!“ mente han.

„Ja jeg tør ikke si’ det for vist!“ — sagde mægleren derpaa og funderede lidt, rettede et par spørgsmaal til en af kontoristerne og saa’ atter bestemt paa Danske-Peter, som i sit stille sind paa en vis maade velsignede hele Holland, konsuler, mæglere og deres skibstrafik — „men vil De ikke for sikkerheds skyld henvende Dem til den danske konsul? De er jo dansk?“

Jo, det var rigtigt nok, at Danske-Peter var dansk; men han kom netop fra konsulen, som ikke var tilstede; og hans folk vidste intet at fortælle.

Hollænderen svarede intet; han saa’ bare raadvildt paa ham en stund:

„Ja saa faar De gaa til de andre mæglere, som har med danske skibe at gjøre!“ sagde han omsider.

„Hvad behager det de herrer at hede, og hvor skal jeg finde dem?“ spurgte Danske-Peter.

„Naa saa . . . jo det skal nok jeg skrive op for Dem!“ mente den anden; kontoristerne trak lidt i al hemmelighed paa smilebaandene; mægleren styrtede sig over pulten og greb ud efter en pen, og Danske-Peter stod og hængte ører med en yderst fordægtig mine; tyrkerhuen laa fladtrykt under armen paa ham.

„Ja nu har jeg skrevet det paa tysk“ — sagde mægleren, da han reiste sig igjen med papiret — „De maa undskylde, hvis orthografien ikke skulde være af prima slags; for — —“

„Aa De skal ikke genere Dem!“ — sagde Danske-Peter med en træt mine og bedækkede velgjørerens lille ansigt med et forslagent blik — „De er vist en prægtig mand alligevel, De; det er synd, at jeg ikke traf Dem i Tyrkiet; jeg kunde muligvis have gjort Dem en tjeneste — —!“

Mægleren spilede munden op og stod der og gabte lidt overrasket over Danske-Peter, hvem han ikke rigtig vidste, hvad han skulde tro om:

„Kom, kommer De fra Tyrkiet?“ spurgte han paa yderste kanten til en latter.

Danske-Peter saa' ganske alvorlig igjen paa ham fra siden, mens han lagde lappen langsomt sammen:

„Ikke rigtig direkte; men — — ja saa var der ikke mer; jeg si'er Dem saa mange gange tak!“ dermed gjorde han en udsøgt kompliment og forsvandt raskt ud af døren med et sonort farvel paa læben. — Først nu lagde mægleren tilstrækkelig merke til hans aparte hovedbedækning. Allesammen saa' spørgende paa hverandre og forstod ikke et muk.

Berten var den første paa mæglerens liste, og han var derfor den første, hvis døre maatte holde for.

Ham kunde da Danske-Peter forholdsvis let løse op; for det kostede kun et par kristelige anfald paa byns konstablelige samvittighed, — og ved hjælp af en smule pantomimiske forestillinger i al tarvelighed under aaben himmel klaredes resten. Straks nede ved jernbanen bodde han. Berten & Van der Loo stod der paa skiltet; paa døren til kontoret derimod *Berten og Vanderloo.*

„Det var da fanden til lo, det da!“ mente Danske-Peter og puffede til døren, saa den dansede paa vid væg.

— Det vil sige: han fandt hverken Berten eller Vanderloo; for den første behagede at være paa børsen i forretninger, og den anden var ikke tilstede; men fuldmægtigen, som Danske-Peter aabnede sit hjerte og talte ud af lævren for, kunde oplyse ham om, at de slet ikke vidste af noget skib, som skulde gaa til Danmark i den nærmeste fremtid. Hvad det angik, saa maatte han holde dem undskyldt. Der gaves ingen fast dampskibsforbindelse med det land om vintren. Men hvis han saa' sig god for at gjøre en reise til Amsterdam med det

samme, saa var det ikke ganske umuligt, at han kunde være heldigere der.

„Jeg tror, dægeren sigte mine arvesynder, at de snart vil jeg skal reise til Amsterdam for at faa vide, naar der gaar skib fra Rotterdam, jeg!“ tænkte Danske-Peter ved sig selv; men han sagde det ikke.

„De faar i allefald henvende Dem til den danske konsul!“ — sagde manden — „det er muligt, at han véd mer end vi!“

„Det der synes jeg jeg har hørt engang før!“ sukkede Danske-Peter ved sig selv paa sit gamle morsmaal og sendte den kvisede skabilken ved pulten et ubestemmeligt blik.

„Tak skal De ha' for Deres gode mening!“ — sagde han — „men den ærede konsul og hans slæng véd neppe engang saa meget som De; for jeg har netop været der, og de tør end ikke si', om der overhoved gaar skib til Danmark mer!“

Saa skrev fuldmægtigen op navnet paa en tredje mægler for ham; han havde kontor i en liden tværgade nede ved den store toldbod; det var kun tyve minuters gang derfra; og den fornødne instruks om veien fik Danske-Peter ogsaa.

„Tusind tak, min herre, De er vist en bra

mand, De; skade kun, at vi ikke gjorde et venskabeligt sammenstød i Venlo — —!"

„I Venlo?! Hvad mener De?"

„Ja, ja jeg havde en raptus med at forevige folk der nede!" sagde Danske-Peter; dermed bød han farvel uden videre forklaringer.

Nede i trappen sagde han til sig selv:

„Jeg tror satan i mig jeg glemte, hvad jeg selv heder, hvis jeg blev akklimatiseret her i landet! . . . Nei, da er kjøbenhavnerne noget ganske andet; de har ikke bare god rede paa sine egne sager; men de véd ogsaa altid nøie besked med sine medborgeres; og selv om det skulde gaa saa vidt med en mand der oppe, at han glemte sit eget navn, hadde han kun at henvende sig til den første den bedste paa gaden, saa fik han det nok igjen . . .! Herregud, disse skindærlige hollændere, de tør ikke engang si' et overflødigt ord; de har ikke engang fantasi til at bygge en usandhed over i en snæver vending, naar de ikke véd noget! Ærligheden kan være respektabel nok; men hæderlige folk, synes jeg, ikke saa strengt behøver den".

Da Danske-Peter denne gang rutchede ud i gaden igjen, var han hoppende gal inde hos sig selv som en tirret edderkop; han følte sig først tilmode, som han skulde have faat hovedet trykket ned i maven; men saa stivede han sig

lidt efter lidt med vold og magt op igjen; han gik med smaa afmaalte, filosofiske skridt og lidt løst knyttede næver hen efter fortouget; øinene satte han strittende ud i luften og humøret laa i *origo*. – Skulde han mer lægge hjertet paa skraa for en mægler?

Ved bron stansede han pludselig:

„Jeg tror, ved min salighed, de staar i Nemesis' tjeneste allesammen, jeg! Jeg gider sgu' ikke mer spytte efter dem engang!“

Han vilde helst gaa hjem med det samme; men han blev dog staaende lidt og betænke sig; han lókede saa smaat afgaar'e paa vei til den næste bro, og imens gjorde han op med sig selv, at man dog fik løbe linen ud og sprelle lidt mer, før man gav tabt. Saa svingede han resolut indover bron og løb hidsig paa bortover den brede gade paa høire side.

Danske-Peter skjevede mistænksomt og fientlig til de støiende tjenstpiger, som hang der efter én haand udenpaa vindurne oppe i etagerne og skrubbed' og skured', saa fillerne føg; de gnéd og skylled', som pinsen skulde staa for døren.

„Ja, ja“ – mumlede han ved sig selv og slog en runding paa ryggen — „leve den hollandske rénslighed! men bare jeg ikke faar en pige og en vaad fille og en bøtte koldt vand over

pynten saa!“ Dermed tog han nogle smaa kænguruhop paa to fod i skridtet og skottede for tryghedens skyld alt i ét op til begge sider af gaden — „skrub bare væk; denne skramleby blir nu lige svart, hvormeget de saa skurer og skyller! Jeg har, ved mine ligtornes hypokondri, aldrig set en svartere by; man finder ikke en hvid væg at bore øinene i, hvor man vender sig hen; man skulde, Gud forlade min synd, tro, at det var sorte aander, som hadde bygget den!“

Han kastede det ene gadehjørne efter det andet bag sig, pilte paa, saa haaret flagrede om ørerne paa ham; kigede nu og da ind i opskriften paa lappen og slog forhindringer i veien for en og anden travl borger, mens han praiede ham for nogle nyttige oplysninger angaaende veien. Det vilde aldrig tage nogen ende; den store toldbod vedblev at holde sig i det fjerne; de tyve minuter var allerede fløiet; allesammen vinkede de videre, stadig videre udover langsmed havnen. Han blev ufortrøden ved; som regel holdt han jævn gang; men undertiden kunde disse nervøse rider komme over ham; da kriblede og kradsede det i hver fiber i hans legeme, og han maatte lægge ivei i et lidet firsprang for ikke at springe i filler af utaalmodighed. Ret som det var, tørnede han

brat mod en bro, som var heist og stod der og strakte armene bedesøsterlig mod den kolde, fjerne himmel og lod de halvraadne dragkister af nogle søvnige seilskuder síge sig dvask forbi ind i dokken. Naar det saa blev frit og klart igjen, rendte han atter afgaar'e fra dok til dok med ti dusin skranglende eder mellem de friske, hvide tænder, som aldrig blunkede for en haard brødskorpe. Over bror bar det, over plæner, kaier og smaa beskedne gadestumper, som magistraten ikke havde gjort sin opvartning paa de sidste par aar; han løb lige paa, holdt folk ublidt an, spurgte, lod sig instruere, løb igjen, men begyndte tilslut at nære smaa tvivl om, hvad enden vilde blive. Retningen maatte være gal; galt maatte det være! For den ene viste ham lidt til venstre, en anden lidt til høire, og alle sammen var villig til at dø paa flækken for rigtigheden af det, de gav ham ind; han kunde ikke altid passe middelveien; for han maatte løbe, hvor gaderne gik før ham. En enkelt var ogsaa uforskammet nok til at sige, at han vist ikke maatte være videre stiv i kjendskabet til de lokale forhold, da han allerede havde gjort en betydelig omvei; — endnu var der dog haab.

„De kan selv ha' omvei, De!" — mumlede Danske-Peter fortrødent, vipsede lige ifra ham og gav en god dag i fyren, som han nærmest

vilde sé en erkeskjelm i — „som om det, fanden kloroformere mig, skulde være saadan en let sag for en uindviet i de hollandske mysterier at lugte sig til den korteste vei i en slig gammel, nederdrægtig skummel kasemat af en by som Rotterdam!!“

Efter en del zigzaggang mellem lossepladser og materialboder dernede ved havnen fik han da endelig med øinene fat paa toppen af et hus, som ragede graat og bredt høit i veiret, og som havde en utallighed af glugge til alle sider. Det kaldte en sjouer den store toldbod. Havde nu ikke Danske-Peter ganske uanlagt løbet med næsen lige paa mæglerens skilt, idet han skulde skyde gjenvei gjennem en sidste gadestump, saa vilde han have havnet langt fanden i vold paa den anden side af parken, helt nede ved vandet, før det var faldt ham ind at levne mægleren en tanke.

— Paa kontoret, som var lyst og høitideligt og raadede over udsigten til sø'n paa den ene side og parken paa den anden, var det den samme historie op igjen, som han nu kunde udenad: de havde intet at fortælle ham, intet med bestemthed! Men der nede i dokken laa der et dansk skib med hollandsk kaptein, som ikke skulde til Danmark, men til Tyskland etsteds; hvis han vilde uleilige sig derned med

det samme, saa kunde det vel hende han fik vide noget mere.

En pukkelrygget fyr med jomfruelige dun paa overlæben og med et par store, konkave blaa briller paa næsen kradsede ned navnet paa et papir, og med dette i haanden søgte Danske-Peter hurtig døren og forsvandt med mange tak paa læberne. Som et forskræmt rensdyr styrtede han nedover mod kaien, og der faldt hans spilende øine paa en bred ryg, som vendte lige imod ham:

„Hei, De der!“ — raabte han endnu paa afstand — „vend forsiden til og giv af sirenen!“ — — Den tiltalte skvat op og holdt næsten paa at styrte i kanalen i det samme; for han stod yderst paa bolverket; det var en tomhændet ung mand i blaa sømandsklær og blød hat; han saa’ nærmest ud til at staa der for fornøielsens skyld.

„Hvor ligger det skib, hvis De vil sé efter!“ sagde Danske-Peter og løftede høfligst paa hatten — som ikke blev besvaret — idet han rakte papirlappen med navnet paa ind i fingrene paa ham.

„Det skib?“ — gjentog manden og hængte et par fingre i lappen, som han næsten ikke gad kaste et øie paa engang; men det var et spørgsmaal, han vilde have gjort — „Med til-

ladelse, er De nordbo?" sagde han og lagde ansigtet i andre folder, mens han saa' Danske-Peter uforskammet fortrolig lige ind i bunden af hans to øine.

„Hvad er det nu om at gjøre da?" spurgte Danske-Peter igjen paa tysk.

„De er vist dansk?"

„Det kunde jeg godt negte, naar vi er saa'n paa to mands haand!" svarede Danske-Peter koldt.

„Ja men jeg hørte det paa akcenten" — sagde fyren og vendte sig nu helt imod ham — „den var ikke patent tysk."

„Hvad slags mand er vi da?" spurgte Danske-Peter fornemt.

Manden blev noget flad, ventede lidt med svaret og saa' et par gange forsigtig paa ham; men han var tilstrækkelig imponeret, og saa fik han en usvigelig bagtanke om, at Danske-Peter kunde være fuld af penge; derfor svarede han ganske oprigtig:

„Jeg er kadreier, jeg; før var jeg virkelig dreier!"

„De skulde ikke ossaa være lurendreier?"

„Osse det, naar det behøves!" svarede den anden og lo pulisk — „men nu kjære landsmand vil jeg gjøre Dem den tjeneste at vise Dem, hvor skibet ligger! skal vi gaa?"

Det vilde Danske-Peter heller end gjerne.

Underveis lod kadreieren til at have et eggende begjær efter at vide, under hvilken form samfundet lod sig tilflyde udbyttet af Danske-Peters driftskapital; men det fik han aldrig rigtig rede paa . . . Efter et par minuters jabberi var de allerede paa siden af det eftersøgte skib, og Danske-Peter fandt, at manden nok kunde have gjort sig lidt mindre uleilighed for det . . .

„Hei der, folkens!“ — raabte kadreieren til matroserne, som fór med børster og vand over dækket og skrubbede løs paa haarde livet: det spylede stridt ned til alle sider — „har I nogen kaptein hos jer?“

Jo, de havde.

„Saa pur ham ud; her er en. som vil bytte lab med ham!“

Da de var naat frem til landgangsbron, viste den midtaldrende kaptein sig barhodet med det blonde, krøllede haar i hullet, vréd kaffen raskt udaf skjægget med den høire og sendte et par smaa, stikkende øine ud paa de to, og endnu før han havde faat tid til at trække begge benene med sig, kastede kadreieren spørgsmaalene i hovedet paa ham . . .

„Dette er en landsmand af os; det vil si' af mig og Deres skib!“ lagde han til.

„Jasaa“ — sagde den undrende kaptein, der talte et taaleligt dansk — „De skal til Dan-

mark igjen?" henvendte han flegmatisk til Danske-Peter.

„Ja helst!" lød svaret.

„Imorgen ved middagstider indtræffer et skib her, som tilhører mit rhederi" — sagde kapteinen — „hvis De da vil komme igjen, saa skal jeg gi' Dem nærmere oplysninger!"

„Det er godt!" — svarede Danske-Peter livlig; hjertet løftede sig merkelig i brystet paa ham; det begyndte at rykke lidt nærmere altsaa — med forløsningen. De „nærmere oplysninger skulde være noksaa *rare* at faa", tænkte han lidt ironisk ved sig selv.

Danske-Peter blev lettere om hjertet, og han følte et taknemmelighedsfuldt velbehag som den, der vaagner efter en ubehagelig drøm . . . Han tog med et øvet tag til tyrkerhuen, takkede gjentagne gange og vendte sig om mod kadreieren, som stod der lur og bjuklede i benene, mens han med et falsk flir betragtede ham fra siden. — Danske-Peter mindede sig om, at pungen var grund; men han kunde igjennem sultens paamindelser tilstrækkelig dvæle ved, hvad han havde hørt om kapteinerne: at de lod sig haandtere . . . Klokken var allerede halv to; den gamle snuskjærring maatte vel snart være færdig med middagen, vilde han haabe.

„De har ikke lyst til at stikke en baier ud, paa handelen?“ henvendte han til kadreieren, som han helst paa en fin maade vilde komme ud af fingrene igjen paa.

„Jeg maatte være en daarlig lurendreier, hvis jeg ikke gik ind paa et saa honnet forslag!“ mente den anden og søgte ligesom magnetiseret samme direktion med næsen som Danske-Peter.

„Godt. lad det være en ærlig mands ord!“

Og kapteinen saa' dem straks efter flyde ind af døren i den lille sømandskneipe der nede ved sidenaf bageren.

X.

Da Danske-Peter den dag naadde tilbage paa hotelet med en oplagt appetit, delte forhaabninger, træt og udaset, fandt han hele borgen indtaget af tyske emigranter. som sukkede efter Amerika. — En del karer og kvinder. som ikke var rigtig færdige med magazineringen, sad endnu ved bordet og gjorde kopperne forlegne. Dampende, fiolblaa kaal laa og flød paa grunde tallerkener; poteterne holdt sig i skindet i fadene; men de fleste kom dog ikke helskindet ned gjennem de forslugte halse. Danske-Peter merkede, at appetiten ufrivillig sænkede niveaut lidt, og han var sterkt i tvivlsmaal om, til hvilken krog han helst skulde betro sin sensible person.

Det gamle banketræ med de forgræmmede træk om munden og det forstenede, hemmelighedsfulde halvblik, slængte til ham en snærrende tallerken suppe, som nærmest havde lignament

med skiddent sæbevand. Der var i al nødtorftighed blevet ryddet op paa enden af bordet for ham, som ganske lydløst dukkede op paa en stol der og kastede udfordrende øine ned i tallerkenens mystiske dyb. Kjødet svingede ogsaa straks ind og satte sig i échelonstilling; men i medfor af sterkere *fides* for det sidste, til at aabne spektaklet med, lod Danske-Peter formere til dobbeltkolonne uden frontforandring og spillede kjødet op i forreste linje.

Han lugtede først lidt til det:

„Nei dægeren smætte skindet ogsaa af den snuskjærring!“ sagde han paa sit gamle morsmaal og vrængede lidt uhyggelig paa kyssementet — „hvem fanden tør dø paa, at dette enten er tysk menschenfleisch eller hollandsk kalvekjød da?“ Han stirrede det spændt ind i de mindste fiber som katten, naar den anstiller betragtninger over en omtrentlig ihjelbidt rotte. Saa lugtede han igjen et par gange til begge dele og gjorde endelig efter mange overveielser et behjertet angreb med kniv og gaffel paa kjødet. — Han tænkte han skulde have spurgt, om der længer var saa mange emigranter igjen, som der kom; men han slog det hen og tænkte, at det, man ikke vidste, havde man heller ikke ondt af. Men tænderne fik det med kuldegysninger; de kviede sig . . . Danske-Peter blev helt for-

færdet; det var da som fanden, mente han; nu maa det gaa kvikt . . . „Voksne for børn og en krone for femti!“ Men de rystede til hans store forskrækkelse over hele kroppen; saa lod han dem male bare lidt overfladisk og neutraliserede tungen. Men nedover halsen vilde det ikke; han tryglede baade højt og lavt og gjorde det ene fortvivlede forsøg efter det andet; men enhver anden vei vilde det tage, bare ikke den gjennem halsen; det var den tusindste umulighed! Danske-Peter blev bogstavelig grøn i ansigtet af pur ærgrelse. Han havde en fornemmelse, som vendte han sig i permissionerne . . .

Saa var der en eneste udvei igjen; han maatte have øl.

En halv tysk bier og et rent glas slængte kjærringen til ham, og saa gav han de obsternasige kjødbeter en passende styrt, saa de i fortumlelsen stubte ned i den afgrund, som de frygtede saa meget. Danske-Peter saa' fremdeles alvorlig ud; han kastede et hundsk, taknemmeligt blik til bajerflasken og skottede lidt laaddent op paa det gamle haspetræ, som nu var faldt over poteterne i fadet og plukkede skindet af et par tre til ham. — Emigranterne havde indstillet ildgivningen og laa nu paa stole og bænke rundt langs med væggerne og pludrede plattysk,

og værten var atter kommet paa sin høie hest foran nodestolen, hvor den stakkels gamle taareperse atter fandt helvedet hedt. Og han med det englelige ansigt og de himmelske øine fra sidst havde lagt følehornene over kors og bredt vingerne om et lidet bord inde i restaurationen, hvor han skrev noder.

Da Danske-Peter atter var kommet til passende fornuft igjen, reiste han sig pludselig, takkede hakkebrættet for maden og fløď forsigtig ud gjennem døren. Op trapperne gik det som en kastet pil, og i det samme han styrtede ind paa værelset hos sig selv, greb han paa fersk gjerning i vaskevandstolen en gammel, affældig rotte, som han næsten skræmte hele viddet fra.

Næste formiddag stod Danske-Peter igjen paa konsulens kontor; — men hvad skulde der vel og være i veien for, at konsulen ogsaa i dag var fraværende?

„Er da denne hersens konsul aldrig tilstede?“ busede det ud af Danske-Peter, som begyndte at finde tingen noget mistænkelig. — Han skulde kanske sige, at han aldrig kom igjen mer, saa lod han sig lettere overraske siden . . .

Fuldmægtigen tilkastede ham et blik, som vilde han minde ham om, at han ikke maatte gaa over stregen, og dermed begrov han atter

næsen med den mest absolute sindsro i sin protokol. Da det imidlertid saa' ud, som Danske-Peter havde noget ondt for at træffe valget mellem at gaa og at blive staaende der midt paa gulvet og klappe sin grønskimlede cylinder, spurgte fuldmægtigen omsider uden at løfte øinene fra arbejdet:

„Var det ikke noget, som jeg kunde afgjøre?“

„Ja“ — trak Danske-Peter paa det og slængte hænderne og cylindren bagpaa ryggen, idet han tog et nærmende skridt og lod det ubestemt søgende blik dale ned i hans protokol — „det var nu det, at jeg helst skulde tilbage til Danmark igjen, saa hurtig vinden bærer, og at der idag kom et skib her til pladsen, som passer for mig, og som gaar igjen om et par dage. Men jeg er ikke rigtig saadan beslaat med mynt; jeg vilde kun raadføre mig lidt med konsulen . . .!“

„De kan jo løfte paa hjertet for mig vel, som er konsulens fuldmægtig“ — sagde den anden og lagde pennen forsigtig fra sig, idet han vendte et mere authoritært ansigt til Danske-Peter og blev staaende støttet mod pulten med den ene albue — „jeg tror at forstaa Dem slig, at De ønsker fri reise?“

Danske-Peter rynkede lidt paa næsen; han syntes ikke om, at manden tog ham saa braat:

„Nei, ja jeg vilde først høre, om man her véd, hvor skibet ligger; for det andet om man holder det for helt umuligt, at kapteinen for et godt ord kan lade sig bevæge til at ta' en honnet mand, som for øieblikket ikke har saa god raad, som han pleier, med for halv pris?“

En ængstelig smiltrækning viste sig i fuldmægtigens ansigt i det samme:

„Ja—ha“ — sagde han og lagde begge albuer indpaa pulten — „hvad det første angaar, saa véd vi ikke, hvilken lossеplads det nu ligger ved; for de losser paa flere steder; men det faar De sikkert vide nede ved toldboden!“

„Jo tak!“ mente Danske-Peter, som ikke vilde fortælle ham, at han allerede havde hængt sine garn ud der; — for saa havde han ikke havt noget paaskud til at søge konsulen idag . . .

„Men hvad det andet spørgsmaal angaar“ — vedblev fuldmægtigen med et fjernt blik ud af vindut, over kaien — „saa er det noget, som vi ikke tør ha' nogen bestemt mening om; kapteinerne har nu ikke lov til at indlade sig paa saadanne transaktioner“ — sagde han og vendte sig med et bestemt blik om mod Danske-Peter igjen, der stod og kigede ham noget fientlig op i brynene og følte en vis trang til

at sige ham, at han ikke skulde hænge sin samvittighed ned i kapteinernes sager, men lade dem selv passe sine kaal — „men enhver kaptein kan jo fortolke det, som det passer ham bedst!“ lagde fuldmægtigen til; dermed rettede han sig op og vendte sig om mod den blegfede unge mand med sorte knebelsbarter og pomadiserede haarrester, som stod ham nærmest, ved den anden pult:

„Tror De vel det, hr. Nieuwenhuis?“ sagde han paa hollandsk.

„Hvad, hvad behager?“ udbrød Nieuwenhuis og styrtede med pennen i haanden hen imod ham, mens han kopte stort fra den ene paa den anden . . .

„Tror De vel, at nogen dansk kaptein la'r en mand gaa frit med baaden?“

„Nei!“ sagde han afgjørende, rystede lidt paa det nøgne hoved, saa' fuldmægtigen endnu engang skarpt ind i øinene, pilte dermed tilbage igjen paa sin plads og jog atter pennen hidsig afgaar'e over arket . . .

„Fuldmægtigen vendte sig nu rolig om mod Danske-Peter igjen med et dvask blik:

„Nei,“ sagde han — — længer kom han heller ikke; for den blegfede sprat atter i det samme op fra pulten, kom løbende i smaa opvartertrip henover mod Danske-Peter, som han

saa' uforskammet med hevede bryn lige ind i haarbunden:

„Nei, det tror jeg rigtignok ikke gaar" — paa tysk — „det gjør de ikke, kapteinerne, min herre!" og saa løb han atter tilbage i samme hast, og Danske-Peter vidste ikke rigtig, hvad slags svar det var, som kunde have været mest passende for ham.

„Nei der er nok ingen udsigt til det" — sagde fuldmægtigen da og stoppede begge hænder i bukselommerne — „saa det bør De slaa ud af tankerne straks!"

Danske-Peter kylte i ham et foragteligt blik; han var rasende som en gryde i kog inde hos sig selv; han gjorde en nervøs vending paa kroppen og var straks enig med sig selv om, at disse folk just ikke var af dem, han havde brug for.

„Saa farvel da!" — sagde han — „og tak for oplysningerne!"

„Lykke paa reisen!" lød det fra fuldmægtigen, da han var naat døren.

„Tak for det" — svarede Danske-Peter med fræsende stemme uden at sé sig tilbage — „De er en net *vungkijan**), De; bare De ikke finder en „træffer" paa et skarpt hjørne

*) Kinesisk: en danske.

engang . . ." lagde han mumlende til, og ude af døren var han.

Han tøflede ilsomt over gaarden, slog med stokken ud i luften, saa det peb i molekylerne, og ude paa fortouget stansede han braat. Han strammede paa brynene og kopte stort og trodsig ud i luften, mens han disciplinerede tankerne lidt. Alle disse travaligheder fik det til at gaa ham koldt nedover ryggen. — Hvad satan skulde han gjøre?

— Hans øine faldt med engang paa en kirke lige imod, paa den anden side af kanalen. Var det klostret?

Nu stod hele samtalen med pater vicarius atter levende for ham, fra ord til ord. — Det var den sidste udvei . . . skulde han slaa et slag . . .? Det maatte prøves. Dermed løb han raskt til, tværs over bron uden videre betænkninger.

Han steg op de tre trin, rykkede haardt i klokkeknappen, og straks efter stod en høi, mørk, mager portnerske foran ham i den halvaabne indgangsdør til kirken.

„Kan jeg faa oberern i tale?" spurgte han raskt; der var saadan hast over ham, at han glemte at spørge, om det var klostret . . .

„Sognepresten bor der i den gaard ved siden af!" svarede hun og pegte paa huset for ham.

Han løftede let paa tyrkerhuen med et dybt tak og lagde tilsprangs langs med husrækken.

I trappen fór han lige imod en høi skikkelse, som ufrivillig blev nødt til at vige tilside og gjøre plads. Ved et tilstrækkelig sikkert øiekast opdagede Danske-Peter, at det var en mand i talar og opstaaende krave, han havde for sig. En ung, smuk, velnæret pater med et ædelt ansigt og et hjertensgodt smil. Det var den smukkeste mand, Danske-Peter nogensinde havde set.

„Hellige trefoldighed!“ — tænkte Danske-Peter — „det kan da være noget for det feminale at gaa i skriftestolen med!“ han blev staaende et halv minut og stirre paa ham; men huen fik han tilbørlig betids revet af sig. Pateren hilste yderst høflig og hofmandsmæssig igjen.

„Jeg tør ikke spørre, om hr. pastoren er sognepresten?“

„Nei, min herre“ — paa tysk — „naar De ringer paa i anden etage, vil pigen melde Dem!“ svarede den smukke pastor med det elskværdigste smil og viste Danske-Peter et par begeistret lysende øine, der i forening med den noget dæmpede, mystiske stemme fik Danske-Peter til at krympe sammen en tomme.

Pastoren tog let til hatten og anbefalede

sig; Danske-Peter hilste udsøg høflig igjen med et beskedent tak og fortsatte sin vei op trappen.

„Det var en sydtysker“ — sagde han til sig selv — „satans intelligent blik . . .! pokkers smukt sprog . . .! Goethes tyskere . . .! prægtige folk . . .! — prest . . .! forresten, hvad har det at si'?“

I det samme han ringer paa, kommer en klarøiet liden tjenstpige med blussende kinder af komfurvarme og aabner:

„Er det her overpresten bor?“

— Hun sagde noget; men han forstod ikke et bøs af det; hendes haandbevægelse gav ham dog de tilstrækkelige oplysninger, og saa fulgte hun ham til modtagelsesværelset, hvor døren stod helt aaben.

I skyldig ærbødige skridt gled Danske-Peter indenfor dørstokken; hun lukkede efter ham. Det brune gulvtæppe tog dæmpende af for skridtene; Danske-Peter blev staaende der midt inde paa gulvet og gabe med halvt tilbageholdt aandedræt, mens han i fulde tre minuter underholdt sine øine med det „fantastiske“ møblement — i rococo.

„Si cum jesuitis, non cum Jesus itis!“ mumlede Danske-Peter lidt ondskabsfuldt ved sig selv.

Sofan, bordet med det brune tæppe og stolene plirede uforskammet fortrolig til ham og syntes at ville sige: Aa, din skalk, vi kjender dig nok! hvad har du bag øret? hvad vil du her?

Endelig hørte han nogen komme i sideværelset; Danske-Peter gjorde et nervøst, skjæftende skridt og holdt sig godt i koncepterne; møblerne tilkastede han et inkvisitorisk blik — — buk —

„Morjen mein Herr!“ — en rask, middelshøi femtiaaring med brun paryk, kopar over hele ansigtet, klodsnæse og graa torskeøine kvabsede ind, gjorde et knapmaalt buk, vinkede Danske-Peter uden videre til en stol ved bordet og slap sig selv ned paa en anden.

„Ja hvorledes kunde nu pastoren vide, at jeg var tysker?“ sagde Danske-Peter med et fint smil og fulgte opfordringen til at tage plads.

„Jeg saa' det, min herre! Det kan man straks sé,“ svarede pastoren livlig med et kvikt hop paa stolen og med et flygtigt blik indover hovedet paa Danske-Peter.

„Da saa' hr. pastoren for en gangs skyld feil“ — mente Danske-Peter med et uskadeligt smil og en opmerksom bøining med overkroppen — „jeg dra'r selvfølgelig ikke Deres øvelse i

tvivl; men De maa lade mig, at jeg er — dansk!“

„Bah!“ — udbrød pastoren og brast i latter — „bér om undskyldning, min herre! — Slesvig . - . ikke heldigt . . .!“

„Ingen undskyldning, hr. pastor! vi kan bli’ lige gode ven —“

Presten nikkede overbærende og gjemte sine smaa torskeøine inde i hovedet i det samme.

„— — ner for det!“ — fór det uforvarende udaf munden paa Danske-Peter — „men mit erinde var nok egentlig det, at jeg af pastor'n vilde faa at vide, hvor jeg kan finde et kloster henne her i byn?“

Presten saa’ lidt uforstaaende paa Danske-Peter ved dette spørgsmaal, der kom som en bøtte koldt vand over ham.

Danske-Peter gik løs paa en forklaring:

„Jeg kommer fra pater vicarius ved dominikanerne i Venlo“ — sagde han i det haab, at pastoren skulde kjende lidt nærmere til den omtalte — „som De deraf forstaar, er jeg medlem af den katholske kirke, og jeg er nu paa hjemreise. Pengene er imidlertid løbet sin vei ifra mig; jeg kunde ikke holde takt og trit med dem; — men pater vicarius, der viste mig sit gode hjertelag ved at spytte lidt i bøssen for mig . . ., sa’, at jeg nok turde henvende mig til

oberern ved redemtoristerne her i byn, hvis jeg havde noget af vigtighed at si' ham!"

Presten sad, som vilde han springe lukt udaf vindut; ørerne reiste sig paa hans hode høiere og høiere, blikket var boret ret ned i gulvet, og snabelen bevægede sig som paa en lumsk elefant, i det øieblik den skal til at slaa.

„Hvortil disse longitudinelle svingninger i fyren?" — spurgte Danske-Peter sig selv og blev paa engang helt ilde tilmode — —

„Ja det er ikke her" — mente pastoren; hans ansigt var mørkt, minen uveirsagtig.

„*Ikke?*" gabte Danske-Peter langt udaf sig, og hans ansigt blev næsten dobbelt saa langt; han kunde nu føle situationen paa pulsen.

„Nei" — sagde presten og reiste sig *brusquement;* han blev staaende der foran den ulykkelige dæne og rode fortvivlet med næsen i gulvet uden at ville sé op paa ham engang; men han flyttede utaalmodig paa benene og ønskede forestillingen slut, jo før jo heller, — „hvor redemtoristerne holder til, faar De vide, tror jeg, naar De henvender Dem til en drager eller en politikonstabel!" sagde han.

„Tak skjebne" — sukkede Danske-Peter inde hos sig selv — „saa det var enden paa den legen; aa ja, det er ikke altid, at kaba-

len gaar op!“ — han reiste sig ufrit med et langt, maabet ansigt.

Pastoren flyttede lidt paa benene igjen, og hans stive øienhaar strittede spændt ud fra hverandre.

Danske-Peter følte en besat sterk trang til at sige:

„Det lader til, at jeg har været lige saa heldig som pastoren!“ men det blev derinde hos ham selv.

„Jeg bér meget om undskyldning!“ sagde han med et stivt buk og gjorde tegn til at ville anbefale sine rygstykker med det samme til døren.

„Ja, nei, ingenting at bé om undskyldning for“ — sagde pastoren koldt og bortvendt med et nervøst ryk paa sig — „vi er fransk-reformerte her!“

„Som sata — —,“ fræste Danske-Peter; men det var dog paa dansk han sagde det.

„Jeg kan alligevel gi' Dem en del orienterende oplysninger“ — sagde presten da og vendte sig til ham, men uden at sé Danske-Peter i ansigtet — „naar De gaar forbi den store jernbanestation hernede, ikke Rhinbanestationen, og De saa ta'r af tilhøire, følger den lille gadestump der og skraar over den plads, De da kommer til — —“

„— — Vi blev ikke rigtig fine venner alligevel!“ mumlede Danske-Peter ved sig selv.

„— — gaar De den brede gade ud tilvenstre igjen over et par bror, kun to, svinger saa ind i gaden tilhøire, følger den et længere stykke, til De naar frem til en vinhandel paa hjørnet af en ny gade til venstre; og denne gade har De at ta', følger den helt op til en stor, aaben plads, hvor De ser en høi kirke lige imod Dem; det er redemtoristernes kloster!“

„Aa tusind, tusind tak, hr. pastor!“

„Farvel!“

„Farvel!“

Da Danske-Peter var kommet halvmidt ned i trappen, havde han allerede glemt hele den lange regle.

„— Men *soli Deo gloria*, at jeg er ude af bamsens klør igjen da; nu skal, fanden klappe mine ahner, lugteapparatet bli' renset“ — sagde han og styrtede ophidset ud paa gaden — „Danske-Peter er ung og uerfaren; men letsindig skal han ikke være, og han skal, død og pine, føle sig for!“

Han trak veiret dybt og søgte at samle tankerne igjen, strakte lidt paa halsen og pikkede sig paa panden for at høre, om det lød mere hult end tilbørlig; — for han havde i øieblikket en ulidelig fornæmmelse af dumhed:

„Aa, den som hadde Voltaires vid, Falstafs mave og Drakenbergs aar; men pyt . . .!“ dermed lagde han ud igjen, alt hvad remmer og tøi kunde taale, og tog samme vei som igaar — til toldboden.

XI.

Fik da høre efter, om kapteinen skulde have noget at sige ham. — Skibet maatte jo være kommet nu.

Siden var der tid til at opsøge redemtoristeroberern, og han skulde nok faa føle, hvad erindet stak i.

Danske-Peter satte i et hidsigt løb bortefter gaderne, spyttede i lange buer og gjorde fortouget rent for borgere . . . Raskt maatte det gaa, bare som et vindvift, helst med samme fart som Peter Dass og fanden holdt over Nordsø'n julemorgen.

Da han naadde ned til havnen igjen, tog han af tilvenstre og fulgte kaierne bortover.

Der nede paa et noget høiere punkt stod tre svære, hvide murgaarde, altsammen butik i butik. Her blev han opmerksom paa en del blege, magre, melankolske væsner, som gik der fra dør til dør med en sølvskaal i haanden. —

Og saa snart de viste sig i en butiksdør eller i en kjælderhals, saa styrtede det sølvmynt ned over skaalen, bare saa det skrap og haglede!

Danske-Peter stod en stund og saa' høilig forundret paa det der spektakel; men tilslut fór han lige ind i adamsæblet paa den ene bøssebærer og afkrævede ham et passende svar paa, hvad det der skulde betyde . . .

Manden saa' mistænksomt igjen paa ham, nølede længe med svaret; men omsider skilte læberne sig paa hans mund:

„Hvem er De? har De aldrig sét saadant før?“ paa godt tysk.

„Naar jeg spytter lidt i bøssen med, saa faar jeg maaske et mere tilfredsstillende svar paa det, jeg spurgte om?“ sagde Danske-Peter og fór ned i lommen med den ene haand.

Dermed sprang den tiltalte op i vildt raseri, saa pengene hoppede og hylte i skaalen:

„Er det en uforskammethed? Vi er jøder . . . Deres penge har vi ikke brug for . . . det er en vanhelligelse . . .! Vi skal betakke os for Deres guttestreger . . .!“ — fyren vipsede bent ifra ham og snærrede noget truende imellem tænderne.

Danske-Peter blev staaende der og gabe med en forsoren mine; han havde godt hjertelag til at indhente ham igjen og befæste be-

kjendtskabet noget nøiere; men han erindrede sig i samme øieblik om, hvad han skulde udrette . . .

Han snudde sig pludselig om og fortsatte langs med kaien, hvor han naadig plukkede til sig de bifaldende blikke, som kunde falde fra en og anden sjouer eller sømand.

Kapteinen gik han op efter læggerne paa midt paa bolverket ved skibet.

„Go'dag, hr. kaptein!" — sagde Danske-Peter frank endnu paa en længere afstand — „har De noget at si' mig?"

„Ikke andet, end at jeg intet nyt ved at fortælle om det der skib!"

„Naa, saa ogsaa De er af samme ulden!" mumlede Danske-Peter og klappede til tyrkerhuen, saa den blev liggende i halvtolvstilling.

„Det maa dog uden tvivl være naat ind i byn paa formiddag engang; men jeg skal ikke kunne si', hvor det er gaat i dok!" sagde kapteinen.

„Ja forsigtighed er en noksaa skjøn dyd" — mente Danske-Peter og skjevede lumskt til kapteinen — „men om den varer saa længe som ærligheden, har jeg ikke faat noget brev paa!"

Kapteinen glante stort og uforstaaende paa ham:

„Ja jeg véd med sikkerhed, at det skal ta'

ind varer her ved toldboden“ — sagde han og strøg sig let over skjægget — „men om det kommer her idag eller imorgen, kan jeg ikke ha’ nogen bestemt formening om!“

Danske-Peter takkede for oplysningerne og gjorde mine til at ville forsvinde igjen.

„Vil De ikke høre hid imorgen formiddag?“ spurgte kapteinen i det samme.

„Jo tak, tiden gaar jo alletider med det og!“ svarede Danske-Peter, tog til huen og steilede af igjen.

Han stak begge hænder i frakkelommerne og hevede skuldrene og slentrede modfalden langs med kaierne. Han forbandede af inderste hjerte baade sol og maane og Holland og skibene og først og sidst den dag, han satte sin fod paa kaalormenes grund. — At han ikke havde penge til at kjøbe en hat for, værdigede han ogsaa en del velsignelser.

I det samme fik han øie paa en sporvogn, som begyndte at sætte sig i bevægelse; Danske-Peter løb ud i vild flugt og sprang lige op paa brættet til konduktøren:

„Jeg overgi’r mig til Deres forsorg . . .!“ sagde han nikkende, med et halvsurt smil og sneg sig indenfor døren paa plads —; da konduktøren straks efter kom ind for at føle ham paa samvittigheden, lod Danske-Peter sig afplukke

en passende slump cents mod at blive slængt ned til den store jernbanegaard.

„Fanden flytte mine gjæksler, tror jeg ikke monsr. Peter er sulten igjen!" — sagde han ved sig selv og følte sig paa maven med den ene haand — „aa den, som havde en halv gaas, et hønelaar og en dyb tallerken øllebrød med *crème!*"

Nede ved jernbanegaarden hægtede han en finger i en drager, som var ganske tør i halsen; og da en passende akkord var kommet i stand, tog de benene fat begge to; — redemtoristeroberern skulde ikke komme saa let til sin kyllingsteg den dag!

Det bar nøiagtig den vei med dem, som den koparrede prest havde opgivet; det forstod nu Danske-Peter meget godt; forresten gav han en god dag i, hvilken veien var, naar det bare gik rapt.

„Herren er vist langt borte fra?" sagde drageren omsider og tog sig en pris af vestlommen, snusede grundig til sig hvert korn, nøs lidt med en vis *routine* og strøg vandet udaf øinene med den brede haand.

„Ja, maanen er halv, der jeg var sidst!" svarede Danske-Peter ganske nedladent og lod tonen bekjendtgjøre for fyren, at han helst vilde

være i fred; han var i øieblikket ikke oplagt for vrøvl . . .

Den anden havde ogsaa godt lugteorgan . . .

Paa promenaden, hvor de snart drev ind med saa mange andre, blev de omtrent liggende der forbandet fast og kave i vide garibaldibukser, erotiske hunde og hensynsløse *tournurer*, som gjorde sig god tid, og Danske-Peter ytrede en vis frygt for, at de skulde blive levende begravet paa pletten. Tillod de sig at sé lidt spørgende op paa de nærmeste omgivelser, blev der kun tilkastet dem et ladt sideblik fra et og andet poset dameansigt eller et stikkende halvblik fra en og anden ilfærdig sprellebasse, der havde det brændende travelt og gav en god dag i alle, som ikke forstod at slaa sig igjennem . . .

Forresten blændedes øinene af lysreflekserne fra spiralformede „guldkruseduller“, som trinde, hoftefaste borgermadamer bar paa hovedplagget ved tindingerne. Og béd man tilstrækkelig merke i dem, der for den væsentligste del ledede strømmen den modsatte vei, saa viste det sig at være katholske patere i knæbenklær, sorte silkestrømper, knæsid frakke og høi cylinder foruden værdige magistratstjenere, der gravitetisk skred forbi med en dommedagsmine over det brede skraabandoler af sølv, som laa

al verdens hemmeligheder tyngende paa deres samvittighed.

En liden kniks donna kjørte Danske-Peter lige op mod væggen paa en mørk kjøbmandsgaard, saa det sang i mellemgulvet paa ham.

„Jo, vi fandt da hinanden . . .!“ mumlede han paa dansk og kigede hende afkantende indi hendes smørrebrødansigt.

XII.

Ved klosterporten afmønstrede han drageren. Danske-Peter kunde godt finde veien tilbage igjen uden hans bistand. Og om nu saa skulde hende, saa var det heller ikke første gang, at han gik vild i en fremmed by.

Efter et par muntre klunk paa klokken steg en skidden, mager munk med sørgmodigt blik og graasprængt haar ned af trappen til gitterporten og aabnede for Danske-Peter, som begjærede sig ført til hans høiærværdighed obererns modtagelsesværelse.

— Og det var noget af det tarveligste, han endnu havde kastet et par øine indi. Et stort, skummelt værelse med ét vindu; et gammelt, firkantet bord med en stor, brun voksdug over; naar dertil kom tre gamle stole med udslidt skindbetræk, saa var det hele møblementet.

Ved den inderste langvæg blev Danske-Peter vár nogle skulpturer i gips. Den første

var Moses i dobbelt størrelse; den anden var en byste af Pius IX paa en høi, sortmalet træsokkel; den tredje var St. Peter i naturlig størrelse.

„— Nei herrejemeni, er det dig da, Peter?“ — udbrød han i det samme — „er du ikke kommet længer; var ikke du i Gladbach . . .?“

Dermed gik døren til sideværelset paa vid væg, og ind marscherede i faste militærskridt en krigersk skikkelse med bredt, furet ansigt, dybtliggende, skarpe øine, som gnistrede, haarde, energiske træk og indtog feltherrestilling med venstre haand i sideposition foran Danske-Peter, der i sin forfjamskelse skinbarlig trodde, at selve store Wallenstein stod foran ham paa gulvet.

„Hvad godt, min herre?“ sagde oberern rasende bestemt og knapt og kun halvvendt til ham.

Danske-Peter havde en ulidelig fornæmmelse af, at han holdt paa at gaa ud af koncepterne; — han maatte sé to gange efter, om der ikke hang en durabel kavalerisabel under mandens haand paa venstre side; men det viste sig kun at være knuden og sløifen i det brede, brune skjærf.

„Han maa være forhenværende tragiker!“ tænkte Danske-Peter ved sig selv.

Oberern gjorde en voldsom halvvending til, og det saa det sang i gulvet under ham. Hans bevægelser var brede, plastiken mindre kunstnerisk afrundet; men der var desto mere appel i det hele.

„Jeg er en reisende katholik, Deres høiærværdighed“ — fik endelig Danske-Peter trykket frem; det var paa kanten til, at mælet skulde svigte ham — „jeg er kommet udaf min stilling, og nu er jeg paa veien hjem til Danmark — —“

„— — De ønsker penge af mig?“ afbrød oberern ham med ét og gjorde et kraftigt greb om skjærfet foran med begge hænder, mens han holdt blikket skjevt til siden for den fremmede.

Det var, ligesom gulvet sank under benene paa Danske-Peter, ved disse ord, der haglede skaanselsløst ned over hans sydende hoved; og det stod nu for Danske-Peter, som de slog ham i hovedet med kjeppe og overdængede ham med haan og skjænd, idet han dumpede ned i afgrunden . . .

„Gud give, jeg aldrig var kommet her . . . det var dog et uhyre af et menneske!“ sukkede han ved sig selv.

„Ja, Deres høiærværdighed“ — sagde han noget stammende — „jeg hadde egentlig et saadant erinde; jeg kommer fra Venlo, hvor

den velsignede mand, pater vicarius ved dominikanerne, tog godt imod mig; han havde ikke leilighed til at forstrække mig med det hele reisebeløb, som jeg androg om; men han trodde at kunne anbefale mig til Deres høiærværdigheds velvilje, naar jeg engang stod i Rotterdam!" dermed trak han frem sine attester og rakte dem frygtsomt frem mod oberern.

Hans høiærværdighed snappede dem til sig med et raskt tag, løb dem hurtig igjennem og satte benene langt ud fra hverandre, mens han krammede skjærfet voldsomt sammen med den venstre haand, trak det op og ned paa maven og vuggede sig lidt i hofterne, idet han læste.

Saa viftede han lynsnart ud til siden med papirerne, og nu kom der en slig rasende styrt af ord og undskyldninger udaf munden paa ham, at Danske-Peter holdt paa at gaa fra sans og samling med det samme. Ordene sprang hidsig og i smaa kolonner fra ham, og de korte intervaller virkede uhyggelig ved sin mystik. — Og Danske-Peter forstod næsten ikke et ord af alt, hvad han sagde; for det behagede oberern for det første at opvarte med en gyselig slet udtale af tyske ord, og for det andet gik det saa rasende hurtig, at det ene ord gjorde saltomortale over det andet i farten; det hele lød omtrent

som en salve smaasten kastet mod et planke-gjærde.

Det eneste, han kunde opfatte af det, var, at hans høiærværdighed daglig havde besøg af fattige koner og nøgne børn og hjemløse mænd, som han havde nok med at holde livet i; — og at han egentlig ikke var den rette mand for Danske-Peter . . .

Oberern ligesom trak overansigtet ind, naar han talte, og de smaa, skarpe øine gjorde ofte helt om i høsen og kom ikke frem igjen, før det sidste ord faldt. Hver gang han syntes at kaste et mere vegtigt argument fra sig, gjorde han disse voldsomme greb om skjærfet med begge hænder — og bekymrede sig, som det lod til, saare lidet om Danske-Peters dyre-bare papirer; det lille guldkors i et sort baand dansede forskrækket til høire og venstre paa hans brede bryst, og de store, athletiske muskler dirrede i armene paa ham.

„Ja det er kun som laan“ — sagde Danske-Peter og bjuklede lidt usikkert med benene et par gange — „jeg vil betale det tilbage, saa snart jeg kommer hjem og faar omraadet mig tilstrækkelig!“

„Det er en ting, jeg egentlig ikke har noget med“ — udbrød oberern og slog let med bagen af høire haands langfinger ind i de udbredte

papirer, saa det skrap — „jeg er ikke Deres mand, min herre! her i byn har vi en forening, som en vis baron Pistknach er formand for; den har til opgave at ta' sig af reisende af vort samfund“ — han holdt pludselig inde, stirrede lidt stivt ind i papirerne og vrængede mindre hyggelig paa munden — „til hvilken herre jeg gjerne kan skrive et par ord med . . .!“ lagde han saa til og trampede nu afgaar'e ind i sideværelset, hvor han ramlede ned paa stolen ved pulten og jog en pen paa tværs over et ark papir, saa det susede i det altsammen; det gik med en vis münchhausensk fart, at han klorede ned nogle napoleonske kragetær; han styrtede i larmende skridt tilbage til Danske-Peter med papiret og stak dem allesammen paa engang resolut ind i fingrene paa ham:

„Værs'go', min herre! — De finder det nok . . .!“

„De er en lumsk fyr!“ tænkte Danske-Peter, idet han puttede dem ned i den første den bedste frakkelomme; med et ærbødigt buk, som den anden næsten ikke vilde lægge merke til, takkede Danske-Peter for sig og anbefalede sig til gaden.

„Ingenting, ingenting . . .!“ — brummede oberern og skiftede stilling med en knusende værdighed — „lykke paa reisen, og herren

være med Dem overalt! Farvel!" saa det haglede Danske-Peter susende nedover ørebruskene.

Han stupte helt fortumlet ned over trappen igjen; der kom den skidne munk for at lukke efter ham; Danske-Peter vendte sig om, da han stod udenfor:

„Jeg tror I skulde lægge dyna-mi't-i sengen til oberern" — sagde han paa dansk til den andens største uforstaaenhed — „jo, for man sover roligere da! Farvel, farvel!"

Da han var kommet et stykke bortefter fortouget, tog han op brevet til baronen og læste adressen om igjen. En barfodet gutunge, som i det samme kom farende forbi, greb han i flugten og opfordrede ham for en passende godtgjørelse at følge ham til den gade og det numer, som han der kunde læse.

Den lille djævel vidste god besked; baron Pistknach bodde i gaden der lige ved siden af, og de satte afsted i hidsigt løb om hjørnet.

Ved porten stak Danske-Peter til knøsen fem og tyve cents og trykkede paa den lille porcellænsknap ved siden af døren. Efter et øiebliks forløb kom noget tungt ramlende nedover trapperne, og en høi, blond, smuk hollænderinde i giftemoden alder aabnede for ham.

„Bor baron Pistknach her?"

— Hun forstod ikke mer end ét ord af det; men det var rigtigt nok; hun nikkede bejaende og vinkede ham op trappen.

„Jo det lader til, at jeg er kommet i godt selskab!“ sagde Danske-Peter ved sig selv, da han opdagede, at det var marmortrin, han gik paa, og det var ogsaa med en vis festlig veltilfredshed, at han flyttede benene fra dét ene til det andet.

Ved entrén maatte han ufrivillig gjøre holdt. Hun smøg sig let ind gjennem døren og gik for at melde ham.

I samme minut stod en mager, høi, skjægløs, tarvelig klædt olding i døraabningen foran ham.

„Han der har det da ikke med feltherrestillinger, kan jeg sé!“ sagde Danske-Peter til sig selv og bukkede dybt for hr. baronen. Dermed stak han brevet til ham. Og hr. Pistknach tog ikke i betænkning at stille sig op midt i døren og læse det paa staaende fod der paa stedet.

Han havde et anstrengt ansigt; manden havde nærmest professorsnit, og der fandtes ikke et milligram af noget, som kunde kaldes imponerende ved hele personen.

„Han véd vist neppe, hvem han selv er!“

tænkte Danske-Peter og maalte ham hemmelig, men nøie fra top til taa.

Der var noget vágt i hans blik, noget ængstelig sørgmodigt over hele manden, og saa saa' han saa forbandet lærd ud.

Danske-Peter lod ham rolig læse nu; for han fik fuldt op med at bide indtrykket af dette eiendommelige ansigt tilstrækkelig fast til en anden gang . . .

Baronen gik alle Danske-Peters papirer omhyggelig igjennem. Han forstod meget godt tysk, men talte gjorde han til Danske-Peters store sorg forskrækkelig slet. Andet hvert ord blev hollandsk, og det gik ogsaa i saadan en knaldende fart, at Danske-Peter ikke kunde følge med. Hans glæde af samtalen var derfor ikke stor. Baronen merkede det; han generede sig, som det syntes paa ham, ikke lidet over sin mangelfulde tysk, og derfor slog han sig straks over paa fransken . . .

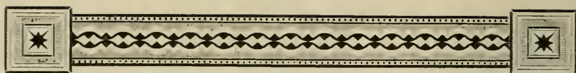
„De vil være saa venlig at komme igjen imorgen mellem elve og tolv; da skal De faa svar. — Vi maa ha' et ekstraordinært bestyrelsesmøde i den anledning!“

Danske-Peter tog papirerne til sig igjen, takkede saa meget og forsvandt.

Da nu Danske-Peter med lidt tryggere

anelser om den nærmeste fremtids blidhed drev ind af døren paa sit lille hotel igjen, lod han sig med noget mindre uhygge afplukke de sidste en og en halv gylden, — fordi han ikke havde noget *gepäck*.

XIII.

Næste morgen var han tidlig paa farten igjen. Det første, han foretog sig, var at lægge veien til toldboden for at høre, om den der rødflag var kommet.

Da han naadde did ned, viste det sig imidlertid, at tamperdagene endnu ikke var udløbet. Thi for det første var nu den kaptein, som havde lovet ham oplysninger, netop dampet væk, og for det andet og værre var det ventede skib allerede baade kommet og gaat. Danske-Peter følte det omtrent, som han holdt paa at synke bent ned gjennem jorden i det samme.

Men det vil da sige, at skibet endnu laa i byn. Det sagdes at ligge helt paa den modsatte side, ved Rhinbanestationen, som Danske-Peter rigtignok ikke havde spor af mening om, hvor var.

— Og den næste morgen klokken syv vilde

det allerede kaste landgangen af og vende bugsprydet nordover igjen.

Da den kyklopagtige bryggeformand, som havde paalæg fra den forsvundne kaptein . . ., med stort besvær ved det tyske sprogs hjælp havde faat firet disse rene ord ned i hans kaotiske begrebsmagazin, faldt næsten begge armene fra Danske-Peter, der slap sig bent ned paa en uanfegtelig marmorblok, som ikke i mindste maade var modtagelig for „indtryk“. Han hængte nebbet i dyb forsagelse og sagde ikke et ord paa længe.

Danske-Peter trodde bogstavelig, at den rænkefulde satan selv for alvor havde stemmet fingren mod hans véke fatum, og hvis saa var, saa hjalp det jo ikke noget, alt hvad han sprellede . . .

Var ikke i det samme baronens miskundelige ansigt traadt klart frem igjen i hans forestilling, og var han ikke derved kommet til at erindre sig om hans opfordring til at komme igjen idag, der næsten klang som et tilhyllet løfte om hjælp, saa trodde han selv, Danske-Peter, at han kunde have kastet sig ned og dø paa flækken.

Men saa hevede han pludselig hovedet og med paakaldelse af al sin resterende sjælskraft reiste han sig brat, og den vældige haarmanke

strittede uveirsagtig ud til alle sider. Det viljespændte udtryk i hans ansigt imponerede lidt den ærlige bryggeformand, der stod der villig til at give ham alle de gode raad, som var fornødne.

„Hvor er Rhinbanestationen?“ sagde Danske-Peter i en noget udfordrende tone.

„Ja, min herre, det er langt borte; det vil ta' tyve minuter fra byns centrum!“ svarede den anden føielig.

Saa knyttedes næverne paa Danske-Peters hænder med ét; han hevede armene over sit hoved, rystede dem truende mod den flygtende himmel og besvor *Nemesis Adrastea* at staa ham trolig bi; dermed lod han hænderne sagte falde, tilslængte formanden et næsten uhørligt tak og styrtede i vild flugt afgaar'e efter en omnibus, som i det samme begyndte at síge ivei straks borte paa kaien.

I sidste liter naadde han op til baronen. Han var allerede gaat i byn; men pigen rakte ham et brev. Danske-Peter snappede det raskt til sig; det var tykt! Det flimrede for øinene paa ham; atter flammede haabet op; — der maatte ligge penge indi det; var det sandt? — saa raskt ekspederet?!

Han styrtede med blussende kinder og tilbageholdt aandedræt nedover trapperne igjen;

og pigen tilkastede ham et naadig-venligt nik, idet hun lukkede gadedøren efter ham.

„Den tæve!“ snærrede Danske-Peter, men følte sig ellers noksaa fornøiet og løb i vild flugt langt nedover gaden, før han stansede og aabnede brevet.

— En del papirsedler blafrede ud i aabningen, da han skar op konvoluten. — Et kort, ganske forretningsmæssig affattet brev. — Fuldt reisebeløb til Kjøbenhavn, stod der, efter jernbanetakst! De nærede frygt for, at han ikke skulde finde noget skib . . . Brevet sluttede med et smukt ønske om lykkelig reise, og det skulde være dem kjært at modtage en dépesche fra ham, naar han var naat frem.

Danske-Peter slog i glædens rus brev og sedler og konvolut sammen med begge hænder, saa det gav et klask, krammede hele historien sammen til en haard tul og sendte det raskt ned i bukselommen paa høire side; — han gav sig ikke engang tid til at tælle efter, hvad beløbet var; for det stod der intet om; men det var vel stort nok, fik han haabe.

Hjertet hoppede og dansede i livet paa ham; han følte jorden sikrere under sine fødder; han var Peter Gottlieb i fornyet skikkelse, og nu skulde, fanden regjere sig, alle hollændere og mæglere og konsorter have saa mange

tak . . .! Han gik hidsig til i smaa kringne, nervøse skridt, fegtede taskenspilleragtig ud for sig med armene en gang iblandt, gjorde nogle diabolske grimacer med ansigtet og kastede et freidigt, selvtillidsfuldt blik udover hovederne paa de gabende borgere og borgerinder af byn, som gik ham forbi med et medlidende smil paa læben; — for gal maatte han jo være!

„Skrig det ud!“ — sagde han til sig selv — „ryst det ud af lævren, for fanden!“ og saa hoppede han paa barnevis ivei bortefter fortouget og dansede et længere stykke paa tværke, slog ud med armene og lagde hovedet knagende frank tilbage, og det klukkede i ham, naar han tænkte paa det kup, han der havde gjort . . .

Alle mennesker vendte sig om og saa' forundret paa ham, der stormede frem og slet ikke lagde merke til nogen. Glad saa' han ud, og glad var han.

„Skrig det ud!“ — raabte han igjen ud i veiret paa dansk, klappede til tyrkerhuen, saa den lagde sig ængstelig flad paa hovedet og lagde ud i store skridt med de røde fingre, som savnede handsker, sprigende ud til alle sider og den brunskjoldede tæt tilknappet, og en liden runding slog han paa ryggen. — Luften var kjølig.

Vís, at I har følelser! vís, hvad I er, hvad

I har, hvad I vil . . .!" raabte han over hovederne paa dem og smilte triumferende — „i helvede, hvad skal dette til stadig at bære nebbet i en klud! Hvorfor sér man aldrig glade ansigter? Livet er da, fanden trampe mig, ingen dommedag! Overbord med hermetiken . . .! friskt kjød . . .! menneskeblod . . .! liv! lyst og kamp, for satan!" dermed lagde han tilsprangs, saa hans spinkle ben dansede som stikker paa en tromme.

„Fuld lommen af penge!" — skreg han endelig næsten af fuld hals; folk stansede pludselig op rundt omkring paa alle hjørner; Danske-Peter travede væk — „tilhavs eller tilsøs . . . hjemme om fire dage . . . nu gaar det godt . . . verden ligger aaben for mig . . . hurra, hurra!" dermed feiede han tyrkerhuen af hovedet og svingede den nogle gange i luften.

— En konstabel skrævede i det samme skraas over gaden for at lugte lidt paa den belevne herre:

„Hvem er De?" spurgte han strengt og spærrede veien for ham.

„Danske-Peter!" svarede den anden med knusende ro og saa' politimanden trygt op i øinene.

Folk stimlede sammen i en tæt kreds om dem.

Han er drukken! — Han er sindssvag! lød det inde i hoben.

„Véd De ikke, at De ikke maa støie paa gaden?“ sagde konstabelen paa snøvlet hollandsk.

„De maa tale tysk eller fransk til mig“ — sagde Danske-Peter lige alvorlig og lakonisk — „jeg forstaar intet andet!“ paa tysk.

„Hvor hører De hjemme?“ spurgte saa den anden paa tysk.

„I et land, som heder Danmark?“

„Er De reisende? hvor bor De?“ dermed trak han frem sin notisebog.

„Ja, jeg reiser helst! De finder mig paa *Hotel Koblenz* imorgen klokken otte!“ — sagde Danske-Peter — „naar fuglen er fløiet!“ lagde han til paa sit gamle morsmaal.

„Har De drukket noget?“

„Jo“ — sagde Danske-Peter — „en halv pot nysilet melk!“

— Latter blandt tilskuerne.

„Hvorfor skriger De saa op paa offentlig gade da?“

„Fordi jeg er menneske! fordi jeg er et menneske, som pludselig er kommet i lykkelige omstændigheder! Jeg vil vise folk, at jeg er glad; — jeg er ingen abekat!“ svarede Danske-

Peter, tog dermed til huen og sagde tak for sig, og konstabelen lod ham ogsaa gaa.

Danske-Peter pilte nu paa af alle kræfter for at naa tilbage paa hotelet og ryste værten af sig; han stak piben i sæk og bare lod glæden tyte ud gjennem sit straalende ansigt. — Paa hjørnet ved pladsen, der gik indover mod jernbanegaarden, snublede han over en fattig gammel kone med stav i haanden; hun lagde hovedet paa skakke og tiltalte ham paa tysk:

„Kjære lille herre, vil du gi' mig en skilling?"

„Kjære kone, si' ikke *du* til mig; — jeg tør ikke engang si' du til mig selv! — Er De tysk?"

Ja, kjære lille far — —"

„— — Naa, naa, ikke saa lange remser!" afbrød han hende straks.

„Jeg er født i Koblenz!"

„Herrejemeni, der har vi en af den vælten igjen!" udbrød han paa dansk, trak raskt op sin pengepung og gav hende en halv gylden:

„Her har De en halv gulde" — sagde han — „hvis De havde sagt *Deres høihed* til mig, saa havde De faat ti! farvel, og hav det saa godt!"

— Skulde hun tro, at det var en hertug

da? Hun raabte efter ham i en bedesøsterlig tone:

„Deres høihed, giv . . .!"

„Vil hun lade være!" — udbrød Danske-Peter og vinkede fjernende tilbage med haanden — „ingen dikkedarer! gjort er gjort!"

Han løb som en gris, der har faat kogende vand over ryggen, indover mod jernbanegaarden og forsvandt straks for hendes øine.

XIV.

Som en springende bombe faldt Danske-Peter ind imellem dem paa *Hotel Koblenz.* Han pustede og pæste og talte i stakkate tempo. De trodde der var tilstødt ham noget. Hele huset kom i en vis bevægelse. Han lod længe saa hemmelighedsfuld. – Men det glædesstraalende i blikket undgik ikke nogens opmerksomhed.

– De ventede, at han skulde aabne til sit lønkammer for dem . . . men Danske-Peter holdt forbandet tæt.

„Hvor har vi en bankier?“ spurgte han med ét og tog sig for brystet, mens han rettede lidt paa det.

„Skal De ha' penge vekslet?“ sagde værten og kastede et hemmeligt, eiendommeligt blik bortover til sit gamle haspetræ.

„Ja, jeg skulde det ossaa!“ mente Danske-Peter og plirede i det samme fint til den lyse

sylfide, som stod der smilende blid og med øinene fulde af kjærlighed ved siden af.

Gamlingens lille blege svigersøn og han med det sværmeriske i blikket bag staalbrillerne saa' forbauset paa hinanden og gjorde lange ansigter. Haspetræ't mimrede bare noget med kjæverne. Sylfiden lyste ind i hans ansigt med et tindrende smil . . .

„Ønsker De et værelse i anden etage?" skar det monotont ind i den aandeløse stilhed fra den guldbebrillede, som smiskede lidt med det.

„Nei tak" — sagde Danske-Peter med en diplomats tildækkede blik — „jeg er tilstrækkelig fornøiet med det, jeg — —"

„— — Ja De faar et andet i stedet, det er bedre . . .!"

„Din lumske brilleslange" — mumlede Danske-Peter paa sit gamle modersmaal — „det sa' du ikke noget om før; du vil ha' pengene, du, din hund; men nu kan du ta' skuffelsen i stedet!" han greb raskt ned i lommen efter pengepungen — „hvormeget skylder jeg da?" spurgte han og sendte et haardt øiekast ind i værtens ansigt.

„Ja det er altid én og en halv gylden det!"

„Saa er vi vel færdige med hinanden ogsaa da?" — sagde Danske-Peter med et fult smil, idet han plukkede til ham sine sidste smaa-

penge paa fem cents nær — „imorgen agter jeg ikke at betale noget“.

Værten viste tænder og skottede nidig op paa Danske-Peter:

„Jeg blir nok nødt til at ha' min betaling . . . det er af de reisende, jeg skal leve!“ sagde han.

„Naar jeg ikke bor her og?“ udbrød Danske-Peter og hevede brynene.

„Ne—i“ — sagde værten langt, strødde pengene ned i Danske-Peters haand igjen og tog umiddelbart et skridt tilbage — „naar De ikke bor her, saa er det en anden sag!“

„Ja det er nu bare sin egen sag det, høistærede! Jeg reiser i aften, og De har ikke den ære mer . . . pengene ligger trygt i min lomme . . .! Sér Di det!“ — dermed rakte han ham haanden til farvel med det samme — „adjø da, og tak for alle kunster . . .!“

Værten blev staaende der og maabe over ham uden at faa sagt et eneste ord. Danske-Peter gjorde ronden rundt og laante en haand til hver. Han lagde førretyve cents igjen i den hulde sylfides skjælvende lóve med et venligt nik og nærmede sig døren.

„Ønsker De ikke noget til middag, før De gaar?“ spurgte den gamle snuskjærring, i det samme han havde fattet haandtaget.

„Nei tak, madam, jeg forsyner mig ligesaa godt paa et andet sted!“ og ude af døren var han. — Han fik intet svar paa, hvor bankiererne bodde altsaa; det huskede han først, da han var ude paa gaden igjen.

Men oppe ved torvet fór han ganske uforvarende over tærskelen til en, og der fik han med en vis fart omgjort tyve gylden i danske penge.

Hos en klædehandler lige over gaden kjøbte han sig med det samme en rund, blød hat til tre gylden og forviste tyrkerhuen til frakkelommen.

Skibet maatte han lose op, før det blev mørkt. Nu gjaldt det. Med hatten trukket helt ned paa ørerne og den brunskjoldede tæt tilknappet, paraply og stok i den ene haand og den anden fri pilte han afsted som et uveir udover gader og stræder forbi jernbanegaarden. Retningen vidste han nu. Resten fik han spørge sig til, og Rhinbanegaarden skulde, fanden transportere sig, frem i dagen . . .!

Et forfrossent bybud byttede han albuer med paa et skarpt hjørne, og af den fyr fik Danske-Peter lirket ud en del velkomne oplysninger. Han viste ham indover den lille gadestump langs kanalen; der borte paa det andet hjørne skulde han dreie af til venstre og

saa tage bron til høire igjen. Siden havde han bare at følge den bredeste vei helt ud til Rhinbanegaarden, som laa et kvarters gang borte.

Midt paa bron stansede Danske-Peter foran en mand i malm, som havde en gammeldags, flad paterhue paa hovedet, en mand, der stod med det ene ben inde i middelalderen og det andet fremme i den nyere tid: han kastede et dybt, indædt blik ned paa de gaaende.

Erasmus Rotterdamus!

— Hvis Danske-Peter havde været mere forfaren i latin. end han var, saa vilde han vel ogsaa kunnet tyde den lille epistel, som fodstykket var velsignet med. Men Danske-Peter nøiede sig bare med en liden tirade af sig selv:

„Jasaa, du gamle krakiler og hidsige billedstormer fra hine dage, saa virkelig jeg arme, forkrøblede tidsel fra salig Bugenhagens udmark skulde forundes at veksle øiekast med en af de patroner . . .!“ — Danske-Peter flyttede sig derpaa lidt til siden for ogsaa at sé ham *en profil* — „Stig ned, gamle gjenganger, fra dit ophøiede stade; nu har du, min salighed, staat her længe nok til spot og forargelse; gaa hen og læg dig itide, før rystelserne kommer . . . . for de udeblir ikke længe!“ — han tog raskt efter uhret — „Men, vil du ikke følge mit raad, saa hav det saa godt, farvel! godt mod,

og paa gjensyn i en anden verden! jeg tænker helvede blir hedt nok for nogen hver af os, jeg!“

Danske-Peter tog tilsprangs igjen udefter veien, saa støvet stod i skyr om ham; en omnibus svingede i det samme ind over den næste bro; han fegtede som en rasende med stok og paraply i luften; konduktøren fik sé det tilstrækkelig betids, og Danske-Peter fór i et eneste rend lige op paa platformen til ham.

Da han steg ud ved Rhinbanegaarden, stormede han først et næseløst bybud for et par oplysninger; men manden laa saa fuldstændig hermetisk indkapslet i sit modersmaal, at ham kunde der ikke være noget udkomme med. Efter at have rendt op efter læggerne paa nogle dragere, som bare rystede paa hovedet, og introduceret sig hos et par funktionærer, som havde det altfor travelt, løb han lige paa selve stationsmesteren; men han var ogsaa mest tilbøielig til at sige, at han ikke vidste noget at fortælle om det danske skib . . .

„Der ligger nogle engelskmænd derude“ — sagde han — „danskere har jeg ikke sét nogen af; men intet kan forsværges her i verden; hvis De vil gjøre Dem den uleilighed at søge ned til havnen paa den østre side af banegaarden, saa kan De selv sé . . .!“

„Jo tak, De arter da ikke udaf slægten. De . . .!“ mumlede Danske-Peter ved sig selv, løftede paa huen og rendte saa afgaar'e ud til høire, skjød gjenvei i et rasende løb over lakrende skiftetunger og skranglende svingskiver, spyttede et par krydrede eder ud i veiret og ønskede sig snart noget i maven . . . han stansede ikke, før han stod lige overfor endel skibe, som laa der ved kaien og døsede i kloakvandet.

Det første havde et skiddent engelsk flag oppe; det andet var uden, og det tredje var ligegodt en „John Bull“; men da — danebrog netop i det samme vimplede et velkommen til ham fra det fjerde, gjorde det pludselig et sæt i ham; hjertet hevede spidsen i brystet paa Danske-Peter; han saa' to gange paa det . . . det blev lysere og lysere . . . alle tvivl paa flugt . . .! Han udstødte ufrivillig et gjennemtrængende skrig af glæde som en kvinde og styrtede afgaar'e med tilbageholdt aandedræt og halvt opspilet mund, flammende blik og sprigende fingre lige ind paa bolverket til styrmanden, som stod og lente sig til rækverket, mens han saa' paa sjouerne, der arbeidede i sit ansigts sved . . .

„Aa herregud, er I danske . . . naar gaar I . . . hvor er kapteinen?“ stønnede Danske-

Peter og stod allerede med det ene ben paa landgangen.

„Han sidder nede i salonen!“ var der nogen, som svarte.

Med bankende hjerte og smaa muntre kluk i halsen hoppede Danske-Peter ivei bortover dækket; en fyrbøder pegte paa aabningen for ham, og saa styrtede han med vimplende lokker og flagrende frakkeskjøder ned gjennem halsen til salonen, bare saa det knagede i trapperne.

„— Er det hr. kapteinen, med forlov?“ midt i døren.

„Jo det er“, svarede den høie, magre med det folkelige skjæg, der dannede en sort krans rundt hagekammen og kinderne paa ham; dermed reiste han sig fra bordet og lagde avisen bort; han havde fuldstændig lægpredikantansigt; øinene var smaa og fule.

Endnu før Danske-Peter tilstrækkelig havde faat memoreret sig den rette orden i foredraget, rakte kapteinen ham haanden med et udsøgt venligt ansigt:

„De er dansk?“

„Ja jeg er dansk . . . jeg har . . . aa det var satan saa langt . . . jeg har sprunget . . . ogsaa saa som jeg har fløiet øverst og nederst . . . jeg trodde, Gud straffe mig, ikke jeg skulde finde

det der skib . . . nu har jeg rendt næsten vid og forstand af mig i snart en halv uge . . .!"

„Saa—aa" — sagde kapteinen og satte sig sindig med et vink til Danske-Peter om at gjøre ligesaa — „var det saa vanskeligt da?"

„Aa Gud ja, det var en farlig kabale . . .! men, ja, jeg skulde til Danmark igjen ja . . . jeg kan ikke begaa mig længer her nede . . . der er tilstødt mig et uheld, som, som jeg egentlig ikke kan fortælle . . . ja, det er jo sandt . . . jeg er rent blød paa pæren, — De har jo ikke faat mit navn! — Peter Gottlieb Fischer, kommis", sagde han med en let bøining henimod kapteinen.

„De skal være velkommen!" sagde kapteinen og satte den ene haand i siden.

„Ja det kommer sig sandelig an paa, hvor velkommen jeg blir . . ." — mente Danske-Peter og slog med det samme over i en paataget fortrolig tone — „hvis vi var rigtig gode venner, hr. kaptein, og jeg var et ligesaa godt menneske, som jeg har ladet mig fortælle, at De er, saa kunde vi straks paa kristeligt underlag indgaa et tilraadeligt kompromis! — Jeg skal si' Dem, at udsigten til fortjeneste ved at ha' mig ombord disse par dage over ikke er synderlig stor . . . det er ikke saadan, jeg har det . . .!"

„Aa det glæder mig usigelig, at De har fundet os; for udpaa morgensiden sætter vi damp paa“ — svarede kapteinen — „det øvrige blir vi nok enige om; det er saa ofte, jeg . . .“ han betænkte sig der, og sætningen fuldførte han ikke.

„De er altfor god, hr. kaptein; det er, som jeg altid har sagt, at mager til danske søfolk finder man ikke i nogen havn!“ — sagde Danske-Peter — „men der er jo rigtignok velsignelse ogsaa ved det at gjøre godt imod næsten!“

„Ja selvfølgelig!“ bekræftede kapteinen og saa' opmerksomt paa Danske-Peter.

„Det er dog bedst, at vi gjør alt klart med det samme; — jeg vilde nemlig høre, om jeg kunde faa gaa paa første plads mod tredje klasses betaling; for — —“

„— — Ja det er der ikke noget i veien for“ — svarede kapteinen, reiste sig fra bordet og stillede sig op foran Danske-Peter med begge hænder i bukselommerne og med et yderst elskværdigt ansigt — „men hvis De . . . bór De i Kjøbenhavn?“

„Nei, jeg har egentlig hjemme i Jylland!“

„Ja da skal jeg si' Dem, at hvis De har rigtig knapt om penge, og at de sidste vil gaa med for Dem til denne tredje klasses biljet, saa vil jeg foreslaa Dem, at De bare betaler kosten,

fire kroner døgnet, og forresten kan De være fri for de øvrige forpligtelser!“

„Ja, hvad enten det var en „gloria in excelsis“ eller en „pax in terris“, saa maatte man, djævelen stramme mig, misunde Danske-Peter hans held!“ tænkte han ved sig selv — og søgte at faa sat en rigtig taknemmelig mine op i sit ansigt.

Han fór ud med begge hænder og omsluttede kapteinens kjødfulde høire, trykkede den lidt haardt og sagde:

„Herregud, hvorledes skal jeg forarmede kakerlak faa bevíst dem min godhed igjen da, kaptein!“

„Bryd De Dem ikke om nogenting“ — sagde kapteinen og besvarede hans haandgreb saa eftertrykkelig, som det fortjente — „— — det vil si'“ — lagde han straks til med en alvorligere mine — „rhederiet maa helst ikke vide noget om det, vi har imellem os, forstaar De!“

„Aa, er De ga— ... langt fra, De kan være tryg!“

„— Ja det er nu det, forstaar De nok, at kapteinerne rigtignok har adskillig frit fegterum ... he ... men, der gives ting iblandt, som der er sat strengere grænser for ... De er alligevel saa god at passe paa, saa De aldrig la'r et ubevogtet ord falde om dette! — De

kan i saa tilfælde betale kosten med fire kroner dagen og forresten være fri!"

Danske-Peter lagde høire haands pegefinger paa næsen og saa' kapteinen bestemt ind i øinene:

„Ikke en Guds sjæl, ikke én! det er et ord! — De kan være fuldstændig assureret!" hviskede han frem med eftertryk paa hvert ord, og gjorde dermed raskt helt om for at finde døren.

„Tak!" — sagde kapteinen og gjorde et par skridt efter ham — „men nu forhaster De Dem ikke; De har god tid til at hente Deres tøi; pigen gaar ikke tilkøis før elve—halv tolv . . .!"

„Nei, nei, jeg skal gjøre det paa bedste maade!" svarede Danske-Peter og skød sig dermed opover trappen igjen.

Henover dækket løb han, som skulde han havt en hidset hund i hælene. Bortover kaierne hoppede og dansede han langsfor og tværtfor og talte høit og gestikulerte ivrig og bredt; folkene ombord stimlede sig sammen i en tæt klump og stod og stirrede med medlidende blikke efter ham, saa' forbauset paa hverandre med smaaborgerlige flir om læberne, og alle sammen var de enige om, at han maatte være gal.

„Hvilken nydelse at ha' en sterk vilje!" – raabte han ud i luften og trak hatten godt ned i nakken, knyttede næverne, holdt alle muskler spændt og lagde ud i faste skridt — „vilje, vilje!" — skreg han, saa det gnældrede vildt i pakhusene paa banegaarden og i skibsmasterne i havnen; lyset fra lanternerne rundt omkring blinkede venlig til ham, øinene paa ham lyste flammende ud i mørket; han følte kraften vælde frem i aarerne paa sig — „nu er jeg atter sterk, for satan! nu ligger hele verden aaben igjen for mig . . . viljen trækker læsset frem . . . vilje bygger lande . . . vilje rydder vei . . . uh, jeg føler mig mægtig til at flytte hele Rotterdam op i Jylland . . . jeg kunde jævne hele Holland med jorden — — det er sandt, det er fladt nok før . . . men jeg kan base; jeg kan brænde . . . jeg skal . . . jeg skal . . . aa, hvilken glæde! hvilken fest! Vilje, vilje, vilje . . .!" skreg han igjen og tog et hop med samlet sats, sprang høit op fra bakken og styrtede saa afgaar'e hujende, skraalende og syngende som en kaad unge.

— Veien lagde han ikke videre merke til; han vidste ikke ordet af, før han atter stod midt inde i byn. Tøiet fik han med en vis fart ud af stationen igjen mod den forlangte godtgjørelse af ti cents pr. colli, og den blege drager med

de lyse lokker var heldig nok til at blive vidne til sin gamle bekjendts oprømte tilstand; han paatog sig hvervet, og fortjenesten blev hans...

Klokken elve naadde de tilbage paa skibet. Pigen víste Danske-Peter køien, som kapteinen havde udpeget; første styrmand hjalp til med at placere tøiet i salonen, og efterat Danske-Peter havde ladet sig rigtig godt beværte med laks og steg og rul og tre slags ost til smørrebrødene samt en stor kop the og en halv bajer, søgte han glad og mæt og træt indunder tæpperne og sovnede ind for aldrig at vaagne i Rotterdam mer.

Tidlig om morgenen kastede „Amsterdam" landgangen af og dampede væk udover Maas, mens Danske-Peter laa i sin dybeste søvn med næsen mod væggen og tærne udaf tæpperne og ingenting merkede.

Han drømte om *Eldorado*, det muntre, livsglade, fandenivoldske *Eldorado*, der havde hjulpet ham af med saa mange francs og gjort saa mangen lang aften til en time . . .

— Rumsteringen paa dækket, kommandoraabene, kjettingernes støiende spil, maskinens stønning og skibets rystninger manede frem *Eldorado's* brogede liv for ham gjennem drømmens uklare, men befrugtende forestillinger — —

— Amanda, lad os gaa! — Si', at du elsker

mig som før, Amanda! . . . Hvad? nei, hvad er det? . . . det ryster saa! . . . er det jordskjælv?! . . . jeg gaar rundt! . . . Amanda, hold godt i! – – Hun kyssede ham, og i det samme opdagede Danske-Peter, at han sad i en balongynge paa *Tivoli*, og at det var – moderens hoved, som sad paa Amandas legeme . . .

Han vilde reise sig, men kunde ikke; han blev helt forskrækket:

„Nei, kjære, er det dig da mor? – Er ikke du død da?“ – –

Hun svarede ikke, bare saa' mildt alvorlig paa ham.

„Aa nei, mor, jeg holder det ikke ud . . . jeg falder . . . jeg brækker nakken! Stop, folkens!“

Nu sprat han høit i veiret i køien; han var saa angst, at han skalv, og sveden perlede sig nedefter panden paa ham. Han var varm over hele kroppen . . .

„Er det Hellerup?“ raabte han af fuld hals.

„Nei, det er næsesø!“ blev der svaret indefra salonen. Det var pigen, som laa paa alle fire og krák paa gulvet derinde for at binde stolene fast til væggerne . . .

– Saa vaagnede han fuldstændig, og i et øieblik blev han klar over situationen.

Han klamrede sig fast til køien med begge hænder:

„Nei det var nok ikke dampsporveien“ — sagde han bleg og næsten skamfuld — „ulykkeligvis ikke nei!“ sukkede han; trækkene blev fordreiet i ansigtet paa ham; søsygen meldte sig; alt gik bersærkergang i maven . . .

Dermed stupte skibet paa ende ned i en ny afgrund igjen; et forskrækkeligt bulder og brag ledsagede faldet, og Danske-Peter syntes bogstavelig, at al basis svigtede . . . han mistede veiret og han blev slængt paa hovedet ned i et hjørne af køien; kun baandet, som man havde surret ham med, mens han sov, holdt ham fast! —

„Aa saa fanden tromle mig, seiler vi vel lige lukt ind i evigheden ogsaa — —“

Sørne faldt under hyl og brag som tunge hus indover dækket forud; det knagede og peb i skibets samtlige sammenføininger; det hvinte og skreg vildt i trapper og gange; det sprøitede fnysende stridt om kommandobron og manden ved roret og skyllede rislende uhyggelig ned over vindurne, som ofte laa flere fod nede i sø'n. Buffeten hoppede og skranglede rasende i sine lænker i salonen med alt sølvtøiet og kruset, hvoraf mesteparten gik i knas og smitler.

Danske-Peter, som laa der syg og forskræmt

og hørte paa al denne helvedes læven og kommers, begyndte næsten at tro — dommedag var inde . . .

Ret som det léd, kom der en stor, bred haand tilsyne i den smale doraabning; Danske-Peter skvat op . . . men saa víste det sig bare at være kapteinen, som kom for at sé til ham:

„Det er lystigt paa Nordsø'n idag, hr. — —“ længer kom han ikke; taget glap, og kapteinen blev slængt tværs over gulvet og helt indunder bænken i salonen.

Skibet styrtede nu paa næsen ned mellem de fjeldhøie bølgetoppe, og Danske-Peters rum blev næsten mørkt under farten.

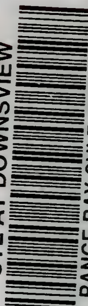
„Ak, herregud“ — jamrede han sig og lukkede øinene haardt — „jeg tror sandelig det værste er igjen, jeg!“

Trykfeil og rettelser.

Læserne bedes undskylde, at der i de første 4 ark har indsneget sig adskillige trykfeil, hvoraf de vigtigste opføres her:

2.	side,	3.	l. f. n.:	det,	læs:	den.
22.	„	9.	—	indklinere,	„	inklinere.
23.	„	11.	„ o.:	traatten,	„	traakning.
24.	„	12.	—	ein,	„	eins.
25.	„	6.	—	hovedkuls,	„	hovedkulds.
27.	„	7.	„ n.:	en pistende stemme,	„	pistende stemmer.
30.	„	10.	„ o.:	beæret,	„	beriget.
30.	„	7.	„ n.:	voksdukspakke,	„	voksdugspakke.
32.	„	11.	„ o.:	Bistrup,	„	Bidstrup.
46.	„	13.		det,	„	der.
56.	„	10.	„ n.:	stakate,	„	stakkate.
89.	„	11.	—	veksellereren,	„	vekselleren.
96.	„	8.	„ o.:	love,	„	lóve.
102.	„	4.	—	stubte,	„	stupte.

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 06 05 14 002 9